

JHN -

Zwan

Zwezi-Kərisə suywájú sagı tə,

Zwan

nə púpúní

Zwan sagı tə yuu wa sugu

Lìù tə, v nə púpúní sagı ku tə

Zwan yı Zwezi karbia fugə bələ tə wa liù don. Mə v mù karbiu təntə nə gùnì v kə Zwezi con mánjá tə, ba nə wulə ba dé *Yuu-Tiu *nimaru wodiu tə. Zwan ba v tətə yırı boŋə mama. U boŋə v tiàn “karbiu tə don tə ba wa liù tə, Zwezi yà nə swə tə.”

Zwan púpúní yìèn mancın, Zwezi nə fwa tia yuu wa, ndə v duən tə nə. U púpúní tə duən də, tə nə tələ ba duən tə saga tə wa. Yá v dāń ken kajaŋa zənzən, v gwin Zwezi sùràn tə də v tùtùnán tə dēń v bırı. Matie də Marəkə də Likə nə dí yáá ba púpúní ba suywájá tə. Ku kwa nə nə, ku wàá ku pın Zwan púpúní v suywájú tə Azi nagwanaa wa Efezə nə.

Lìà tə nə, Zwan nə púpúní

Zwan yèə də, v lià tə nə, v nə púpúní, ba yèə Zwezi sùràn tə də v tùtùnán tə, tə nə wulə suywájú saga batwa tə wa. U dāń pià v sùrí yìèn duən tə nə, v pa ba.

Sagı tə wa sugu

Zwan sagı tə ba nyın ndə Matie də Marəkə də Likə saga tə nə. Zwan pià, sə liù tə, v nə kàrì v sagı tə, sə v lwarı də, Zwezi yı liù tə, Yu nə tun. Yu

nii *sùsùnà dí yáá ba swìn v yoo, də v yi Yu-Biu. Zwan púpóní v sagi tə suyun bələ yuu wa, tə mù nə yi, sə lià kə ba waa Zwezi-*Kərisə nə, də mu tə, ku nə ba zwè Yu con.

1

Zwezi-Kərisə yi Yu sugu

(1 Zwan 1.1-3, 5.20)

¹ Yu sugu tə yà nə wulə, də luu tə wà fwa. Sugu tə wulə də Yu. Yá ku mù sugu tə yà nə yi Yu. ² Də luu tə wà fwa, ku mù yà nə wulə də Yu. ³ Yu twá də ku mù sugu tə, v ma fwa won mama. Won mama təlǎ, ku nə tà ku mù sugu tǎntə, nə Yu ma fwa ku. ⁴ Mə ku mù sugu tǎntə nə pɪn mu ləzoni nə. Yá ku mù nə pɪn poni ləzoni nə. ⁵ Poni yáá pɪpɪlɪ yikunu wa. Yá yikunu tə wà poni yáá nə cì.

⁶ Yu nə tun bɛɛ don, v yiri nə yi Zwan*f1*. ⁷ U mù nə yǎǎ poni tə. U dǎn twi, sə v biri poni nə yi nǎtu, sə lià tə mama twá v nii sùràn tə nə, ba kə ba waa liù tə nə, v nə yi poni. ⁸ Zwan tǎtə yà nə tà poni tə. U yi v twi, sə v biri poni nə yi nǎtu. ⁹ Sugu tǎntə nə yi cígá cígá poni. Ku mù nə twi luu wa, ku pɪru ləzoni mama. ¹⁰ Ku mù Yu sugu tǎntə yà nə wulə luu tə wa. Yu twá sugu tə nə, v ma fwa luu. Yá lià tə luu nə ti ba ga wà ku lwari. ¹¹ Ku sugu tǎntə twi ku dwíí tián con, ba luu nii wa, yá ba ga wà ku sè. ¹² Lià tə mama, ba nə sè ku, yá ba kə ba waa ku nə, ku pɪn cwəŋə ba mù lià tǎntə nə, sə ba jì Yu bia. ¹³ Ba nə ya Yu bia, ku tà ku twá də ləzoni lɪru, nə à yǎǎ ləzwənə fira nə. Ku yi ku twá də Yu fira, ba ma yi v bia.

¹⁴ Ku mù Yu sugu tǎntə jigə ləzwənə. Liù tǎntə yɪn nə tǎtəŋi wa. Nə ni v dun tə. Dun tǎntə yi v nyina Yu nə pɪn wá. Ku yi bidva kələn tə dun nə. U súǎ də pubwanv də cígá. ¹⁵ Zwan swìn v yoo, v biri v bubwi, v wú: «Mə v

mù yoo nə à swìn də, liù don wulə à kwa v biàn. U mù nə dwə nə. U yà dí yáá v wulə, də à tə təlá. ¹⁶ Nə mama nı nə tori v jıjə tə wa. Nə nı tə pubwanu nəfaru tə wa. Nə nı tə, tə pú duən kwa, wuuu. ¹⁷ Yu twá də *Moyizə, v ma pa nəba v *nii tə. Yá v kúbè twá də Zwezi-*Kərisə, v ma fwa v pubwanu tə nə yura, v ga pa nəba v cígá tə. ¹⁸ Liù tə wà Yu nı mama. Bidva kələn tə nə pın, ba lwarı Yu. U mù də Yu nə yı nədu, v ga wulə v nyuna Yu səpuni nə.»

Ku tə, Zwan-Batisə nə swìn v bırı

(Matia 3.1-12, Marəka 1.1-18, Likə 3.15-18, Zwan 5.33-36)

¹⁹ *Zwifə-ba yun tián nə zıgı *Zwerizalemə nə, ba tun Yu *jonwana tə, də *Levi dwíí tə wa lià duən Zwan con. Ba dān vəli ba yí wá, ba bwe wá, ba wú: «N mù nə yı wàà?» Nəń, ku tə, Zwan nə swìn v bırı, ku máná tə wa.

²⁰ Zwan swìn ku cígá tə, v bırı ba, v wú: «À mù nə tà *Kərisə!»

²¹ Ba tə ma bwe wá, ba wú: «N mù dān nə yı wàà? N yı Yu nii *sùsùnə Eli naaa?» U ma le ba, v wú: «À mù nə tà Eli!» Ba tə ma bwe wá, ba wú: «N yı Yu nii sùsùnə tə naaa?» U ma kúbè le, v wú: «À mù nə tà Yu nii sùsùnə tə!»

²² Ba dān ma swìn v con, ba wú: «N mù dān nə yı wàà? Nə pìà kori, sə nə ja pìí nə va nə pa lià tə nə, ba nə tun nəba. Bèè nə n tətə buja də, n yı?»

²³ Zwan-Batisə ma le, v wú: «À yı bæ tə, Yu nii sùsùnə *Ezayi nə swìn v yoo də, v bubwi kasɔ lanworu wa, v wú:

“Á kwian *Yuu-Tiu cwəŋə tə, á pa ka ya mənəmənə.” »

²⁴ Lià tə, ba yà nə tun Zwan-Batisə con, ba duən yà yı *Farızian-ba. ²⁵ Ba ma bwe wá, ba wú: «N mù nə nə tà Kərisə, n ma kúbè tà Eli, n ma kúbè tà Yu nii sùsùnə tə, bèè nə pın, n dān ma li lià níá wa, ku twá də Yu yırı?»

²⁶ Zwan-Batisə ma le ba, v wú: «À mù yı à li lià tə níá wa. Yá á tətəŋi wa liù wulə lá, á nə yəri wá. ²⁷ U mù nə wá pú à kwa v bà. À jun mùrì, sə à kùrì*f1* v nəe natura tətə.»

²⁸ Yoo ku tə mama yà yɪ Betani nə, nə ku tun, Zəræden munaə tə bɪbun tə don nə, Zwan yà nə li là tə níá tə wa.

Zwezi yɪ Yu pabiə

²⁹ Ku tɪpuri nə, Zwan-Batisə na Zwezi də, v ma biàn v con. U ma swìn Zwezi yoo là tə con, v wú: «Á nəŋə, Yu *pabiə tə, ka nə li là mama cuna.

³⁰ Mə v mù yoo nə à swìn də, v yɪ bæ tə, v nə wá pú à kwa v bà. U mù nə dwə nə. U yà dí yáá v wulə, də à tə təlá. ³¹ À mù yà yəri wá. À mù yɪ à twi, sə à lə là níá wa, ku twá də Yu yɪ. À twi, sə à pa *Yɪzərayelə là lwarɪ wá.» ³²⁻³³ Zwan kúbə swìn yoo ku tə, v bɪrɪ, v wú: «À mù yà yəri wá. Yá Yu tun nə, sə à bà à lə là níá wa. U tun nə, v ga swìn də, à wá na Yu-*Siŋu tə, ku cúə liù yuu wa. Mə ku tíú nə li là Yu-*Siŋu tə wa. À dān nɪ Yu-Siŋu tə, ku nan yu nə, ndə gunpwənə nə, ku cú ku jəə Zwezi yuu wa. ³⁴ Yá à nɪ ku, à swìn à bɪrɪ də, v mù nə ya Yu-Biu tə.»

Zwezi təntən karbia tə

(Matia 4.18-22)

³⁵ Ku tɪpuri nə, Zwan kúbə pɪí v bà lá, v mù də v karbia bələ. ³⁶ U nɪ Zwezi, də v ma kɛ́n, v ma swìn v yoo, v wú: «Á nəŋə, Yu *pabiə tə nə!» ³⁷ Zwan karbia bələ tə nɪ ku sugv təntə. Ba dān púə Zwezi kwa. ³⁸ Zwezi vəvəri v ywān, də ku yɪ v mù kwa nə ba púə. U ma bwe ba, v wú: «Bèè nə á pià?» Ba ma le wá, ba wú: «Rabi, (ku dən nə yɪ karnyɪna), n yɪ n zurɪ yən nə?» ³⁹ Zwezi ma le ba, v wú: «Á biàn, yá á wá na!» Ba dān vɛli, ba na bwálí tə, Zwezi yà nə wulə. Ba də wá yɪn duən nə ku dɪn tə nə. Ku yà yɪ ndə dədəni nɪi lugu bantə nə.

⁴⁰ Karbia bələ tə, ba nə nɪ Zwan sùràn tə, ba ga pɪí ba twá Zwezi nə tə, liù don yɪrɪ nə yɪ Andəre. U yɪ Simon Piyərə nyánú.

⁴¹ Andəre dān dí yáá, v va v yí v tətə zunv Simon, v swìn v con, v wú: «Nə mù nɪ liù tə, v nə yɪ Mesi tə.» Mesi dən yɪ *Kərisə. ⁴² Andəre dān ma ja

Simon, v va Zwezi con. Zwezi ma ywàń Simon, v ga swìn, v wú: «N mù nè yí Zwunasə biú Simon. Ba wá bon mú Sefasə, ku mù dèń nè yí “kapan.” »

Zwezi bon Filipə də Natanayelə, sə ba twá v nè

⁴³ Ku típuri nè, Zwezi yà pià, sə v va Galile nagwanaa wa. U dāń ma va v jəri Filipə. Zwezi swìn Filipə con, v wú: «Twá à nè!» ⁴⁴ Filipə yà yí Bətəsayıda tíú. Andəre də Piyerə də nan ku mù tiw təntə.

⁴⁵ Filipə də vəli v jəri Natanayelə. U ma swìn Natanayelə con, v wú: «Nə nı Zwezi. U yí *Nazaretə tíú, v ga yí Zwuzefə biú. Mə v yoo nè swìn Yu *nii sagı tə wa, v nə pın *Moyizə nə, də Yu nii *sùsùnà saga tə wa.»

⁴⁶ Natanayelə ma swìn Filipə con, v wú: «Wozəŋu wàá Nazaretə nè ku nanja naaa?» ⁴⁷ Filipə ma le wá, v wú: «Bàá, yá n wá na!» Zwezi na Natanayelə, də v ma biàn v con, v ma swìn v yoo, v wú: «Á nəŋə, liù tə, v nə yí *Yızərayelə liù cígá cígá. U ba lià gıgırı.» ⁴⁸ Natanayelə ma bwe Zwezi, v wú: «N yèə nè yèn nè?» Zwezi ma le wá, v wú: «À nı mú, də n yà tə wulə kapırv tə dèń, də Filipə tə wà mú bon.» ⁴⁹ Natanayelə dāń ma pìí, v wú: «Rabi, n mù nè yí Yu-Biu tə! N mù nè ga yí Yızərayelə pìú!» ⁵⁰ Zwezi ma swìn v con, v wú: «À nə swìn də, à yà nı mú kapırv tə dèń nè, tə dāń nə pın, n kə n waa à nè. N tə wá na yofaran, tə nə dwə tətə.» ⁵¹ Zwezi ma swìn, v sùrí lá, v wú: «Cígá mama, à mù nè swìn ku á con: Á wá na lanworu də ku sùrí. Yá Yu *malıke dı də tə cwı *Ləzwənə-Biu*f1* tə yuu con.»

2

Zwezi vəli fúru Kána nè

¹ Dian bələ kwa nè, ba vwə fúru Kána nè, Galile nagwanaa tə wa. Zwezi nuu də yın lá. ² Ba bon Zwezi də v karbia tə də, ba nə wàá, sə ba bà, ku fúru tə wa. ³ Mánjá don wa, diven tə, ba nə nywın cànà tə wa, twi tə zwè.

Zwezi nuu tɛ dɔ́n swìn v con, v wú: «Ba kùb ba diven jə.» ⁴ Zwezi ma le v nuu tɛ, v wú: «Kan, bèn pià də nə? À tùtùnnán máná tɛ wà yí!» ⁵ U nuu tɛ ma swìn tutunbia tɛ con, v wú: «Á fwa ku tɛ mama, v nə wá swìn á con.»

⁶ Sawurən bardv, ba nə fwa də kapana, yà zɪga ku bwálí tɛ wa. Ku nəduv mama ya zwɪ litərə sapwɪtwa, nə à yèé bíí. *Zwifə-ba yà kəni níá tɛ wa, ba ma sɪn ba tiàn, ndə ku nə yɪ ba yofwamɪv, ba fwa nətv.

⁷ Zwezi ma swìn ba con, v wú: «Á kənə níá á sú sawurən tɛ tɛ!» Tùtùnnà tɛ ma kə níá ba sú tɛ nii. ⁸ Zwezi dɔ́n ma swìn ba con, v wú: «Á dɔ́n kwaɲa, á ja va á pa liù tɛ nə, v nə ywàɲá wodirən tɛ yuu.» Ba ma kwán tɛ, ba ja va, ba pa ku tíú nə. ⁹ Liù tɛ, v nə ywàɲá wodirən tɛ yuu, jon níá tɛntə, tɛ nə jigə diven tɛ, v nyvɪn mancɪn. U yà yəri diven tɛntə mù nə nan lá bwálí. Yá tùtùnnà tɛ, ba nə kwán níá tɛ mù yà yèé. Liù tɛ, v nə ywàɲá wodirən tɛ yuu, dɔ́n ma bon kanbarɪ tɛ, ¹⁰ v swìn v con, v wú: «Lià tɛ mama yáá dí yáá, ba pa diven tɛ, ku nə ywán zənzən. Yá máná tɛ wa, lià tɛ nə nyua ba sú, ku kwa nə, ba dɔ́n yáá pa ba diven tɛ, ku nə ba ywán zənzən. N mù yá diven tɛ, ku nə ywán, ku bà ku yí sívɪn.»

¹¹ Mə Zwezi dɪga v Yu diàn mɪmɪnan tɛ dɛ́n nətv. Ku yoo tɛntə tvɪn Káná nə, Galile nagwanaa tɛ wa. Ku twá nətv, Zwezi ma bɪrɪ v dɪn tɛ. Yá v karbia tɛ ken ba waa v nə. ¹² Ku mù tɛntə kwa nə, v mù də v nuu, də v nyáná tɛ, də v karbia tɛ vɛli Kapərənayimə. Ba wà ku tvɪ tɛntə wa yɪn ba dání, ba fwa dɪan bagalı cɪcɪ ku wa.

Zwezi dɪɲɪ baywələ, v lɪ Yu diè tɛ wa

(Matia 12.38-40, 21.12-13, Marəkə 11.15-17, Likə 19.45-46)

¹³ *Zwifə-ba *Pakə cànà tɛ yà bwələ. Zwezi ma zàn, v va *Zwerizalemə. ¹⁴ U nə yí lá, v vɛli *Zwifə-ba Yu *diè dəwoo tɛ wa. U dɔ́n nɪ baywələ lá, də ba wulə ba yoli nɪan, də pee də nasara gunponi*fɪ *. U na lià duən də, ba nə tún ba tabɪlan, ba ma lárí səbia. ¹⁵ Zwezi ma zàn v ja ɲoni, v ma fwa

fifu, v ma diŋi ba mù də ba nian tə, də ba pee tə mama, v li Yu diè dəwoo tə wa. U yigu səbilara tə səbia tə, v lwá tia. U yigu ba tabulan tə, v vəvəri v pú tia. ¹⁶ Zwezi dān ma swìn lià tə, ba nə yoli nasara gunponi tə con, v wú: «Á lia tə mù wiən təntə yəbə! Á dānà ká tì à nyina Yu diè tə, á ma fwa yolu diè!» ¹⁷ Zwezi nə fwa nətu, v karbia tə líi ba tiàn, də ku púpúní Yu sagi tə wa, ku wú: «Sonu tə, à nə jə à pa n diè tə nə, yi ndə mən nə, tə dé à bican wa.»

¹⁸ Zwifə-ba yun tiàn dān ma bwe Zwezi, ba wú: «Bèè Yu diàn muminu nə, n wá fwa n biri nəba, sə nə ma lwarì də, n jə cwəŋə, sə n fwa yoo ku tə yiri?» ¹⁹ Zwezi ma le ba, v wú: «Á cùgá Yu diè ka tə. Yá à wá pìi à lwà ka, dian batwa nii nə.» ²⁰ Zwifə-ba yun tiàn ma swìn, ba wú: «Ba fwa buna sapwilə də bardu, sə ba ma lwà Yu diè ka tə, ba pa, ka zwè. Yá n mù dān wú, n wá lwà ka dian batwa nii nə?»

²¹ Zwezi yà nə swìn, də Yu diè tə, ku yà yi v tətə yira tə yoo nə, v swìn. ²² Ku mù nə pín, v karbia tə líi ba tiàn, də v yà swìn ku yoo təntə, v nə pìi v bwin v nan tian wa, kwa nə. Yá ba dān pin cígá ku tə nə púpúní Yu sagi tə wa, də sugu tə nə, Zwezi nə swìn.

Zwezi yèé ləzwənə pubuŋa mama

²³ *Pakə cànà tə mánjá wa, Zwezi yà wulə *Zwerizalemə nə. Lià zənzən ken ba waa v nə, Yu diàn muminan tə yiri, ba nə ni də, v fwa. ²⁴ Yá Zwezi bican yà wà sin ba yuu wa. U yà yèé ku tə, ba mama nə yi. ²⁵ Zwezi yà tà liù tə, ba nə mɛ, sə ba swìn ku tə liù nə yi, ba biri wá. U tətə yèé ku tə, ku nə wulə ləzwənə bican wa.

3

Zwezi də Nikodemə viyə yoo

(Matia 18.3, Zwan 1.12-13, 2 Korentə tiàn 5.17)

¹ Bɛɛ don yà wulə *Farızian-ba wa, v yɪ *Zwifə-ba pìú, v yɪrɪ nə yɪ Nikodemə. ² Dun don nə, v zàn v va Zwezi con tutɪn nə, v swìn v con, v wú: «Karnyɪna, nə yèé də, n yɪ liù tə, Yu nə tun, sə n kàrɪ nəba. Ku mù nə pɪn, n ma fwa Yu diàn muminan tə, liù mama nə wàrɪ v fwa, də Yu nə təlɛ də ku tíú.»

³ Zwezi ma le wá, v wú: «Cígá mama, à mù nə swìn ku n con: Liù nə wà v tiàn lɪrɪ lɪrdɪn, v wàrɪ Yu pàrɪ tə wa liù v yanɪ.» ⁴ Nikodemə ma swìn Zwezi con, v wú: «Nətə nə liù wá lɪrɪ v tiàn lɪrdɪn, də v nə yɪ nəkwɪa? U kúb wàá v pìɪ v zwɪ v nuu pùé wa, sə v lɪrɪ wá, naaa?»

⁵ Zwezi ma le wá, v wú: «Cígá mama, à mù nə swìn ku n con: Də liù nə wà twá də níá, də Yu-*Sɪŋu tə, v ma lɪrɪ v tiàn, v wàrɪ Yu pàrɪ tə wa, v zwɪ. ⁶ Lià tə, ba nə yɪ bɛɛ də kan nə lɪrɪ, ba yɪ ləzwənə dwíí nə tɪ ba. Yá lià tə, ba nə yɪ Yu-Sɪŋu tə nə lɪrɪ, ba də yɪ Yu-Sɪŋu tə nə tɪ ba. ⁷ Dàn ká pa ku di n yuu, də à nə swìn n con, à wú: Á mɛ, sə á lɪrɪ á tiàn lɪrdɪn. ⁸ Vuu yɪ ku fuli bwálí tə nə, ku nə swə. N yàá nən ku zəzugɪ, n ga yəri bwálí tə, ku nə naŋa, nə à yèé bwálí tə, ku nə vələ. Mə ku yɪ nətu də liù tə mama, Yu-Sɪŋu tə nə lɪrɪ.» ⁹ Nikodemə dān ma bwe Zwezi, v wú: «Nətə nə ku nətu tə wàá ku tɪŋa?»

¹⁰ Zwezi ma le wá, v wú: «N yɪ karnyɪna, n yɪrɪ nə nan *Yızərayelə wa. N ga yəri yìèn tə tə? ¹¹ Cígá mama, à mù nə swìn ku n con: Nə yàá swìn ku tə, nə nə yèé. Nə ga swìn nə bɪrɪ aba ku tə, nə nə nɪ. Yá á ba nə sugv joŋə. ¹² Á ba cígá pɪn à sùràn tə nə, də à nə swìn tia ka tə yuu yìèn tə yoo á con. Nətə nə á dān wá pa cígá à sùràn tə nə, də à nə wá swìn Yu sàń yìèn tə yoo á con? ¹³ Liù mama tə wà Yu sàń nə di, də ku tà *Ləzwənə-Biu*f1* tə, v nə nan Yu sàń, v cú.

¹⁴ *Moyizə fwa dən*f1*, v kə yu nə dau yuu wa, v zɪɣɪ lià tə mama yáá con. Mə nətu tətə nə ba mɛ, sə ba zìn Ləzwənə-Biu*f1* tə də ba kə yu nə lià mama yáá con. ¹⁵ Yá liù tə mama, v dān nə ken v waa v nə, v wá na mu

tə, ku nə ba zwè Yu con. ¹⁶ Cígá, Yu sóní lià mama zənzən. Ku mù nə pun, v pa v bidva kələn tə, sə liù tə mama, v nə ken v waa v nə, v kùb dàn ká jén mama. Yá v wá na mu tə, ku nə ba zwè Yu con. ¹⁷ Yu mù yà wà v biú tə tun luu wa, sə v buri lià bura. Yu tun wá, sə v jon lià ba cuna tə wa. ¹⁸ Liù tə, v nə kəni v waa v nə wuuu, ba kùb bá buri ku tíu bura. Yá liù tə, v nə ba v waa kəni v nə, ku tíu bura dí yáá ka buri, v nə ba v waa kəni Yu bidva kələn tə nə yiri. ¹⁹ Á nəṅə, nətu tə guri bura tə nə wá twá, ku ma bà. Poni twi luu wa, yá ləzoni ga sóní yikunu, ba doni poni tə, ba nə tuṅa yolwana tə yiri. ²⁰ Liù tə mama, v nə tuṅa yolwana, v culi poni, v ga ba poni wa naṅa. Fən ja wá, də dun don v tutunkukwınan tə nə wá nan poni tə nə yiri. ²¹ Yá liù tə, v nə twá cígá cwəṅə, v yàá bà poni wa, sə v tutunɛɛ tə nan poni tə wa, sə lià mama na, də v tutuṅi mama twá Yu fira nə.»

Zwan-Batisə kùb swìn Zwezi yoo

(Zwan 1.19-24)

²² Ku mù təntə kwa nə, Zwezi karbia tə kwé wá, ba va Zwide nagwanaa wa. U mù də ba dān yà wulə lá, v ga li lià níá wa, ku twá də Yu yiri.

²³ Zwan*f1* də yà wulə Enon nə, ku nə bwólé də Salimə. Níá yà dáá ku bwálí tə wa. U dān li lià níá wa. Yá lià dān yà twi v con, sə v lə ba níá tə wa. ²⁴ Ku máná tə wa, də ba tə wà Zwan ken bān diè wa.

²⁵ Zwan karbia tə, də *Zwifə-ba yuu tíu don, zìn tótòná ba pwéré wa. Ba tótòná tə yi nətu liù nə wá sɪn v tiàn də níá, ndə ba nə mɛ, sə ba fwa nətu, ba ma zílí Zwifə-ba yofwamiun tə. ²⁶ Zwan karbia tə zàn ba va ba yí wá, ba swìn v con, ba wú: «Karnyına, liù don yà yin də mú, Zurəden munaa tə kwa con. N swìn v yoo n biri nəba. Nəń, v də wulə v li lià níá wa, ku twá də Yu yiri. Yá lià tə mama vələ v mù con.» ²⁷ Zwan ma le, v wú: «Ləzwənə mama wàri won v ni, də ku nə tà ku tə, Yu nə ken ku diàn v juun wa. ²⁸ Á tətə yəé, də à swìn à biri də, à mù nə tà *Kərisə tə. À yi Yu nə tun nə, sə à

ya Kərisə yáá, à bà. ²⁹ Ku yi ndə liù nə, v nə jə v kan, v nə pià, sə v swe. Kanbari nə ti v kan. Yá kanbari tə dabɛɛ tə, v nə jə́n v səpuni nə, v yàá cuga kanbari tə sugu. U pùé ya poli kanbari tə sùràn tə yiri. Mə à pupoli tə dáá zənzən nətɔ. ³⁰ Ku mù tə yiri, Zwezi dun mə, sə tə súrí, wuuu, sə à mù dun ga mun.»

³¹ «Liù tə nə nan Yu, wulə lià tə mama yuu wa. Liù tə, v nə yi tiran nə fwa, v yi tia tə nə ti. Yá v yàá swìn ndə liù tə nə, v nə yi tia nyiən. Liù tə, v nan Yu *sàń, v wulə lià tə mama yuu wa. ³² Liù təntə yàá swìn ku tə ba tə, v nə ni də v nə nì, v biri. Yá liù mama ga ba v sugu tə jonə. ³³ Liù tə, v nə sè v sugu, ku tíú biri də, Yu ya cígá. ³⁴ Liù tə, Yu nə tun, v yàá swìn Yu sùràn tə. Yá Yu yàá pa wá v mù Yu-*Siŋu tə zənzən. ³⁵ Nə nyina Yu swə v biú tə. Yá v ken won mama v juun wa. ³⁶ Liù tə, v nə kəni v waa Yu-Biu tə nə wuuu, v jə mu tə, ku ba zwè Yu con. Yá liù tə, v nə wà Yu-Biu tə nii zílí, v bá na mu. Yá Yu luŋa tə zaŋa v yuu wa, mánjá mama.»

4

Samari tián kan don yoo

(Zwan 7.37-39, Tòtònán 8.25)

¹⁻³ *Farizian-ba nì də, Zwezi na karbia, v doni Zwan. U ga li lià də níá wa, ku twá də Yu yiri, v doni wá. Ku cígá yà tà Zwezi tətə nə li lià tə níá wa. Ku yà yi v karbia tə. *Yuu-Tiu nə lwarí ku, v dàń zàn v nan Zwide nagwanaa tə wa, v va Galile nagwanaa wa.

⁴ Yá Zwezi nə pià, sə v va Galile nagwanaa tə wa, ku yà mə, sə v twá Samari nagwanaa wa v ɛ. ⁵ U dàń vèli v yí Samari nagwanaa tə tiv don, ba nə boŋə “Sikarə.” Ku tiv təntə yà bwélé də *Zwakəbə kára tə, v nə pɪn v biú Zwuzefə nə. ⁶ Zwakəbə vɪlɪ yà wulə kára təntə wa. Zwezi vèli v gwàrì. U dàń twi v jèé vɪlɪ tə nii nə. Ku mánjá təntə yà yi ndə yɪcav lugu fugə bələ

nə.

⁷⁻⁸ Zwezi karbia tə mù yà vèli tifarv tə wa, sə ba yè wodiu. Samari tián kan don twi, sə v tan níá vùl tə wa. Zwezi ma swìn v con, v wú: «À lòrì níá, sə à nyu!» ⁹ Kan tə ma le wá, v wú: «À mù yì Samari tián kan. Yá n mù ga yì *Zwifə. Bèè nə pìn, n ma lòrì níá à con, sə n nyu?» Zwifə-ba də Samari tián yofwamınan yà tà nədv. Ku mù nə pìn, v swìn nətv.

¹⁰ Zwezi ma pìi v le kan tə, v wú: «N yəri won tə, ku nə yì Yu tarpuon tə. Yá n yəri liù tə, v nə lòrì, sə n pa wá níá, sə v nyu. N yà nə yèé ku tíú, n mù yà nə wá lòrì níá v con, sə n nyu. Yá v wá pa mú níá, tə nə pìn mu.»

¹¹ Kan tə ma kúb swìn Zwezi con, v wú: «Yuu-Tiu, n dàń nə ba won jə, ku nə wàá níá ku taŋa. Yá vùl tə də dən ma lù. N dàń wá na níá təntə yèn, tə nə pìn mu? ¹² Vùl ku tə, yì nə nɪbɛɛ Zwakɔbə nə pìn nəba. U tətə Zwakɔbə, də v bia, də vəná tə mama, nyua ku níá. N buŋa də, n mù nə dwə wá, naaa?»

¹³ Zwezi ma kúb le kan tə, v wú: «Liù mama nə nyua vùl ku tə níá tə, nanyunı tə wá pìi ku ja wá. ¹⁴ Yá liù nə nyua níá tə, à nə wá pa wá, nanyunı kúb ba pìi ku ja ku tíú mama. Yá níá tə, à nə wá pa ku tíú nə, níá təntə wá jì nabuliyii v waa, tə dəri wuuu, tə pìn wá mu tə, ku nə ba zwè Yu con.» ¹⁵ Kan tə ma kúb lòrì Zwezi, v wú: «Yuu-Tiu, pa nə níá təntə, sə nanyunı kúb dən ká pìi ku ja nə. Sə à kúb dən ká pìi à bà, à tan níá yəbə.»

¹⁶ Zwezi ma swìn kan tə con, v wú: «Vəli, n bon n barı, sə á bà yəbə!» ¹⁷ Kan tə le Zwezi, v wú: «À ba barı jə!» Zwezi ma kúb swìn kan tə con, v wú: «N jə cígá, sə n swìn də, n ba barı jə. ¹⁸ N jın bara bonu. Yá n barı tə, n nə jə síún nə, v də tà n barı. N swìn cígá à con!» ¹⁹ Kan tə dàń ma swìn Zwezi con, v wú: «Yuu-Tiu, à na də, n yì Yu nii *sùsùndè. ²⁰ Nə nıbara Samari tián yà pìn dun Yu nə paan ka tə yuu wa. Yá á mù Zwifə-ba mù bırı də, bwálı tə, ba nə mɛ, sə ba pa dun Yu nə, yì ku wulə *Zwerizalemə wa.»

²¹ Zwezi ma swìn v con, v wú: «Kan, pa cígá à sugu tã nã. Mánjá biàn, ku mánjá tãntã nã twi, lià kùbù ba va paan ka tã yuu wa, sã ba pa dun Yu nã. Ku ma ba ya Zwerizalemã wa, nã á wá pa dun nyina Yu nã. ²² Á mù Samari tiàn, á yãri liù tã, á nã pìn dun wá. Nã mù Zwifã-ba, nã yèó liù tã, nã nã pìn dun wá. Lwarì dã, Yu nã twá Zwifã-ba, v ma jonã læzoni ba cuna wa. ²³ Mánjá biàn. Yá ku mánjá tãtã yí síún. Yá cígá cígá lià tã, ba nã pìn dun Yu nã tã, dàñ wá twá Yu-Siñu tã dã cígá nã, ba ma pa dun nyina Yu nã. Mã ba mù Yu jònã tãntã yiri nã, nyina Yu pià. ²⁴ Yu yì Siñu. Yá lià tã, ba nã pìn wá dun mɛ, sã ba pìn wá dun, dã Yu-Siñu tã sánú, dã cígá mama.» ²⁵ Kan tã ma swìn Zwezi con, v wú: «À yèó dã Mesi tã, ba nã bonã *Kãrisã, wá bà. U nã twi, v wá swìn tã mama yáá, v burì nãba.» ²⁶ Zwezi ma swìn kan tã con, v wú: «À mù nã yì ku liù tãntã tãtã! À mù, à nã swìn n con.»

²⁷ Mánjá don wa, Zwezi karbia tã dàñ pií ba bà. Ku dìgà ba yuu dã, ku tã nã pìn Zwezi swìn dã kan tã. Ba liù mama dã wà Zwezi bwe, v wú: «Bèè nã n pià kan tã con?» Nã à yèó: «Bèè yoo nã n swìn kan tã con?» ²⁸ Kan tã dàñ yá v kwàrá tã, v ga va tifarv tã wa, v swìn lià tã con, v wú: ²⁹ «Á biàn, á nèñ bɛɛ, v nã swìn won tã mama, à nã fwa. Diun don, ku wá ya Kãrisã nã.» ³⁰ Samari tiàn dàñ nan ba tuv tã wa, ba bà Zwezi con.

³¹ Ku twi ku yí mánjá don wa, Zwezi karbia tã yà wulã ba lòrì wá, ba wú: «Karnyina, yá, sã n dã wodiu!» ³² Zwezi ma swìn ba con, v wú: «À jã wodiu, à nã dã. Yá á ga yãri ku wodiu tãntã.» ³³ U karbia tã dàñ swìn duən con, ba wú: «Mã ku nã yì liù nã ja wodiu, v bà v pa wá, sã v dã, naaa?» ³⁴ Zwezi ma swìn ba con, v wú: «À wodiu nã yì, sã à fwa ku tã nã yì liù tã, v nã tun nã, tã fura. À mɛ, sã à tun v tùtùnán tã, à pa tã nii sú. ³⁵ Á tãtã swìn dã, ku ga cànì bania, sã ba za wiən. À mù swìn ku á con, á zian á yíá á kã yu nã, á ga jón kárí tã nã pìrì nãtu, tã pià zagv. ³⁶ Liù tã, v nã za tã, v dã yáá v na v ñwírán. Yá v ga kãni wobia tã duən nã. Wobia tã, v nã kãni duən yì lià tã, Yu nã van ba, v jon, sã ba na mu, ku nã ba zwè v con. Ku

mù nè wá pa wodùrú tẹ, dẹ lùu tẹ nè za mẹ wá yà pupwẹn wa. ³⁷ Kù mù yírì nè, yoo kù tẹ, ba nè swìn tẹ, yí cígá: “Lùu yàá dù, ọ don ga za.” ³⁸ À tun aba, à pa á va á za kára wìẹn, á ga wà ka wa tun mama. Lìà duẹn nè dí yáá ba tun ka wa. Á mù yí tori nè, á tì tutuṣi tẹ nywarì wa.»

³⁹ Kan tẹ búrì dẹ, Zwezi swìn ọ con, won tẹ mama, ọ nè fwa. Kù mù nè pín, Samari tián zẹnzẹn nan tiu tẹ wa, ba bà, ba kẹ ba waa Zwezi nè. ⁴⁰ Ba tẹ twi Zwezi con, ba lòrì wá, sẹ ọ ya dẹ ba. Yá Zwezi fwa dían bẹlẹ ba con. ⁴¹ Lìà duẹn zẹnzẹn tẹ ken ba waa Zwezi nè, sùràn tẹ yírì, ọ mù Zwezi tẹtẹ nè swìn ba con. ⁴² Ba dǎn ma swìn kan tẹ con, ba wú: «Kù kùbẹ tẹ n sùràn tẹ nè pín, nè kẹ nè waa ọ nè. Nẹ tẹtẹ dǎn nì ọ sùràn tẹ. Kù mù nè pín, nè yẹdẹ cígá mama dẹ, ọ jonẹ lịà mama ba cuna wa.»

Zwezi zwẹ pìú don kwa lùu bìú yayıgù

(Likẹ 7.1-10)

⁴³ Zwezi fwa dían bẹlẹ kù bwálí tẹntẹ wa. Kù kwa nè, ọ zàn ọ lẹ ọ va Galile nagwanaa. ⁴⁴ Zwezi tẹtẹ nè swìn dẹ, Yu nìi *sùsùnnẹ ba zílẹ nì ọ tẹtẹ nyuna tiu wa. ⁴⁵ Yá Zwezi nè yí Galile, Galile tián tẹ sẹ, ba jon wá, ba dẹ ya nè vẹli *Zwerizalemẹ *Pakẹ cànà tẹ, ba ga na kù tẹ mama, ọ nè tun kù cànà tẹ wa yírì. ⁴⁶ Zwezi kùbẹ pìí ọ va Káná, kù nè wulẹ Galile nagwanaa tẹ wa. Mẹ kù mù tiu tẹntẹ wa nè, ọ lwàn níá tẹ, ọ pa tẹ jì diven.

Pìú don kwa lùu yà wulẹ Kaperẹnayimẹ nè, ọ bìú yà nè yì. ⁴⁷ Ọ yà nì dẹ, Zwezi nan Zwide nagwanaa tẹ wa, ọ bà Galile. Ọ dǎn twi ọ yí Zwezi yira, ọ ga lòrì wá, ọ wú: «À lòrì mú, sẹ n bà Kaperẹnayimẹ, n zwẹ yayıgù tẹ, kù nè pìà, kù gu à bìú tẹ.» ⁴⁸ Zwezi ma swìn ọ con, ọ wú: «Máná mama, á nè wà Yu diàn muminan dẹ yomilan nì, á ba sẹ, á kẹni á waa à nè.» ⁴⁹ Pìú kwa lùu tẹ ma swìn Zwezi con, ọ wú: «*Yuu-Tiu, bà à sǎn, dẹ à bìú tẹ tẹ wà ti.»

⁵⁰ Zwezi ma kùbẹ pìí ọ lẹ wá, ọ wú: «Vẹli n sǎn, n bìú tẹ wulẹ ọ mu nè!» Bẹẹ tẹ pín cígá Zwezi sugù tẹ nè. Yá ọ dǎn ga lẹ, ọ vírì. ⁵¹ Máná tẹ, ọ nè tẹ wulẹ

cwəŋə wa, ʋ ma vəli ʋ sàń, də ʋ tutʊnbɪa nə ba twi, ba jəri wá cwəŋə tə wa, ba swìn ʋ con, ba wú: «N bìú tə nɪ yazurə, ʋ wulə ʋ mu nə.»⁵² ʋ ma bwe ba, sə ʋ jén mánjá ka wa nə, ʋ nɪ yazurə. ʋ tutʊnbɪa tə ma swìn ʋ con, ba wú: «Dian dun tə dədəni nii lugu nədu mánjá wa nə, yalıŋa tə dugu wá.»⁵³ Bìú tə nyuna tə dǎń lwarɪ də, ku ya mánjá tə tətə wa, Zwezi nə swìn ʋ con də, ʋ bìú tə nɪ yazurə, ʋ wulə ʋ mu nə. Ku dǎń pɪn ʋ mù də ʋ diè lià mama kə ba waa Zwezi nə.

⁵⁴ Ku mù Yu diàn mɪmɪnʊ təntə, nə yɪ bələ nii nyiən, Zwezi nə fwa, də ʋ nə nan Zwide ʋ va Galile.

5

Zwezi pɪn yazurə bæe don nə, ʋ yà nə yɪ gwǎnú

(Marəkə 2.28, Zwan 7.19-24, 9.1-17)

¹ Ku kwa nə, *Zwifə-ba dí cǎnà don. Zwezi dǎń ma zàn ʋ va *Zwerizalemə. ² Zwerizalemə wa, cǎrú yà wulə mɪmii don nii nə, ba nə boŋə ku mɪmii təntə “pabii mɪmii.” *Ebərə-ba sugu wa, ba yà jə cǎrú təntə, ba boŋə “Betesəda.” Cǎrú təntə yà jə napakulan bonu. ³ Yayıŋa kapuɸʊ, də lilirən, də gwanan, də kwanan yà nə tégé napakulan təntə wa. [Ba yà tégé lá, ba dǎnɪ də, cǎrú tə níá tə dwani. ⁴ Mánjá don wa, *malıka yàá cú, ka dwani níá tə. Liù tə, ʋ nə dí yáá, ʋ zu níá tə wa, də tə nə dwan tə zwè, ku tíú yàá na yazurə. Də ʋ yayıɸʊ tə nə swə, ku ya nətu mama.]

⁵ Bæe don də yà tégé lá də ʋ yayıɸʊ, ku nə jə bɪna fɪtwa də nana. ⁶ Zwezi yà dí yáá ʋ yəé də, ku bæe təntə nə yɪ ku dǎní. Zwezi nə nɪ bæe tə ʋ tégé, ʋ bwe wá, ʋ wú: «N pìà, sə n na yazurə, naaa?» ⁷ Yayıɸʊ tə ma le wá, ʋ wú: «*Yuu-Tiu, à ba liù jə, sə ʋ ja nə ʋ kə níá tə wa, mánjá tə wa, tə nə dwani. Tə nə wulə tə dwani, à nə pìà, sə à yí lá nə, də liù don dí yáá, ʋ zu, də à tə wà yí.» ⁸ Zwezi ma swìn ʋ con, ʋ wú: «Zàn yu nə, n tì n sara tə, n vìí!»

⁹ Naa nədɔ, də bɛɛ tɛ yayɪɡʊ tɛ zwɛ̀, ʋ zàn, ʋ tì ʋ sara tɛ, ʋ vìrí. Kʊ mù yoo tɛntɛ yi, kʊ tʊn *Zwifə-ba *siə̀ dʊn nə.

¹⁰ Kʊ mù nə pɪn, Zwifə-ba yun tián tɛ dǎn ma swìn bɛɛ tɛ, ʋ nə nɪ yazurɛ tɛ con, ba wú: «Zèn dʊn tɛ yi siə̀ dʊn. Kʊ culə, sə n zɪn n sara tɛ!» ¹¹ Bɛɛ tɛ ma pií ʋ le ba, ʋ wú: «Liù tɛ, ʋ nə zwɛ̀ à yayɪɡʊ tɛ, swìn à con, də à zàn, à tì à sara tɛ, à ga vìí.» ¹² Zwifə-ba yun tián tɛ dǎn ma bwe wá, ba wú: «Wàà nə yi kʊ liù tɛntɛ, ʋ nə swìn n con də, n zàn, n tì n sara tɛ, n ga vìí?» ¹³ Yá bɛɛ tɛ, ʋ yayɪɡʊ tɛ nə zwɛ̀ tɛ, də yà yəri kʊ liù tɛ, ʋ nə zwɛ̀ kʊ. Zwezi yà le ʋ vìí lalʊ tɛ yiri, ba yà nə wulə kʊ bwálí tɛ wa. ¹⁴ Kʊ kwa nə, Zwezi pií ʋ na bɛɛ tɛntɛ Zwifə-ba Yu *diè tɛ wa, ʋ ma swìn ʋ con, ʋ wú: «Cʊɡʊ zəni, síún nə n nɪ yazurɛ, n kúbè dǎn ká pií n tʊn cʊna, sə yoo don, kʊ nə dwə kʊ tɛ, kúbè dǎn ká pií, kʊ yí mú.» ¹⁵ Bɛɛ tɛ dǎn vəli, ʋ swìn Zwifə-ba yun tián tɛ con də, kʊ ya Zwezi nə zwɛ̀ ʋ yayɪɡʊ tɛ. ¹⁶ Kʊ mù yiri nə, Zwifə-ba yun tián dǎn zàn, ba zɪga Zwezi nə, kʊ nə yi ba siə̀ dʊn tɛ nə, ʋ fwa kʊ yoo tɛntɛ yiri.

(Zwan 10.30-38, 2 Korentə tián 5.10)

¹⁷ Zwezi ma le ba, ʋ wú: «À nyina Yu yi ʋ tɔŋa wuuu, də síún mama, à də yi à tɔŋa.» ¹⁸ Zwezi sugʊ tɛntɛ kúbè súrí lá, kʊ pa Zwifə-ba yun tián tɛ dǎn kwen, ba pià cwəŋə, sə ba ɡʊ wá. Kʊ tà ʋ nə cùɡù ba siə̀ dʊn tɛ cici nə pɪn, ba pià, ba ɡʊ wá. Kʊ yi ʋ nə kúbè swìn də, Yu nə ya ʋ nyilɔra tɛ yiri. Kʊ nətu pià kʊ biri də, ʋ jə ʋ tián, ʋ ma man də Yu.

¹⁹ Zwezi dǎn pií ʋ swìn Zwifə-ba yun tián tɛ con, ʋ wú: «Cígá mama, à mù nə swìn kʊ á con: Yu-Biu tɛ wàri won mama ʋ fwa ʋ tián nə. Kʊ tɛ, Yu-Biu tɛ nə na, də ʋ nyina Yu fwa, ʋ də yàá fwa kʊ. ²⁰ Yu swə ʋ biú tɛ. Yá ʋ dǎn yàá biri wá kʊ tɛ mama, ʋ mù Yu tətə nə fwa. U wá biri tutunən, tɛ nə dwə tɛ tɛ, ʋ biú tɛ nə, sə kʊ ma gwárí aba. ²¹ Kʊ yi cígá, à nyina Yu yàá bwin tɪga, ʋ pa ba mu. Kʊ mù nə pɪn, Yu-Biu tɛ də pɪn mu lià tɛ nə, ʋ nə pià. ²² Kʊ tɛ súrí lá, à nyina Yu ba liù mama bura buri. U yá bura tɛ mama

u bìú tǝ jun wǎ. ²³ U fwa ku nǝtu, sǝ liǎ tǝ mama pa dun u bìú tǝ nǝ, ndǝ ba nǝ pɪn dun nyina Yu nǝ. Nyina Yu nǝ tun bìú tǝ. Liù tǝ, u nǝ ba dun bìú tǝ nǝ pɪn, ku tíú ba dun pɪn nyina tǝ dǝ nǝ. ²⁴ Cígá mama, à mù nǝ swìn ku á con: Liù tǝ, u nǝ cɔga à sùràn tǝ, u ga keni u waa liù tǝ nǝ, u nǝ tun nǝ wuuu, ku tíú jǝ mu tǝ, ku nǝ ba zwè Yu con. Yá Yu bura tǝ, ku ba dǝ wá. U yɪ u twá dǝ tian, u ma na mu Yu con. ²⁵ Cígá mama, à mù nǝ swìn ku á con: Mǎǵá biǎn, yá ku mǎǵá tǝntǝ yí síún tǝtǝ. Tɪga tǝ dǝ wá nì Yu-Biu tǝ kori. Yá ba tǝ, ba nǝ nì u kori tǝ, ba ga sè u kori tǝ, ba wá na mu tǝ, ku nǝ ba zwè Yu con. ²⁶ Ndǝ nǝtu nyina Yu nǝ jǝ mu u tǝtǝ jìàn wǎ, mǝ nǝtu nǝ u pɪn u bìú tǝ dǝ jǝ mu u jìàn wǎ. ²⁷ Yu ken diǎn u bìú tǝ jun wǎ, sǝ u bùrì liǎ bura, u nǝ ya *Ləzwənə-Biu*f1* tǝ yurɪ. ²⁸ Mǎǵá don biǎn, á dànà ká pa yìèn tǝ tǝ dì á yuu. Ku mǎǵá tǝ wǎ, liǎ tǝ mama, ba nǝ wulǝ libərə wǎ, wá nì Ləzwənə-Biu tǝ kori. ²⁹ Liǎ tǝ nǝ tun zəni wá bwin ba nan, ba ya mu wǎ, ku nǝ ba zwè Yu con. Ba tǝ dǝ, ba nǝ tun lwanɪ, wá bwin ba nan, sǝ Yu bùrì ba bura.»

Won tǝ nǝ biri dǝ, Zwezi jǝ diǎn

³⁰ Ku kwa nǝ, Zwezi kùù swìn, u wú: «À mù wàrì won mama à fwa à tiǎn nǝ, dǝ ku nǝ tà ku tǝ, Yu nǝ biri nǝ, sǝ à bùrì ku bura. Yá à bura tǝ dǝ ga yɪ cígá cɪcɪ. À piǎ, sǝ à fwa liù tǝ, u nǝ tun nǝ tǝ fira. À ba piǎ, sǝ à fwa à tǝtǝ fira.

³¹ Dǝ à tǝtǝ nǝ swìn à tiǎn yoo, ku sugu tǝ bá lá nǝ dǝ. ³² Ku yɪ liù don nǝ swìn à yoo u biri. À ga yèǝ dǝ, ku tǝ, u nǝ swìn à yuu wǎ, yɪ cígá. ³³ Á tun liǎ Zwan*f1* con, u dǝ swìn cígá tǝ, u biri. ³⁴ À mù tà ləzwənə nǝ mɛ, sǝ ba swìn à yoo. À swìn yoo ku tǝ, sǝ ku jon aba á cuna wǎ. ³⁵ Zwan yɪ ndǝ cànó nǝ, ku poni nǝ pìrì aba. Ku mù nǝ pɪn, á sè, á poli á pùǝ dǝ wá, mǎǵá mancɪn wǎ. ³⁶ Ku tǝ Zwan nǝ swìn à yuu wǎ, yoo wulǝ ku nǝ dwə ku. À nyina Yu pɪn nǝ tutunan, sǝ à tun. Tǝ tùtùnán tǝ, à nǝ tuŋa nǝ biri dǝ, ku

ya nyina Yu nə tun nə. ³⁷ Nyina Yu tə, v nə tun nə, yèé ku tə, à nə yi. Á tə wà v kori nì, mama. Á ga tə wà v yáá nì á yii wa. ³⁸ Liù tə, Yu nə tun, á wà á waa ken ku tíú nə. Ku mù nə pín, á ba v sugu tə sè. ³⁹ Á kàrì ku tə nə púpúní Yu sagi tə wa, á ma pià mu tə, ku nə ba zwè Yu con. Ku Yu sagi tǝntǝ nə buri ku tə, à nə yi. ⁴⁰ Yá á ba pià, sǝ á bà à con, sǝ á na mu tə, ku nə ba zwè Yu con.

⁴¹ À mù ba pià, sǝ lǝzoni nə pa dun nə. ⁴² À yèé aba də, á ba Yu sonu tə jǝ. ⁴³ À mù twi luv wa à nyina Yu yuu yiri, yá á wà nə sè. Yá liù don nə twi luv wa v tǝtǝ yuu yiri, á wá sè ku tíú. ⁴⁴ Á dun yi á tǝtǝ nə pín duǝn nə, á ga kúb ba dun tə, Yu cici nə wá pa aba, pià. Ku mù nə pín, á kúb ba á waa kǝni Yu nə. ⁴⁵ Á dǝnǝ ká bún də, à mù nə wá kǝ tali á yuu wa, à nyina Yu yáá con. Á ja yala *Moyizǝ nə. U mù Moyizǝ nə wá kǝ tali á yuu wa. ⁴⁶ Ku yi à mù yoo Moyizǝ púpúní. Á yà nə kǝni á waa Moyizǝ nə, á yà wá kǝ á waa à də nə wuuu. ⁴⁷ Á wà cígá pín ku tə, Moyizǝ nə púpúní tə nə. Ku mù nə pín, á bá cígá à də sugu tə nə pín.»

6

Zwezi pùlì dipen v pa bara mùrù bonu nə

(Matǝ 14.13-21, Marǝkǝ 6.30-44, Likǝ 9.10-17)

¹ Ku kwa nə, Zwezi zǝn, v va Galile munaa tə vǝn tə don nə. Munaa tǝntǝ yiri don yà nə yi “Tiberiyadǝ munaa.” ² Laluv tə nì Yu diǝn mǝmǝnǝn tə, Zwezi nə fwa. U yáá zwè yayiǝa tə yayiran. Ku mù nə pín, lià zǝnzǝn yà púá v kwa. ³ Zwezi də v karbiǝa tə diǝgǝ, ba jǝé paan yuu wa.

⁴ Ku mǝnjǝ tə wa, də *Zwifǝ-ba cǝnǝ tə, ba nə boǝǝ “*Pakǝ” tə bwǝlǝ.

⁵ Zwezi zìn v yáá, sǝ v ywǝn, də nǝn laluv nə, ku biǝn v con. U ma swìn Filipǝ con, v wú: «Nǝ wá na dipen yǝn, nə yè, nə pa lià ba tə mǝ dé?»

⁶ Zwezi nə swìn ku nǝtu Filipǝ con, ku ga yi, sǝ v ma ja Filipǝ dǝn nə, v tǝtǝ

yà yèó ku tə, v nə wá fwa. ⁷ Filipə ma le wá, v wú: «Nə nə yè dipen cınıan səbikulan*f1* biələ (200) də tətə, ba liù mama wàrì dipen kuku v nı.»

⁸ Zwezi karbiu tə don, ba nə boŋə Andəre, v nə yı Simon Piyerə nubiu, dān ma le Zwezi, v wú: ⁹ «Dipen bonu, ba nə fwa də ɔrəzə*f1* mun, də filə bələ nə wulə bisumabara don con yəbə. Ku bırı də, tə yı ndə tutu nə, lià zənzən ba tə yáá con.» ¹⁰ Gav yà dáá ku bwálí təntə wa. Zwezi ma swın ba con, v wú: «Á pian lià tə mama jən tia.» Bara tə yí ndə mürù bonu (5 000) nə, ba nə mɛ tia ba jəó. ¹¹ Zwezi tì dipen tə, v ga kə Yu lèè. U nə kən Yu lèè v zwè, v tarı ba də tə, v ga tarı filə tə, də v pa ba. Ba liù tə mama, v nə jən tia, v nı tori, ndə v nə pià nətu. ¹² Mánjá tə wa, ba mama nə dí ba sú, Zwezi swın v karbia tə con, v wú: «Á pègà dipen mumunə tə, tə nə gá tə, sə tə won mama dān ká jén.» ¹³ Zwezi karbia tə pè dipen mumunə tə. Tə súó fıyaran fugə bələ. Ku ga yı dipen bonu tə, lià tə nə dí, ba gá.

¹⁴ Lià tə nə nı Yu diàn mumunv təntə, Zwezi nə fwa, ba swın, ba wú: «Cígá mama, bæ wà tə nə yı Yu nii *sùsùndə tə, v nə mɛ, sə v bà luu wa.» ¹⁵ Zwezi lwari də, ba wá bà, ba ja wá diàn yuu wa, sə ba ma fwa ba piú. U kúò zàn v kwen v fàrí, v va paan tə yuu, v cici.

Zwezi vəli níá yuu wa

(Matia 14.22-34, Marəkə 6.45-53)

¹⁶ Ku dədəni nii nə, Zwezi karbia tə vəli, ba nan munaa tə nə. ¹⁷ Ba zva níá yuu bori wa, sə ba ben, ba va Kapərənayimə. Ku tiv tə wulə munaa tə kwa. Tia yà bəbəri ka zwè, də Zwezi tə wà ba con vəli, v yí. ¹⁸ Vuu dān nyí ku zàn, ku fuli də diàn. Muv tə níá dān ga zaŋa yu nə. ¹⁹ Zwezi karbia tə ye níá tə, ku yí ndə kilometrə bonu, nə à yèó bardv. Ku mánjá tə wa, ba dān nı Zwezi, də v vəli níá tə yuu wa, v ma biàn ba níá yuu bori tə con. Fən dān yà zva ba. ²⁰ Zwezi swın ba con, v wú: «Ku ya à mù nə, á dānà ká pa fən ja aba!» ²¹ Ba yà pià ba tì wá, ba kə níá yuu bori tə wa. Ku mánjá tə wa,

də níá yuu bori tə dwen bəbərú tə yúra, bwálí tə nə, ba yà nə vəli tə.

Zwezi yí wodiú, kú nə pín mú

(1 Zwan 5.10-13, 1 Korentə tìán 10.3-4)

²² Kú tǐpǔrǐ nə, laluv, kú yà nə wulə bəbərú tə don tə nə, lwari də níá yuu bori nədu nə wulə lá. Ba lwari də, Zwezi wà v karbia tə níá yuu bori tə wa zwǐ, kú yǐ ba cǐcǐ nə vìí. ²³ Níá yuu bwərə duən nan Tiberiyadə, tə bà tə yǐ bwálí tə nə, ba nə dí dipen tə, Yuu-Tiu Zwezi nə kən Yu lèè. ²⁴ Laluv tə lwari də, Zwezi də v karbia tə tələ lá, ba dǎn zua níá yuu bwərə tǎntə wa, ba vəli Kaperənayimə, sə ba pìà Zwezi.

²⁵ Laluv tə vəli, kú na Zwezi múnəa tə bəbərú tə don nə. Ba ma bwe wá, ba wú: «Karnýna dǎdwə nə n twi yəbə?» ²⁶ Zwezi le ba, v wú: «Cígá mama, à mù nə swǐn kú á con: Kú tà á nə nǐ Yu diàn mǐmúnə tə, nə pín á twá lá á pìà nə. Kú ya dipen tə, á nə dí á sú, tə nə pín, á twá lá á pìà nə. ²⁷ Á dǎnà ká tun wodiú cǐcǐ yǐrǐ, kú nə wàá kú cǔgà. Á tǔŋa wodiú tə yǐrǐ, kú nə wulə wuuu, kú ga pín mú tə, kú nə ba zwè Yu con. *Ləzwənə-Biu*f1* tə nə wá pa aba kú wodiú tǎntə. À nyúna Yu pín v nii tə nə, sə à tun à pa wá.» ²⁸ Ba ma bwe Zwezi, ba wú: «Bèè nə nə mɛ, sə nə fwa, sə nə ma tun tǔtǔnán tə, Yu nə swə?» ²⁹ Zwezi le ba, v wú: «Won tə, kú nə ya Yu tutǔŋǐ tə, v nə swə, kú mù nə yǐ, sə á kə á waa liù tə nə, v mù Yu nə tun.» ³⁰ Ba dǎn swǐn v con, ba wú: «Bèè Yu diàn mǐmúnə nə, n wá fwa, n bǐrǐ nəba, sə kú pa, nə kə nə waa n nə? Bèè tutǔŋǐ nə n wá tun? ³¹ Kú mǎŋá ba yigə, nə nǐbara-ba tə yun kasɔɔ lanworu tə wa. Kú bwálí tǎntə wa, ba dí wodiú, ba nə boŋə “manə*f1*.” Kú tun, ndə kú nə pǐpǐnǐ Yu sagǐ tə wa, kú wú:

“Yu pín, wodiú nan Yu sǎn nə, kú bà, kú pa ba, ba dǎ.” »

³² Zwezi ma le ba, v wú: «Cígá mama, à mù nə swǐn kú á con: Kú tà *Moyizə nə pín aba dipen tə, kú nə nan Yu sǎn tə. Kú ya à nyúna Yu nə pín aba cígá cígá dipen tə, kú nə nan Yu sǎn kú bà. ³³ Dipen tə, Yu nə pín, kú

mù nè yì liù tǎ, v nè nan Yu sǎn v cú. U mù nè pín mu lǎzoni nè.»

³⁴ Lià dǎn swìn Zwezi con, ba wú: «*Yuu-Tiu, pa nèba wodiù tǎntǎ dùn mama!» ³⁵ Zwezi dǎn ma swìn v bǐr ba, v wú: «À mù nè yì wodiù tǎ, ku nè pín mu, ku nè ba zwè Yu con. Liù tǎ, v nè twi à con, niǎn kùb bá ja ku tíú míámíán. Liù tǎ, v dǎ nè ken v waa à nè, nanyun kùb bá ja ku tíú míámíán. ³⁶ À dǎn swìn ku á con, á nì nè dǎ, yá á tǎ ba á waa kǎnì à nè.

³⁷ Lià tǎ mama, à nyina Yu nè pín nè, wá bà à con. Yá liù tǎ, v nè twi à con, à bá vǎrì ku tíú à dǔgu, abada. ³⁸ Ku tà à nan Yu à cú, sǎ à tun à tǎtǎ fǐra. Ku yì, sǎ à tun liù tǎ, v nè tun nè, fǐra. ³⁹ Á dǎn nèḡǎ, ku tǎ nè yì liù tǎ, v nè tun nè tǎ, fǐra. U ba pià, sǎ lià tǎ mama, v nè pín nè, tǎ ladua tǎtǎ jén. Ku ya v pià, sǎ à bwin ba mama, à zìn tian wa, à kǎ mu tǎ wa, ku nè ba zwè v con, luu zaḡu máḡá nè. ⁴⁰ À nyina Yu fǐra nè ya ku tǎ nǎtǎn. U pià, sǎ liù tǎ mama, v nè nì Yu-Biu tǎ, v ga kǎ v waa v nè, sǎ ku tíú na mu tǎ, ku nè ba zwè v con. Yá à wá bwin wá, à zìn tian wa, à kǎ mu tǎ wa, ku nè ba zwè Yu con, luu zaḡu máḡá nè.»

⁴¹ *Zwifǎ-ba yun tiǎn ḡuḡwin Zwezi yoo duǎn con, dǎ v nè swìn, v wú: «À mù yì wodiù, ku nan Yu sǎn ku cú.» ⁴² Ba dǎn swìn, ba wú: «Ku tà Zwezi, v nè yì Zwuzǎfǎ biù tǎ, naaa? Nè yǎǎ v nuu dǎ v nyina. Bèè nè pín, v ma kùb pií v swìn dǎ, v yì v nan Yu sǎn, v bà?»

⁴³ Zwezi ma le ba, v wú: «Á dǎnà kǎ ḡuḡwin duǎn con! ⁴⁴ Liù mama wǎrì à con v twi, dǎ à nyina Yu tǎ, v nè tun nè tǎ, nè wà ku tíú van, v pa nè, sǎ à bwin wá à zìn tian wa, luu zaḡu máḡá nè. ⁴⁵ Ku púpóní Yu nii *sùsùndù saga tǎ wa, ku wú:

“Yu nè wá kǎrì ba mama.”

Liù tǎ mama, v nè cǔgu à nyina Yu sugu tǎ, v ga sè v kǎrà tǎ, v wá bà à con. ⁴⁶ Ku nǎtv ba pià ku bǐr dǎ, liù don nì à nyina Yu. Ku yì liù tǎ, v nè nan Yu con, v mù nè nì à nyina Yu. ⁴⁷ Cígá mama, à mù nè swìn ku á con: Liù tǎ, v nè ken v waa à mù nè, v jǎ mu tǎ, ku nè ba zwè Yu con. ⁴⁸ À mù

nə yi wodiū tə, ku nə pɪn mu ləzwənə nə. ⁴⁹ Á nɪbara-ba tə dí wodiū tə, ba nə boŋə “manə”, kasɔɔ lanworu tə wa, yá ba tɪga. ⁵⁰ Yá wodiū tə, ku nə nan Yu sàń, ku cú tə, ku mù ya yiri don. Lìù tə, v nə dí ku, v kùb bá tɪ. ⁵¹ À mù yi wodiū tə, ku nə pɪn mu, ku nə nan Yu sàń ku cú. Lìù tə, v nə dí ku wodiū təntə, v wá yà mu wa, ku nə ba zwè Yu con, abada. À yira tə nə yi wodiū təntə, à nə wá pa, sə ləzoni na mu tə, ku nə ba zwè Yu con.»

⁵² Zwifə-ba yun tián tótòní duən, ku yoo təntə yiri, ba swìn, ba wú: «Ku wá twá nətə, sə bæ wà tə ma pa nəba v yira tə, nə də?» ⁵³ Zwezi dàń ma swìn ba con, v wú: «Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Də á nə wà *Ləzwənə-Biu*f1* tə yira tə dí, á nə wà à jana tə nywìn, á ba mu tə, ku nə ba zwè Yu con, tə jə á tiàn nə. ⁵⁴ Lìù tə, v nə dí à yira tə, v nə nyva à jana tə, v jə mu tə, ku nə ba zwè Yu con. Yá à wá bwin wá à zìn tian wa, á kə mu wa, ku nə ba zwè, luu zaŋu mánjá nə. ⁵⁵ À yira tə yi cígá cígá wodiū. Yá à jana tə də yi cígá cígá nanywia. ⁵⁶ Lìù tə, v nə dí à yira tə, v ga nyun à jana tə, ku tíú wulə də nə, à də ga wulə də wá. ⁵⁷ À nyina Yu nə tun nə. U mù nə jə mu. Ku mù nə pɪn, à twá də wá, à də ma jə mu. Yá lìù tə, v nə dí nə, v də wá twá nə v jə mu, ku nə ba zwè Yu con. ⁵⁸ Nèń, wodiū təntə, ku nə nan Yu sàń ku cú, tə dèń nə. Ku wodiū təntə ba yi ndə wodiū tə, à nɪbara-ba nə dí, yá ba tə ga tɪ tə. Lìù tə, v nə dí wodiū təntə, v wá yà mu wa, ku nə ba zwè Yu con, abada.»

⁵⁹ Zwezi swìn sùràn təntə, mánjá tə wa, v nə wulə Kapərənayimə nə, Zwifə-ba *jéré diè tə wa, v kàrì.

Sugu tə, ku nə pɪn mu tə, ku nə ba zwè Yu con

(Ebərə-ba 3.12, 4.12-13, 10.38-39, 1 Piycrə 2.6-9)

⁶⁰ Zwezi karbia tə cugu v sùràn tə, ba zwè. Ku kwa nə, ba zun swìn, ba wú: «Kàrà ka tə dà ka le, liù mama wàrì ka tə n sè.» ⁶¹ Zwezi yà yèé v waa con də, v karbia tə ŋuŋwin yoo təntə yira. U dàń ma swìn ba con, v wú:

«Ku yoo tǝntǝ gwàrì á vǎnà, naaa? ⁶² Sǝ á dàń nǝ nɪ *Lǝzwǝnǝ-Biu*f1* tǝ, dǝ v ma dì bwǎlǐ tǝ nǝ, v ya nǝ wulǝ, ku wá yà nǝtǝ ku pa aba? ⁶³ Ku ya Yu-*Siǵu tǝ nǝ pɪn mu lǝzwǝnǝ nǝ. Lǝzwǝnǝ diàn mù ya tutu. Sǝrǎn tǝ, à nǝ swìn á con, tǝ mù nǝ yɪ Yu-Siǵu tǝ, tǝ mù ga nǝ yɪ mu tǝ. ⁶⁴ Lià duǝn wulǝ á tǝtǝǵi wa, ba nǝ ba ba waa kǝni à nǝ.» Zwezi yà dí yǎá, v yǝǝ lià tǝ, ba nǝ wà ba waa ken v nǝ. U yà dí yǎá, v yǝǝ liù tǝ, v nǝ wá ja v mù, v pa. ⁶⁵ U tǝ bwé v swìn, v wú: «Mǝ ku mù nǝ pɪn, à ma swìn á con dǝ, liù mama wàrì à con v twi, dǝ à nyɪna Yu nǝ wà cwǝǵǝ pɪn ku tíú nǝ.»

⁶⁶ Ku nǝ mǝ, ku mǎǵá tǝntǝ wa, v karbia tǝ zunɪ pǐi ba yá wá, ba kúù ba v nǝ twá. ⁶⁷ Zwezi ma swìn karbia fugǝ bǝlǝ tǝ con, v wú: «Á mù ba pǐà, sǝ á vǐi naaa?» ⁶⁸ Simon Piyerǝ ma le wá, v wú: «*Yuu-Tiu, wàà con nǝ, nǝ wá pǐi nǝ va? N mù nǝ jǝ sǝrǎn tǝ, tǝ nǝ pɪn mu, ku nǝ ba zwè Yu con. ⁶⁹ Yá nǝ mù ken nǝ waa n nǝ, nǝ ga yǝǝ dǝ, n mù nǝ yɪ liù tǝ, n nǝ yɪ Yu nǝ tɪ.»

⁷⁰ Zwezi le ba, v wú: «Ku tà à mù nǝ kúrí á mù lià fugǝ bǝlǝ tǝ mǝ, naaa? Ku ya nǝtu, yá á wa liù don yɪ *Sitana.» ⁷¹ Ku yà yɪ Zwidasǝ Yisǝkariyǝtǝ, v nǝ yɪ Simon biú tǝ, yoo nǝ, Zwezi yà swìn nǝtu. Karbia fugǝ bǝlǝ tǝ wa, mǝ v mù Zwidasǝ tǝ, nǝ wá ja Zwezi, v pa.

7

Zwezi nubia tǝ wà wá sǝ

(Zwan 15.18-19, Matǝ 10.16)

¹ Ku mù tǝntǝ kwa nǝ, Zwezi yǎá jijiri Galile nagwanaa tǝ wa. *Zwifǝ-ba yun tiàn pǐà wá, sǝ ba gu. Ku mù nǝ pɪn, v yà kúù ba pǐà, sǝ v jijirǝ Zwide nagwanaa tǝ wa. ² Ku mǎǵá tǝ wa, dǝ Zwifǝ-ba cǎnà tǝ, ba nǝ boǵǝ “silǝ cǎnà*f1*”, tǝ bwǝlǝ.

³ Zwezi nyáná tǝ dàń ma swìn v con, ba wú: «Nan yǝbǝ! N va Zwide, sǝ n karbia tǝ wǎní ba na yiǝn tǝ, n nǝ tuǵa. ⁴ Liù tǝ, v nǝ pǐà, sǝ ba lwarɪ ku tǝ,

u nə yi, u ba u yìèn sègè u fwa. Yìèn tə tə, n nə tɔŋa nətən, n dàń tun tə, sə lià mɛ na mú.» ⁵ U nyáná tə sugu təntə biri də, ba wà ba waa u nə ken.

⁶ Zwezi ma swìn ba con, u wú: «À mù máńá tə wà yí. Á mù con nə, máńá mama ziən, ka pa aba. ⁷ Lià tə, ba nə yi luu nə ti, wàri á mù ba duŋa. À mù swìn də, ba tutuɲɛ tə ba ziən. Ku mù nə pɪn, ba duŋa nə. ⁸ Á mù vɛli cànà tə! À mù tə ba cànà təntə vɛli síún, à máńá tə wà yí.» ⁹ U swìn sùràn təntə ba con. Yá u pìi u wulə Galile nə.

Zwezi vɛli Zwerizalemə silə cànà tə máńá wa

(Zwan 4.10-14)

¹⁰ Zwezi nyáná tə vɛli cànà tə. Ku kwa nə, u də tətə zàn u va lá. U nə vɛli tə, u sègè u tiàn. U wà u tiàn biri.

¹¹ *Zwifə-ba yun tiàn yà twá lá, ba pià Zwezi cànà tə wa, də ba bwe, ba wú: «U wa yèn nə?» ¹² Laluu tə susuni duən nə zənzən ba tətəŋi wa, u yuu wa. Ba duən swìn, ba wú: «U yi bɛɛ tə, u nə tɔŋa zəni.» Ba duən də kúù wú: «On on! Kunkun nə! U mù nə pɪn laluu tə gugurə.» ¹³ Fən yà jə lià tə, Zwifə-ba yun tiàn tə yiri. Ku mù nə pɪn, ba liù də mama yà ba Zwezi yoo swìn nəpon nəpon u nii wa.

¹⁴ Máńá tə, cànà tə nə zua ka tətəŋi wa, Zwezi zàn u va *Zwifə-ba Yu *diè tə wa. U wulə u kàri lià tə. ¹⁵ Ku gwári Zwifə-ba yun tiàn tə, ba ga swìn, ba wú: «Bɛɛ u tə wà kàri. Ku dàń nə fwa nətə, u ma yèé Yu sagi tə zəni zəni?»

¹⁶ Zwezi le ba, u wú: «Kàrà tə à nə kàri, ku tà ku nan à tətə. Ku yi ku nan Yu tə, u nə tun nə. ¹⁷ Liù tə, u nə sè, sə u tun Yu fira, ku tíú wá lwarɪ, à kàrà ku tə nə nan Yu, nə à yèé də ku nə yi à tətə sùràn. ¹⁸ Liù tə, u sùràn nə naŋa u tətə, ku yi u pià, sə u pa dun u tətə nə. Yá liù tə, u nə pià, sə u pa dun liù don nə, ku tíú nə tun wá, u yàá swìn cígá. Yá kunkun yoo tɛlé də wá. ¹⁹ *Moyizə nə pɪn aba Yu *nii tə. Yá á liù mama ba ku nii zìlí. Bèè dàń nə pɪn, á pià, sə á gu nə?»

²⁰ Laluv tə le wá, ku wú: «N yi *zinə nə jə mú! Wàà nə pià, sə v gu mú?»
²¹ Zwezi kúù le ba, v wú: «À tun yoo nədu, ku ga gwárí á mama. ²² Moyizə pın aba nii, sə á *gwəŋə bɛɛ. U pın ku nii tɛntə, ku ga tà v mù nə dıga ka gwəŋə tə dɛ́n. Ku yi ku nan də á nıbara-ba. Yá á gwəŋə bɛɛ Zwifə-ba *sìé dıun tə də tɛtə nə. ²³ Á gwəŋə liù sìé dıun tə nə, sə á dənà ká cùgù Yu nii tə, v nə pın Moyizə nə. Bèè nə pın, á lıŋa zaŋa à yuu wa, də à nə pın ləzwənpıɾı nə yazurə sìé dıun nə? ²⁴ Á dənà ká ywàń də yíá, á ma buri bura. Á nə wá buri bura, sə á pa ku twá də cígá.»

Zwezi nə yi liù tə, Yu nə tun

²⁵ *Zwerizalemə tián duən swın, ba wú: «Ku tà bɛɛ wà tə nə, ba pià, sə ba gu tə, naaa? ²⁶ Nèń, v nə v zıga v swın v fıra lià tə mama yáá con, ba ga ba yoo mama v con swın. Yá nə yun tián tə lwarı də, v mù nə yi liù tə, v nə yi *Kərisə tə cígá mama, naaa? ²⁷ Liù tə, v nə yi Kərisə, wá bà. U nə twi, liù mama bá yəni bwálı tə, v nə nan. Yá ku nə yi bɛɛ wà tə mù, nə yèé bwálı tə, v nə nan.» ²⁸ Mánǵa tə wa, Zwezi nə wulə v kàrì *Zwifə-ba Yu *diè tə wa, v swın v kə yu nə, v wú: «Á buŋa də, á yèé nə? Á yèé à nə nan lá, cígá mama, naaa? À tɛtə nə wà luv twi à tián nə, ku ya liù nə tun nə. Á yəri liù tə, v nə tun nə. Ku liù tɛntə nə yi cígá tíú. ²⁹ Mə v mù con nə, à nan. U mù nə tun nə. Ku mù nə pın, à mù yèé wá.» ³⁰ Zwezi nə swın ku nətu tə, ba dən pià, sə ba ja wá. Yá ba liù mama jìàn wà v yıra dwən. Mánǵa tə wà yí, sə ba ja wá.

³¹ Laluv tə wa, lià zənzən ken ba waa v nə, ba ga swın, ba wú: «Kərisə tə nə twi luv wa, v wá fwa Yu diàn mumınan, v doni tɛtə bɛɛ wà tə nə fwa, naaa?»

³² *Farızian-ba nı ku tə, lià tə nə ɲuŋwın ba tɛtəŋi wa, Zwezi yıɾı. Ba mù, də Yu *joŋwana yun tián tə dən tun Yu diè lià tə nə cı ka nə tə, sə ba ja wá.

³³ Zwezi swìn ba con, v wú: «À tə wulə də aba, mánjá mancın wa. Ku kwa nə, à wá pìí à va liù tə con, v nə tun nə. ³⁴ Bwálí tə, à nə vèli, á wàrì lá á twi. Ku mù nə pın, á wá pià nə. Yá á bá na nə.» ³⁵ Zwifə-ba yun tián dān bwe duən, ba wú: «Yèn nə, v wá va, sə nə ba wá nı? Ku yı v pià, sə v va Zwifə-ba con, ba nə wulə *Gərekə-ba tián tə wa, naaa? Ku dān nə ya, v pià v kàrì Gərekə-ba, naaa? ³⁶ Sugv təntə dēn nə yı bè? U swìn də, nə wá pià wá, yá nə bá na wá. U tə swìn də, bwálí tə, v nə vèli, nə wàrì lá, nə vèli.»

Zwezi yı ndə nabuliyii nə

³⁷ Cànà tə talıkwa dun tə yın dun nəfarv. Zwezi dān zàn v zıga yu nə, v swìn, v wú: «Də nanyunı nə jə liù, sə v bà à con, v nyun níá. ³⁸ Liù tə, v nə kəni v waa à nə wuuu, níá wá nan v con tə dəri. Níá təntə pın mu. Mə nətv nə, ku púpúní Yu sagı tə wa.» ³⁹ Zwezi nə swìn nətv tə, ku ya Yu-*Siñu tə yoo nə, v swìn. Ku mù Siñu təntə nə Yu nə wá pa lià tə nə, ba nə kəni ba waa v nə wuuu. Zwezi yà tə wà v dun tə wa pìí v dı. Ku mù nə pın, v yà tə wà pın, Yu-Siñu tə bà luv wa.

Laluv tə pwè duən wa Zwezi yırı

(Tutvnan 28.23-27)

⁴⁰ Laluv tə wa lià duən nə nı tə sùràn təntə, ba swìn, ba wú: «Bəe wà tə cígá ya Yu nii *sùsùnnè tə!» ⁴¹ Ba duən də swìn, ba wú: «U mù nə yı *Kərisə!» Ba duən də tə kúð swìn, ba wú: «Kərisə tə mɛ, sə v nan Galile nagwanaa wa?» ⁴² Kərisə wá nan pìú *Davidə dwíí tə wa. Yá ku wá yà Betələhemə nə. Mə Betələhemə tiv təntə wa nə Davidə nan. Ku púpúní Yu sagı tə wa nətv. ⁴³ Ku mù nə pın, lià tə dān ma pwè duən wa, Zwezi yırı. ⁴⁴ Laluv tə wa lià duən yà pià, sə ba ja wá. Yá ba liù mama jìàn wà v yıra dwən.

⁴⁵ Lià tə, ba nə tun, sə ba ja Zwezi, dān ma pìí ba va *Zwifə-ba Yu *jonwana yun tián tə, də *Farızian-ba con. Ba bwe, ba wú: «Bèè nə pın, á

ma wà Zwezi jɪn, á ja á bà?» ⁴⁶ Lìà tǎntǎ ma le ba, ba wú: «Lìù mama tǎ wà sugu swìn, ndǎ bɛɛ tǎntǎ nǎ.» ⁴⁷ Farızian-ba ma pìí ba bwe ba, ba wú: «Yá á mù tǎtǎ wà á tiàn dugu, á pa u gıgarı aba?» ⁴⁸ Lìù wulǎ yun tiàn tǎ, dǎ Farızian-ba wa, u nǎ ken u waa Zwezi nǎ, naaa? ⁴⁹ Laluv tǎntǎ, ku nǎ yǎri Yu *nii tǎ, u nǎ pın *Moyizǎ nǎ, wá cùgù.» ⁵⁰ Farızian-ba wa liù don, dǎ ya yın lá, u yırı nǎ Nikodemǎ. U mù nǎ dí yáá u va Zwezi con, mǎńǎ don wa. U zàn u swìn ba duǎn tǎ con, u wú: ⁵¹ «Ku nǎ twá dǎ Yu nii tǎ, u nǎ pın Moyizǎ nǎ, nǎ wàrì liù bura nǎ bǔrì, dǎ u nǎ wà u nii tún, u bırı nǎba, sǎ nǎ cugu u sugu, nǎ lwarı ku tǎ, u nǎ fwa.» ⁵² Ba ma le Nikodemǎ, ba wú: «N dǎ tǎtǎ yı Galile tíú, naaa? Vǎli, n kàrì ku tǎ, ku nǎ púpúní Yu sagı tǎ wa. N wá na dǎ, Yu nii *sùsùnǎ nǎdu mama tǎ wà Galile nan!»

Kacwaru don ba nǎ jɪn yoo

(Romǎ tiàn 2.1-3, 17-23)

⁵³ [Ku kwa nǎ, ba liù dǎ mama zàn, u va u sǎń.

8¹ Yá Zwezi vǎli *oliviye tiàn paan tǎ yuu. ² Ku tıpurı jıju tǎtǎ nǎ, Zwezi kùù pìí u va *Zwifǎ-ba Yu *dìè tǎ wa. Laluv tǎ mama twi u con. Yá u dǎń ga jèé tia, u kàrì ba.

³ Ku mǎńǎ tǎ wa, Yu nii *yǎnu tiàn tǎ, dǎ *Farızian-ba jɪn kan don, ba ja bà. Ba zıgı kan tǎ lià tǎ mama yáá con. Kan tǎntǎ yà yı ba dıgà u yuu, dǎ u wulǎ u cwàrì. ⁴ Yá ba swìn Zwezi con, ba wú: «Karnyına, kan wà tǎ yı, ba zàn ba ja nǎpon nǎpon dǎ, u wulǎ u cwàrì. ⁵ *Moyizǎ pın nǎba nii Yu *nii sagı tǎ wa, sǎ nǎ dılı kayirǎ tǎntǎ dǎ kapana nǎ gu. N mù dǎń wú bè?» ⁶ Ba yà swìn ku nǎtu tǎ, sǎ ba ma ja Zwezi dǎń nǎ, sǎ ba dǎń twá ku nǎ, ba kǎ yoo u nii nǎ. Zwezi kwá tia, u ja u jıfva, u ma púpúní tia. ⁷ Ba dǎń nǎ tǎ

ziga lá, ba bwe wá, v kwíán yu nə, v swìn ba con, v wú: «Á wa liù tə, v tə nə wà cuna fwa, sə v dí yáá, v tì kapan, v ma dılı kan tə.» ⁸ Yá v kúù pìi v kwá, v wulə v púpúní tia. ⁹ Máná tə, ba nə nì ku nətu tə, ku zigi ba nəkwia tíú tə nə, ba nan nədu nədu, ba va ba zwè. Yá ku ga Zwezi cici də kan tə, v nə ziga v yáá con. ¹⁰ Zwezi dān ma kwíán yu nə, v swìn v con, v wú: «Kan, lià tə, ba nə pìà, ba kə yoo n yuu wa, tə wa yèn nə? Ba liù mama wà mú yoo fwa, sə ku cùgù mú, naaa?» ¹¹ Kan tə ma le Zwezi, v wú: «*Yuu-Tiu, liù mama təlá.» Zwezi ma swìn v con, v wú: «À də nə bá fwa mú yoo, sə à cùgù mú. Vəli, n dān nə kúù dān ká pìi n tun cuna, míámíán.»]

Zwezi pın poni ləzoni nə

(Zwan 1.4-5, 9-12, 5.26-37, 12.46-50)

¹² Zwezi dān kúù pìi, v swìn lià tə con, v wú: «À mù nə yı ləzoni poni. Liù tə, v nə twá də nə, ku tíú bá va yikunu wa, abada. Yá v wá na poni tə, ku nə pın mu tə, ku nə ba zwè Yu con.»

¹³ Ku yuu wa, *Farızian-ba swìn v con, ba wú: «N tətə nə swìn n tətə yoo. Ku mù nə pın, n sugu tə ba dēn jə.» ¹⁴ Zwezi ma le ba, v wú: «Də à nə swə à swìn à tətə yoo, ku yı cígá. À mù yèə bwálí tə, à nə nan lá à bà, à ga yèə à tə vəli lá. Á mù yəri bwálí tə, à nə nan lá, á ma kúù yəri bwálí tə, à nə vəli. ¹⁵ Á mù yàá twá də ləzoni yənu nə, á ma bürì lià bura. À mù ba liù mama bura bürì. ¹⁶ Yá à mù nə wá bürì liù bura də, ku yàá ya ku cígá wa. Ku tà à cici. À nyına Yu tə, v nə tun nə, v yàá wulə də nə. ¹⁷ Ku púpúní Yu *nii sagı tə wa, v nə pın *Moyizə nə v pa aba, də lià bələ nə swìn yoo nədu, ku yoo tə yı cígá. ¹⁸ À mù swìn à tətə yoo, yá à nyına tə, v nə tun nə, v də swìn ku yoo təntə.» ¹⁹ Ba dān ma swìn v con, ba wú: «N nyına tə wa yèn nə?» Zwezi le ba, v wú: «Á yəri à tətə, á ma yəri à nyına tə də. Də á nə yèə nə, á wá yəni à nyına tə də.»

²⁰ Zwezi yà wulə *Zwifə-ba *Yu diè tə wa, səbia tə nə kəni lá bwálí nə, v

kàrì lià tə. Mə ku bwálí tə wa, v swìn sùràn təntə. Ku mánjá təntə wa, də v janv mánjá tə wà yí. Ku mù nə pín, liù mama wà wá jun.

Zwezi biri də, v vələ v nyina Yu con

(Zwan 7.33-36)

²¹ Zwezi kúbù pìí v swìn lià con, v wú: «À mù wá vìí, á wá pìà nə, á ga. Yá á wá tì á cuna tə wa. Á wàrì bwálí tə, à nə vələ, á vəli.» ²² *Zwifə-ba yun tián dān swìn duən con, ba wú: «U nə swìn də, nə wàrì bwálí tə, v nə vələ tə, nə vəli, ku bá ya v pìà, v gu v tián?» ²³ Zwezi le ba, v wú: «Á dəkuu yì ku wulə tia ka tə yuu, à mù dəkuu ga yì ku nan Yu. Á mù sàń nə yì luv ku tə, à mù tà luv ku tə liù. ²⁴ Ku mù nə pín, à ma swìn á con də, á wá tì á cuna tə wa. Á nə wà cígá pín də, à mù nə yì liù tə, v nə wulə mánjá mama, wuuu, á wá tì á cuna tə wa.» ²⁵ Ba ma bwe wá, ba wú: «N mù nə yì wàà?» Zwezi le ba, v wú: «À dí yáá à swìn á con ku jìv tə mama. ²⁶ Á yuu yìèn dáá zənzən, à nə mɛ, sə à swìn tə yoo á con. Liù tə, v nə tun nə, yì cígá tíú. Yá ku tə, v nə biri nə, ku mù nə, à də swìn lià con, ba nə yì luv nə tì.» ²⁷ Ba yà wà lwarì də, ku ya nyina Yu yoo nə, v swìn. ²⁸ Zwezi dān ma swìn ba con, v wú: «Mánjá tə, á nə wá zìn *Ləzwənə-Biu*f1* tə, á kə yu nə, ku mánjá tə wa, á dān wá lwarì də, à mù nə yì liù tə, à nə wulə mánjá mama, wuuu. Á wá lwarì də, à ba won mama fwa à tián nə. Yá à sùràn tə yì ku tə à nyina Yu nə kàrì nə, à swìn à biri lià tə. ²⁹ Mánjá mama, à fwa ku tə, liù tə, v nə tun nə, nə swə. Ku mù nə pín, v wulə də nə. U wà nə yá à cici.»

³⁰ Mánjá tə wa, Zwezi swìn ku nətv tə, lià zənzən ken ba waa v nə.

Cígá yì ka naŋa Yu con

(Romə tián 6.14-23, Galasi tián 3.7, 29, 1 Zwan 3.8-10)

³¹ Zwezi swìn *Zwifə-ba con, ba nə kəni ba waa v nə, v wú: «Á nə jon à sùràn tə, á zìlí tə nii, də á cígá yì à karbia. ³² Ku nətv nə wá pa á lwarì cígá

tə. Yá cígá tə nə wá jon aba á cuna tə wa, sə á tuni á tiàn.» ³³ Zwifə-ba tə ma pìi ba le Zwezi, ba wú: «Nə mù yi ba liri nəba *Abərahame dwíi tə wa. Nə mù wà liù yonju yin míámíán. Ku fwa nətə, n ma wú: “Á dān wá tuni á tiàn?” » ³⁴ Zwezi ma le ba, v wú: «Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Liù tə mama, v nə tuja cuna, v yi cuna yonju. ³⁵ Yá yonju tà v wulə sàñ wa, mánjá mama. Sàñ tə biú nə wulə sàñ tə wa, mánjá mama wuuu. ³⁶ Də Yu-Biu tə dān nə jon aba á cuna wa, á wá tuni á tiàn, cígá cígá. ³⁷ À yèə də, ba liri aba Abərahame dwíi tə wa. Á ba à sùràn tə jonə. Ku mù nə pin, á pià, sə á gu nə. ³⁸ Ku tə, à nyina nə pin à na, ku mù nə à swìn á con. Á də yi ku tə, á də nyina tə nə biri aba, nə á cuga, nə á tuja.» ³⁹ Ba kùb pìi ba le wá, ba wú: «Nə nyina nə yi Abərahame!» Zwezi ma swìn ba con, v wú: «Də á cígá nə nan Abərahame dwíi tə wa, á mɛ, sə á fwa ku tə Abərahame nə fwa. ⁴⁰ Á nə pià, sə á gu nə, à mù liù tə, à nə swìn cígá tə, Yu nə biri nə á con, Abərahame wà ku nyin don fwa. ⁴¹ Ku yi á nyina tə tùtùnnán nə, á tuja.» Ba ma kùb swìn v con, ba wú: «Nə tà bia tə, ba nə liri yirə duən nə. Nə nyina yi nədu, ku mù nə yi Yu.» ⁴² Zwezi le ba, v wú: «Də Yu cígá yà nə yi á nyina, á yà wá sóni nə. Ku ya Yu con nə, à nan à bà. Ku tà à tətə nə twi à tiàn nə, ku ya v mù nə tun nə. ⁴³ Bèè nə pin, á ba à sugu tə dèñ nèn? Ku yi á nə ba pià, sə á sè à sùràn tə. ⁴⁴ Á nyina nə yi *Sitana. Ku mù nə pin, á pià á tun á nyina təntə fira yìèn. Ku jiju mama, v yin laguru. U wà cígá swənə mama. Yu cígá ga tələ v con. Mánjá tə, v nə kuni kunkun tə, v sùràn yàá yi, ndə v tətə nə yi nətə. U yi kunkunu tə, v nə ya kunkuna nyina. ⁴⁵ À mù yi, à nə swìn cígá tə nə pin, á ba nə cígá pin. ⁴⁶ Á wa lá, wàà nə wàá v biri də, à tun cuna? Də ku nə yi cígá nə à swìn, bèè nə pin, á ma ba nə cígá pin? ⁴⁷ Liù tə, v nə ya Yu nyiən, v yàá cugu Yu sùràn tə. Á tà Yu nyiən. Ku mù nə pin, á ba Yu sùràn tə cuga.»

Zwezi də Abərahame yoo

(Zwan 10.25-33)

⁴⁸ *Zwifə-ba yun tián tə dàń ma swìn Zwezi con, ba wú: «Nə ba cígá jə, sə nə swìn də, n yí Samari tíú, yá *zinə də wulə n yuu wa, naaa?» ⁴⁹ Zwezi le ba, v wú: «Zinə tələ à yuu wa. Ku yí à mù bwí à nyina Yú nə. Yá á mù wulə á muŋə nə. ⁵⁰ À mù ba à dun pià. Lìù nədva nə wulə, v nə pià dun tə, sə v pa nə. U mù ga nə buri lià bura. ⁵¹ Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Lìù tə, v nə zílí à sùràn tə nii, v bá tí abada.» ⁵² Zwifə-ba yun tián ma swìn v con, ba wú: «Síún nə, nə dàń nə yèé də, n yí zinə nə wulə n yuu wa. *Abərahāmə tıga, Yú nii *sùsùnà tə də tıga. Yá n mù swìn də, lìù nə zílí n sùràn tə nii, v bá tí abada. ⁵³ N dwə nə nıbe Abərahāmə, v nə tıga, naaa? Yú nii sùsùnà tə də tıga. N mù buŋa də n yí wàà?» ⁵⁴ Zwezi le ba, v wú: «Ku nə yí à tətə nə pın dun à tián nə, tə dun tə yí tutu. Ku yí à nyina Yú tə nə pın dun nə. U mù lìù tə, á nə swìn də, v yí á Yú tə. ⁵⁵ Á mù yəri wá, à mù ga yèé wá. Də à nə swìn də, à yəri wá, à ya kunkunu ndə á nə. À yèé wá, à ga jə v sugu tə. ⁵⁶ Á nıbe Abərahāmə pùé poli də, v nə bún də, v wá na à túrí dun tə. U nı ku dun tə, yá v yın pupwən wa.» ⁵⁷ Zwifə-ba yun tián swìn v con, ba wú: «N tə nə ba bına finu jə, yá n nı Abərahāmə, naaa?» ⁵⁸ Zwezi le ba, v wú: «Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: À mù yà wulə, də ba tə wà Abərahāmə lırı.»

⁵⁹ Ku mù sugu təntə yuu wa, ba pè kapana, sə ba ma dılı wá. Ku mù nə pın, Zwezi sègè, v nan Zwifə-ba Yú *diè tə wa.

9

Zwezi pori be don yía

(Marəkə 8.22-25, 10.46-52)

¹ Dun don nə, Zwezi ti cwəŋə don, v le. U nə ma le, mánjá tə wa, v nı be don. Ba lırı wá liliu. ² Zwezi karbia tə ma bwe wá, ba wú: «Karnyina, ba

liri bɛɛ tɛ liliu. Wàà nɛ tun cuna? Ku yi v m̀, nɛ à yèé v nyina-ba nɛ tun cuna, ku ma pa v yi liliu?» ³ Zwezi le ba, v wú: «Ku tà v m̀ nɛ tun cuna, nɛ à yèé v nyina-ba nɛ tun cuna. Ku yi ku yí nɛv, sɛ Yu t̀t̀nán tɛ twá v nɛ, tɛ biri tɛ t̀àn. ⁴ À mɛ, sɛ à tun Yu t̀t̀nán tɛ, dɛ tia tɛ wà yí. U m̀ Yu nɛ tun nɛ. Tia nɛ twi ka yí, liù mama kùb bá wàní v tun. ⁵ Mánjá tɛ wa, à nɛ tɛ wulɛ luv wa, à yi lɛzwənə poni.»

⁶ Zwezi nɛ swìn tɛ s̀ràn tɛntə kwa nɛ, v pi m̀mian tia, v ma bu tɛran mancun. U ga fwa tɛran tɛntə, v ma tà liliu tɛ yíá nɛ. ⁷ Yá v ga swìn v con, v wú: «Vɛli càrú tɛ wa, ba nɛ boŋə “Silowe”, n kwán níá, n ma puli n yáá tɛ.» Silowe tɛ dən nɛ yi “liù, ba nɛ tun.” Liliu tɛ vɛli, v puli v yáá tɛ. U p̀i v biàn, mánjá tɛ, v yíá tɛ pórí tɛ na lá zəni. ⁸ U j̀n duən, dɛ ba tɛ, ba nɛ dí yáá, ba na wá dɛ, v l̀rì tɛ, dən ma swìn, ba wú: «Ku tà bɛɛ wà tɛ, yà nɛ j̀éé tia, v l̀rì tɛ, naaa?» ⁹ Ba duən swìn, ba wú: «Mə v nɛ.» Ba duən dɛ swìn, ba wú: «Ku tà v m̀. Ku yi v nyinyiga.» Bɛɛ tɛ tɛntə dən ma swìn, v wú: «Ku cígá ya à m̀!» ¹⁰ Ba dən ma bwe wá, ba wú: «Nɛtə nɛ ku twá, n yíá tɛ ma porí?» ¹¹ U ma le ba, v wú: «Bɛɛ tɛ, ba nɛ boŋə Zwezi tɛ, nɛ fwa tɛran, v ma tà à yíá tɛ nɛ, v ga swìn à con, sɛ à va à puli à yáá tɛ càrú tɛ wa, ba nɛ boŋə “Silowe.” À ma va lá, à nɛ puli à yíá tɛ à zwè, kwa nɛ, à yíá tɛ na lá.» ¹² Ba tɛ ma bwe wá, ba wú: «Bɛɛ tɛntə wulɛ yèn nɛ?» U ma le ba, v wú: «À yəri v bwálí.»

Farızian-ba tɛ bwe liliu tɛ, v yíá nɛ porí tɛ

¹³ Ba dən ma ja bɛɛ tɛ, v yíá tɛ nɛ porí tɛ, ba ja va *Farızian-ba con. ¹⁴ Dun tɛntə yun *Zwifə-ba *s̀ié dun, yá Zwezi ga fwa tɛran, v ma porí bɛɛ tɛ yíá. ¹⁵ Ku m̀ nɛ pın, Farızian-ba dɛ kùb bwe bɛɛ tɛ, ba wú: «Ku fwa nɛtə, n yíá tɛ ma porí?» U le ba, v wú: «Zwezi fwa tɛran mancun, v kə à yíá tɛ nɛ. À vɛli à puli à yáá tɛ. Mə ku nɛ, à na lá.» ¹⁶ Ku yoo tɛntə yuu wa, Farızian-ba wa lià swìn, ba wú: «Ku bɛɛ tɛntə wà Yu nan. Ku m̀ nɛ pın, v

ba sìé dùn tã nîi zîlí.» Ba duən də kùbè swìn, ba wú: «Nətə nə cuna liù wá twá, v ma fwa Yu diàn mûmuv tətə yiri?» Ku nətə tã pîn ba pwè duən wa.

¹⁷ Ba kùbè bwe bæ tã, v yà nə yî liliu tã, ba wú: «N mù con, n buŋa də bæ təntə, v nə pori n yíá tã, yî wàà?» Bæ tã ma le ba, v wú: «U yî Yu nîi *sùsùnnè.»

¹⁸ Zwifə-ba yun tián tã wà cígá pîn də, v tətə yà yun liliu, yá v yíá tã ga pori. Ku mù nə pîn, ba ma bon v nuu də v nyina. ¹⁹ Ba nə twi ba yí lá, ba bwe ba, ba wú: «Bæ wà tã cígá ya á mù biú, naaa? Cígá mama, á wú v yî ba liri wá liliu? Ku dān fwa nətə, v ma na lá?» ²⁰ U nuu də v nyina tã ma le, ba wú: «Nə yèé də, v ya nə mù biú, yá v ga yî ba liri wá liliu. ²¹ Ku nə fwa nətə, v dān ma na lá síún nə, nə yəri ku mù. Nə ma kùbè yəri liù tã də, v nə pori v yíá tã. Á bwiə v tətə, v də yî nəkwia, v wàá v tətə yoo v swìn.»

²² Zwifə-ba yun tián fən yà jə v nuu də v nyina tã. Ku mù nə pîn, ba swìn ku nətə tã. Zwifə-ba yun tián yà ken nîi nədu, sə ba dɔɔ liù tã mama, v nə wá swìn də, Zwezi nə yî *Kərisə, ba lɪ ba *jéré diè tã wa. ²³ Ku mù nə pîn, v nuu də v nyina tã ma swìn də, v də yî nəkwia, ba bwiə v tətə.

²⁴ Farızian-ba kùbè bon liliu tã, v yíá tã nə pori tã, nə bæ bələ nîi nə, ba swìn v con, ba wú: «Swìn cígá Yu yáá con. Nə mù yèé də, bæ wà tã yî cunu.»

²⁵ U le ba, v wú: «Də v nə yî cunu, à mù yəri ku. Yoo nədu nə, à yèé. À yà yî liliu, yá síún nə à yíá dān na lá.» ²⁶ Ba ma swìn v con, ba wú: «Nətə nə, v fwa mú? Ku yî v fwa nətə, v ma pori n yíá tã?» ²⁷ Bæ tã kùbè le ba, v wú: «À dí yáá à swìn ku, à biri aba, yá á wà ku cugu. Bèè nə pîn, á pià, sə à kùbè pîi à bwé ku? Ku yî á də tətə pià, sə á jì v karbia, naaa?» ²⁸ Ba dān twîn wá, ba ga swìn, ba wú: «Ku yî n mù nə ya v karbiu, nə mù yî *Moyizə karbia.

²⁹ Nə yèé də, Yu swìn Moyizə con. U tã ba tã mù, nə yəri bwálí tã, v nə nan.» ³⁰ Bæ tã ma le ba, v wú: «Mə ku yoo təntə nə gwárí nə də, á nə yəri v nə nan lá, yá v ga pori à mù yíá. ³¹ Nə yèé də, Yu ba cunu yijun le. Ku ya liù tã, v nə zîlí Yu nîi, v ga tuŋa Yu fura nə, Yu yáá cugu. ³² Nə tã wà nî

mama abada də, liù pori liliu yíá, ba nə liri wá, də v yi nətv. ³³ Də bɛɛ tɛntə yà nə wà Yu nan, v yà wàri won mama, v tɔŋa.» ³⁴ Ba ma le wá, ba wú: «N tətə mama yi ba liri mú cuna wa, n ga pià, sə n kàri nəba!» Ba dān ma diŋi wá, ba li ba jéré diè tə wa.

(Likə 10.21, 2 Korɛntə tìán 4.3-6, 1 Piyerə 2.6-8)

³⁵ Zwezi dān nì də, Farizian-ba diŋi bɛɛ tə, v yà nə yi liliu tə, ba li ba jéré diè tə wa. Zwezi ma jəri bɛɛ tə, v bwe wá, v wú: «N ken n waa *Ləzwənə-Biu*f1* tə nə, naaa?» ³⁶ Bɛɛ tə le Zwezi, v wú: «Ku mù nə yi wàà, *Yuu-Tiu? À swə, sə à kə à waa v nə.» ³⁷ Zwezi ma swìn v con, v wú: «N yíá cə ku tíú yuu wa. Mə v mù nə wulə v swìn n con, síún nə!» ³⁸ Bɛɛ tə dān ma swìn, v wú: «Yuu-Tiu, à ken à waa n nə.» Yá v ga tu v nadwana yuu, v bu Zwezi nə.

³⁹ Zwezi dān ma swìn, v wú: «À twi luv ku tə wa, sə à bùrì lià bura. À pa lilirən yíá pori, à ga pa lià tə, ba yíá nə na lá, lwàn ba jì lilirən.»

⁴⁰ Farizian-ba lià duən yà wulə ku bwálí tə wa. Ba nə nì tə sùràn tɛntə, ba bwe Zwezi, ba wú: «Nə də yi lilirən, naaa?» ⁴¹ Zwezi le ba, v wú: «Á yà nə ya lilirən, á yà ba cuna jə. Á dān nə swìn də, á na lá. Ku mù nə pɪn, á cuna tə wulə wuuu.»

10

Zwezi yi payırv nəzəŋu

(1 Piyerə 2.24-25, 5, 1-4)

¹⁻² Zwezi kàri lià tə də zwansısarı, v wú: «Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Liù tə, v nə twá mimii, v ma zwı patuu wa, ku tíú nə yi payırv tə. Yá liù tə, v nə ba patuu mimii twá, v ma zwı, v ga twá ku bwálí don, v ma zwı, ku tíú yi ŋwìàn, v ga yi laguru. ³ Liù tə, v nə cì patuu tə nii nə, v yàá sùrí ku mimii, v pa payırv tə nə. Yá pee tə ga cuga tə payırv tə kori. U yàá

bon v piə mama də ka yiri, v ma li tə patuu tə wa. ⁴ U nə li pee tə mama, v zwè, v dān yàá ya tə yáá, pee tə ga pú v kwa. Ku nətu biri də, tə yèé v kori swíán. ⁵ Pee tə bá sè, tə pwí liù don kwa. Tə yəri v kori swíán. Ku mù nə pín, tə nə ni liù don, tə wá dəri, tə jén v yáá nə.»

⁶ Zwezi kàrì lià tə də zwansisara tə, ba ga wà yoo tə, v nə pià, sə v swìn ba con, tə dēn nì. ⁷ Zwezi kúb swìn, v sùrí lá, v wó: «Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: À mù nə yi patuu tə mimii. ⁸ Lià tə mama, ba nə dí à yáá, ba bà tə yi ŋwina də lagura. Yá pee tə wà ba cugu. ⁹ À mù nə yi ndə mimii nə. Liù tə, v nə twá də nə, v ma zu Yu wá jon ku tíú. U wàá v zwì də v nana ndə pee tə nə, v ga wá na v nii wodiu də. ¹⁰ Ŋwìàn mù yi v yàá bà, sə v ŋu, sə v gu, sə v cùgò. À mù yi à twi, sə à ti, sə lià tə ma na mu, sə ba na mu, ku nə ywán cígá cígá.

¹¹ À mù nə yi payiru nəzəŋu. Payiru nəzəŋu yàá ja v mu, v ma lárí v pee yuu nə. ¹² Yá liù tə, v nə cì pee nə, sə ba ŋwín wá, ku tíú mù yi səbiu tə nə, v ywàŋá. Yá pee tə tà v mù nyiən. Ku mù nə pín, v nə ni buyuru, də nyankwan ku biàn, v yàá dugu pee tə, v ga dəri v jén. Buyuru tə dān yàá tu pee tə wa, ku ja tə, ku laga tə duən yáá nə. ¹³ Ku nətu dān biri də, v yi v tuŋa səbiu yiri, pee tə yoo ba wá jə. ¹⁴ À mù nə yi payiru nəzəŋu tə. À yèé à pee tə, à pee tə də ga yèé nə. ¹⁵ Mə nətu nə, à mù də à nyina Yu tə yèé duən. U yèé nə à də ga yèé wá. À ja à mu, à ma lárí à pee yuu nə. ¹⁶ À tə jə pee duən, tə nə təlɛ patuu ku tə wa. À mɛ, sə à pià tə pee təntə, də à ja bà. Pee tə mama dān wá nì à kori. Ku dān wá yà patuu nədu, yá payiru tə də wá yà nədu. ¹⁷ À pín à mu tə, sə à kúb pìi à jon. Ku mù nə pín, à nyina Yu swə nə. ¹⁸ Liù mama wàri à mu tə, v li v tiàn nə. À mù tətə nə ja cwəŋə, sə à pa à mu tə, à mù nə ma ja cwəŋə də, sə à pìi à jon à mu tə. À nyina Yu nə pín nə ku nii təntə.» ¹⁹ Zwezi sùràn təntə ku pín, Zwifə-ba yun tiàn tə kúb pìi ba pwè duən wa. ²⁰ Ba wa lià zənzən yà swìn, ba wó: «*Zini nə wulə v yuu wa, v ga nyàŋà. Á dānà ká cugu v sùràn tə!» ²¹ Ba duən də

swìn, ba wú: «Zini nə wulə liù yuu wa, v wàrì sùràn tətə v swìn. Liù tə zini nə jə, v wàrì liù yía v pórí.»

Zwifə-ba yun tián viga Zwezi

(Zwan 8.51-59, 14.9-11)

²² Ba yà wulə ba dó cànà don, ka nə yɪ *Zwifə-ba Yu *diè tə nii sùrú bɪnɪ cànà, *Zwerizalemə nə. Ku mánjá tə yà yɪ waran mánjá. ²³ Zwezi vəli Yu diè tə wa. U jijiri bwálí tə nə, ba nə boŋə “Salumun napakulu.” ²⁴ Zwifə-ba yun tián kɪkarɪ wá, ba ga swìn v con, ba wú: «N pìà, sə nə bèé n yoo nə waa con, wuuu, ku jə vələ dɪn don? Swìn ku nə con nəpon nəpon də, n cígá nə yɪ *Kərisə.»

²⁵ Zwezi ma le ba, v wú: «À dí yáá à swìn ku á con, yá á wà cígá pɪn à sugv tə nə. Yìèn tə, à nyina Yu nə pɪn nii, à ma fwa, tə mù nə bɪrɪ liù tə, à nə ya. ²⁶ Á twá á təlá à pee tə wa. Ku mù nə pɪn, á wà cígá pɪn à sugv tə nə. ²⁷ À mù pee tə cuga à kori. À də yèé tə swíán, yá tə ga pwí à kwa. ²⁸ À pɪn tə mu tə, ku nə ba zwè Yu con. Tə kùb bá jén, abada. Yá liù də mama kùb wàrì tə, v lɪ à jìàn wa. ²⁹ À nyina Yu diàn tə dwə won mama. U mù nə pɪn pee tə nə. Yá liù mama kùb wàrì tə, v lɪ v mù nyina Yu jìàn wa. ³⁰ À mù də à nyina Yu ya nədu.»

³¹ Zwifə-ba yun tián kùb pè kapana, sə ba ma dɪlɪ Zwezi, ba gv. ³² Zwezi ma bwé, v swìn ba con, v wú: «À nyina Yu diàn tə pɪn, à tun tutunzəŋə zənzən, á yía yuu wa. Ku ka tətə yɪrɪ nə, á pìà, sə á dɪlɪ nə, á gv?»

³³ Zwifə-ba yun tián le wá, ba wú: «Ku tà nə pìà nə dɪlɪ mù, nə gv, n nə tun tutunzəŋu yɪrɪ. N swìn n twɪn Yu. N də ya ləzwənə, n ga pìà, n ja n tiàn, n ma fwa Yu.» ³⁴ Zwezi le ba, v wú: «Ku púpúní á sagɪ tə wa də, Yu swìn də, á yɪ yia. ³⁵ Ku mù sagɪ təntə wa, Yu swìn ləzoni con, v ga ja ba, v boŋə “yia.” Nə ga yèé də, nə wàrì ku tə, Yu nə swìn v sagɪ tə wa nə, nə pɪn ku jén lá. ³⁶ À mù ya nyina Yu nə kúrí nə, v kə vən nə, v tun luv ku tə wa. Yá

à dàń swìn də, à yɪ Yu-Biu. Á dàń fwa nətə, á ma wú, də à twɪn Yu? ³⁷ Də à nə bá à nyina Yu tètùnán tə tuŋa, á dàná ká pa nə cígá! ³⁸ Yá à dàń nə tuŋa à nyina Yu tètùnán tə, á mɛ, sə á pa nə cígá. Á nə ba pià, sə á pa nə cígá, ku mɛ, sə á tà tutuŋɪ tə yɪɪ, á pa nə cígá. Ku nətɔ wá pa á lwarɪ də, à nyina Yu wulə də nə, à də ga wulə də à nyina Yu.»

³⁹ Ba kúò zàn, ba pià, ba ja Zwezi. U ma jén ba yía yuu. ⁴⁰ Zwezi kúò pǐi, v va Zvrəðen munaa tə nii nə, bwálí tə, Zwan*f1* nə dí yáá, v lə lià tə níá wa. U vəli v wulə ku bwálí təntə nə. ⁴¹ Lià zənzən twi v con, ba swìn, ba wú: «Zwan mù wà Yu diàn mɪmɪnɔ mama fwa. Yá yìèn tə mama, v nə swìn bæe wà tə yuu wa, tə ya cígá.» ⁴² Ku bwálí təntə nə, lià zənzən ken ba waa Zwezi nə.

11

Zwezi bwin Lazarə, v lɪ tɪan wa

(Likə 10.38-40, 7.11-16, Marəkə 5.35-43, Zwan 5.21, 6.40)

¹⁻² Betani tián bæe don, ba nə bonə Lazarə, tua yayıɣɔ. Mə ku tɪv təntə wa nə, Mari, də v zɔnɔ Marətə də yà wulə. Mari yà nə yɪ kan tə, v nə lwə tɪralɪ Zwezi nəe nə, v ga ja v yukuran, v ma pupugu tə. U mù nabua yà nə yɪ Lazarə tə. ³ Lazarə nakwana tə dàń ma tun liù, sə v swìn Zwezi con, v wú: «*Yuu-Tiu, nèn, n dabaswənə tə tua yayıɣɔ.» ⁴ Zwezi nə nì ku yoo təntə, v swìn, v wú: «Lazarə yayıɣɔ tə bá ɣɔ wá. Yayıɣɔ təntə ya Yu nə pià, v twá ku nə, v ma bɪɪ v dun tə, sə v pa, Yu-Biu*f1* tə na dun.»

⁵ Yá Zwezi yà swə Marətə, də v nyánú Mari, də Lazarə. ⁶ Zwezi nə nì də, Lazarə yì tə, v tə fwa dian bələ bwálí təntə wa, v yà nə wulə. ⁷ Ku kwa nə, v swìn v karbia tə con, v wú: «Nə pirə, nə va Zwide nagwanaa tə wa.» ⁸ U karbia tə ma le wá, ba wú: «Karnyina, ku yɪ nətə? *Zwifə-ba yun tián pià, ba dɪlɪ mú də kapana, ba ɣɔ lá nə. Ku tə wà dián, yá n ga tə pià, sə n pǐi n

va lá?» ⁹ Zwezi le ba, v wú: «Dun wa, lugu fugə bələ nə wulə lá. Liù nə vəli yıcau wa, v ba v naa mà won nə. Luu ku tə yıcau tə dān nə pın v yía na lá.

¹⁰ Yá liù nə kúbə v lwàn, v vəli tutın nə, v yía nə ba poni na tə, v yàá mà v naa won nə.»

¹¹ Zwezi nə swìn sùràn təntə kwa nə, v swìn ba con, v wú: «Nə dabəe Lazarə yi v dwè, yá à mɛ, sə à va à zìn wá.» ¹² U karbia tə ma le wá, ba wú:

«Yuu-Tiu, də ku nə yi v dwè, v yayıgu tə wá zwè.» ¹³ Zwezi yà pià, sə v swìn də, Lazarə yi v tıga. Yá v karbia tə mù yà buɲa də, ku cígá yi v dwè.

¹⁴ Zwezi dān ma swìn ku nəpon tə ba con, v wú: «Lazarə yi v tıga. ¹⁵ À jə pupwən də, á tətə nə yèə də, à wà lá vəli tə yırı. Ku mù nə wá pa, á kə á waa à nə. Nə dān vələ v con.» ¹⁶ Toma tə, ba yà nə boɲə “yıyɔɔ”, v dān ma swìn v karbiduən tə con, v wú: «Nə də vələ, nə twá karnyına nə, nə ti.»

¹⁷ Máná tə, Zwezi nə vəli v yí lá, v nı də, ba nə gùrì Lazarə, ku jə dıan banıa. ¹⁸ Betani yà bwólə *Zwerizalemə, ndə kilomɛtərə batwa nə. ¹⁹ Yá Zwifə-ba tə yà dáá, ba nə twi Marətə də Mari con, sə ba kə ba pupuə ba nabua tə tıan tə yırı.

²⁰ Marətə dān nə nı də, Zwezi biàn, v nan v va, sə v jəri wá. Mari mù pıı sán nə, v jèə ba diè. ²¹ Marətə nə jəri Zwezi, v swìn v con, v wú: «Yuu-Tiu, də n yà nə yın yəbə, à nabua tə yà ba ti. ²² Yá də ku mɛ, à yèə də, máná ka tə də tətə wa, won tə mama, n nə lòrì Yu con, Yu wá pa ku mú.» ²³ Zwezi ma swìn v con, v wú: «N nabua tə wá pıı v bwin, v nan tıan wa.» ²⁴ Marətə le Zwezi, v wú: «À yèə də, Yu wá bwin wá, v lı tıan wa. Ku yoo tə wá tun, máná tə wa, Yu nə wá bwin tıga tə, v lı tıan wa, luu zaɲu máná nə.»

²⁵ Zwezi ma swìn v con, v wú: «À mù nə yi ka bwin tıga, à mù ga nə yi mu tíú. Liù tə, v nə kəni v waa à nə wuuu, v wá yà mu wa, də v nə swə, v ti də. ²⁶ Yá liù tə də, v nə wulə mu wa, v ga kə v waa à nə, v mù kúbə bá ti, abada. N pın cígá ku yoo təntə nə, naaa?» ²⁷ Marətə le Zwezi, v wú: «Awo, Yuu-Tiu, à pın cígá yoo təntə nə də, n yi *Kərisə, n ga yi Yu-Biu. N mù nə

ya liù tǝ, ʋ nə mɛ, sǝ ʋ bà lʊw wa.»

²⁸ Marǝtǝ nə swìn ku nətu tǝ kwa nə, ʋ pǝí ʋ vǝí. ʋ dǎn vǝli, ʋ bon ʋ nyánú Mari, ʋ sǝgǝ, ʋ swìn ʋ con, ʋ wú: «Karnyǝna twi yǝbǝ, yǎ ʋ bonǝ mú.»

²⁹ Mari nə nǝ tǝ sǝrǎn tǝntǝ, ʋ nyí ʋ zǎn lala, ʋ ma vǝlǝ Zwezi con. ³⁰ Zwezi yǎ tǝ wulǝ bwǎlí tǝ nə, Marǝtǝ nə jǝri wǎ. ʋ yǎ tǝ wǎ Betani tuw tǝ wa zwǝ.

³¹ Zwifǝ-ba yǎ twi diǝ tǝ wa, sǝ ba kǝ Mari pupwǝn. Ba dǎn nǝ wǎ dǝ, ʋ zǎn lala, ʋ naǝa kǎrá wa. Ba dǝ ma zǎn, ba pú ʋ kwa. Ba yǎ buǝa dǝ, ku yǝ ʋ vǝli libǝri tǝ yuu, sǝ ʋ kwi.

³² ʋ vǝli ʋ yǝ bwǎlí tǝ, Zwezi nə wulǝ lá. Mǎǵǎ tǝ, ʋ nə nǝ wǎ, ʋ tua Zwezi nǝɛ dǎn, ʋ ga swìn ʋ con, ʋ wú: «Yuu-Tiu, dǝ n yǎ nə yǝn yǝbǝ, à nabua tǝ yǎ ba tǝ.» ³³ Zwezi dǎn nǝ dǝ, Mari yǝ ʋ kwi, yǎ Zwifǝ-ba tǝ, ba nə wulǝ ʋ kwa, dǝ ga kwi. Ku vuvugu ʋ bǝcan, yǎ pucvni ga zu wǎ. ³⁴ ʋ dǎn ma bwe ba, ʋ wú: «Yǝn nə nə, á gǝrǝ wǎ?» Ba le wǎ, ba wú: «Yuu-Tiu bàá, n wǎ na ku bwǎlí.»

³⁵ Zwezi dǎn wulǝ ʋ kwi. ³⁶ Zwifǝ-ba dǎn ma swìn, ba wú: «Á nǝ nətu tǝ, ʋ yǎ nə swǝ Lazarǝ.» ³⁷ Ba wa liǎ duǝn dǝ kúǝ swìn, ba wú: «ʋ mù liù tǝ, ʋ nə pórǝ liliu tǝ yǎ tǝ, ʋ yǎ kúǝ wǎrǝ ʋ fwa, sǝ bǝɛ wǎ tǝ dǎn kǎ tǝ, naaa?»

³⁸ Ku kúǝ vuvugu Zwezi bǝcan, yǎ ʋ dǎn ga vǝlǝ libǝri tǝ nii nə. Libǝri tǝ yǎ yǝ ba kua paan wa. Yǎ kapan dǎn yǎ sun ku mimii nə. ³⁹ Zwezi swìn, ʋ wú: «Á surǝ kapan tǝ!» Tǝǵǝ tǝ nakua Marǝtǝ ma swìn Zwezi con, ʋ wú: «Yuu-Tiu, ʋ dǎn lwǎ síún nə. Ku dian bania nə zǝn, ba nə gǝrǝ wǎ.»

⁴⁰ Zwezi le wǎ, ʋ wú: «À wǎ n con swìn dǝ, n nə kǝni n waa à nə, n wǎ na Yu dun tǝ.» ⁴¹ Ba dǎn ma sǝrí kapan tǝ. Zwezi zǝn ʋ yǎ ʋ kǝ yu nə, ʋ ga swìn, ʋ wú: «À nyǝna, à kǝni n lǝɛ, n nə le nə tǝ yǝrǝ. ⁴² À mù yǝǝ dǝ, n le nə dun mama. Ku dǎn yǝ lalʊw tǝ yǝrǝ, ku nə wulǝ yǝbǝ nə, à swìn ku. À piǎ, sǝ ba pa cíǵǎ dǝ, ku yǝ n mù nə tun nə.» ⁴³ ʋ nə swìn ku nətu tǝ kwa nə, ʋ swìn dǝ diǎn, ʋ kǝ yu nə, ʋ wú: «Lazarǝ, nan yǝbǝ!» ⁴⁴ Tǝǵǝ tǝ nan libǝri tǝ wa, ʋ jǝàn dǝ ʋ nǝɛ ga vwǝ dǝ gantwen. Yǎ gǎnǝ dǝ ga pú ʋ yǎá nə. Zwezi

ma swìn lià tē con, v wú: «Á kura tē, sē v vīi.»

Zwifə-ba yun tián pià Zwezi, sē ba gu

(Likə 16.31)

⁴⁵ *Zwifə-ba wa lià zənzən, ba yà nē twi Mari con, nī ku tē Zwezi nē fwa, ba ga kē ba waa v nē. ⁴⁶ Yá ba wa lià duən vəli, ba man ku tē, Zwezi nē fwa tē, ba buri *Farizian-ba.

⁴⁷ Farizian-ba dē Yu *jonwana yun tián tē dān bon Zwifə-ba yun tián duən, ba nē buri *bura tē, ba kun duən nē, ba ga swìn, ba wú: «Bē tē tūŋa Yu diàn muminan zənzən. Bē won nē, nē wá fwa v yira? ⁴⁸ Dē nē nē yá wá, sē v tūn tē, lià tē mama wá kē ba waa v nē. Yá *Romə-ba lià wá bà, ba li nēba, ba ga cùgè nē Zwifə-bə Yu *diè tē, dē nē dwí tián tē nē luu tē mama wa.» ⁴⁹ Liù don yin ba wa, v nē yi Yu jonwana yun tián nəkwia, ku buri tēntə nē, v yiri nē Kayifə. U swìn ba con, v wú: «Á ba yoo mama dēn nēn. ⁵⁰ Á buŋa zēni, sē á yēni dē, bē nədua nē tūga nē dwí tián tē yiri, ku kúkwà ku pa aba, ku doni, ba nē wá cùgè nē dwí tē mama.» ⁵¹ Sùràn tēntə yà tà v tētə fira sùràn. Ku yi v yà nē yi Yu jonwana yun tián nəkwia ku buri tēntə nē yiri. Ku mù nē pūn, Yu twá dē wá, v ma swìn v nii sugu dē, Zwezi mē, sē v ti Zwifə-ba dwí tē yiri. ⁵² Ku nətu tē yà tà ba ciu dwí tē yiri nē, v wá ti. Ku yi, sē v pī v van Yu bia tē, ba nē laga duən yáá nē, v ja bà, v kē duən nē, v pa ba jì dwí nədu.

⁵³ Ku nē zigi ku dun tēntə nē, Zwifə-ba yun tián tē ken ba nii nədu, sē ba gu Zwezi. ⁵⁴ Ku mù nē pūn, Zwezi yà kùb bá jijiri, v vəli Zwifə-ba pwéré wa. U nan ku bwálí tēntə wa, v zu nagwanaa don wa, ku nē bwélé dē kasɔ lanworu. U mù dē v karbia tē yà yin nagwanaa tēntə tu don nē, ba nē boŋə “Efərayimə.”

⁵⁵ Zwifə-ba *Pakə cànà tē yà bwələ. Lià zənzən dān nan nagwanaa tēntə wa, ba va *Zwerizalemə dē cànà tē tē wá yí, sē ba kwən ba yìen ba mù dē

Yu pwéré wa. ⁵⁶ Llà dàń yà twá lá, ba pià Zwezi Zwifə-ba Yu diè tə wa, də ba bwe duən, ba wú: «Bèè nə, á buŋa v yoo wa? Á yəri də, v nə wá bà cànà tə, naaa?» ⁵⁷ Yu joŋwana yun tián tə, də Farızian-ba yà pın nii ku tə də, liù tə mama, v nə yèé Zwezi bwálí, sə v swìn ku v bırı, v pa ba yəni, sə ba va, ba ja wá.

12

Mari lwé turalı nuga Zwezi nəə nə

(Matia 26.6-13, Marəkə 14.3-9)

¹ Zwezi vəli Betani, də *Pakə cànà tə ga dian bardu, sə ka yí. Mə Lazarə tə, v nə tıga, Zwezi ma bwin wá tə, yà wulə ku tuv təntə nə. ² Ba fwa wodiu, ba pa Zwezi nə. Marətə yà nə wulə, v tarı wodiu tə. Lazarə də yun llà tə wa, ba mù də Zwezi nə jèé, ba dó.

³ Mari dàń ti turalı nuga litərə fan, ku kwənə nə dáá. Ku yi ba fwa ku də narədə paa tətə. U twe ku Zwezi nəə nə, yá v ga ja v yukuran, v ma pupugu v nəə nə. Diè tə mama nii súé də turalı nuga tə lwán tə. ⁴ Karbiu don yın karbia tə wa, ba nə boŋə Yisəkariyotə Zwidasə. Mə v mù karbiu təntə, nə wá ja Zwezi, v pa duŋa nə. U zàn v swìn, v wú: ⁵ «Ku ya nətə, n ma wə turalı nuga ku tə yoli səbikulan*f1* biətwə, sə n pa zura nə?» ⁶ Yá v nə swìn ku nətv tə, ku tà zura yoo cígá nə jə wá. Ku yi v ya ŋwìàn. U yà nə jə ba səbia lòè tə, v yàá ŋwìn səbiu tə, ba nə kəni ku wa. ⁷ Zwezi dàń ma swìn Zwidasə con, v wú: «Yá wá sənwen! Turalı nuga ku tə yi, v lwé à nə, sə ku ma kwən nə dun tə nə, ba nə wá kə nə libəri wa. ⁸ Zura wulə də aba mánjá mama. Yá à mù ga bá ya də aba mánjá mama.»

⁹ *Zwifə-ba laluv nì də, Zwezi wulə Betani nə. Ba dàń vəli, ba yí lá, ba pià Zwezi. Ku kúè tà Zwezi cıci nə, ba pià, sə ba na, ku dàń yi də Lazarə tə, Zwezi nə bwin v zìn tian wa, nə ba pià, sə ba na. ¹⁰⁻¹¹ Zwifə-ba llà zənzən

yà naŋa ba wa, ba kəni ba waa Zwezi nə, v nə bwin Lazarə v zin tian tə wa yiri. Ku mù nə pɪn, Yu jonwana yun tián tə yà pɪn nii, sə ba gu Lazarə də.

Zwezi vəli Zwerizalemə

(Matia 21.1-11, Marəkə 11.1-10, Likə 19.29-44)

¹² Ku tɪpɪrɪ nə, lalɪv tə, ku nə twi *Pakə cànà tə, nì də, Zwezi wulə cwəŋə wa, v ma biàn *Zwerizalemə. ¹³ Ba za*f1* kura nəɛ ba ja nan, sə ba jəri wá, də ba bubwi, ba wú:

«Ozana! Sə dun tə mɛ ya liù tə yuu wa, v nə biàn *Yuu-Tiu yiri tə yuu nə. U mù liù tɛntə nə yi *Yizərayelə piú.»

¹⁴ Zwezi nɪ binabiə, v di v jəə ka yuu. Ku yoo tɛntə púpúní Yu sagɪ tə wa, ku wú:

¹⁵ «Siyon*f1* tián-ba, á dànà ká pa fən ja aba. Á nəŋə, á piú tə biàn. U yi v jəə binabiə yuu wa.»

¹⁶ Ku máná tɛntə wa, Zwezi karbiə tə yà wà yìèn tɛntə dèñ lwarɪ. Zwezi nə bwin, v nan tian wa, v na dun Yu con, ku mù tɛntə kwa nə, ba dǎn lǐi ba tiàn də, ku yi v mù yoo yà nə púpúní, Yu sagɪ tə wa. Yá v mù dǎn yi v tun tə, sə sùràn tɛntə nii sú.

¹⁷ Lalɪv, ba nə yin də Zwezi, máná tə wa, v nə bon Lazarə libəri tə wa, v bwin v li tian wa, yà wulə ba swìn ku yoo tɛntə, ba bɪrɪ lià nə. ¹⁸ Zwezi nə tun Yu diàn mɪmɪnv tɛntə. Ku mù nə pɪn, lià tə, ba nə nì ku, ma bà, sə ba jəri wá. ¹⁹ *Farizian-ba dǎn ma swìn duən con, ba wú: «Á tətə na də, á wàrì won mama á fwa. Á nəŋə, lalɪv tə mama piú v kwa.»

Gərekə-ba lià duən də pià, ba na Zwezi

(Matia 16.24-27, Ebərə-ba 2.9-10, 14-15)

²⁰ *Gərekə-ba lià yà twá, ba wulə lià tə wa, ba nə twi *Zwerizalemə, sə ba bu Yu nə *Pakə cànà tə wa. ²¹ Ba vəli ba yí Filipə con, v mù nə nan

Betəsayıda. Ku tuw tə nə wulə Galile nagwanaa tə wa. Ba lə̀rì wá, ba wú: «Yuu tíú, nə pià, sə nə na Zwezi!»

²² Filipə də ma va, v swìn ku Andəre con. Ba lià bələ tə me dān vəli, ba swìn ku Zwezi con. ²³ Zwezi ma le ba, v wú: «Máná dān yí, sə *Ləzwənə-Biu*f1* tə na dun. ²⁴ Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Míbiu nə wà tia dān zwı, sə ku pu, ku wá yà mibi u nədu cıci, wuuu. Yá ku nə pua, ku kwa nə, ku yáá fwa bia zənzən. ²⁵ Liù tə, v nə swə v mu, v wá kwìn ku nə. Yá liù tə, v tətə mu tə yoo nə ba wá ja, luu ku tə wa, v ba kwìn v mu tə nə. U wá yà mu tə wa, ku nə ba zwè Yu con. ²⁶ Liù tə, v nə pià, sə v tun v pa nə, sə v pú à kwa. Ku nətu tə dān wá pa bwálı tə, à nə wulə, à tutunu tə də wá yà lá. Liù tə, v nə tuɲa v pın nə, à nyına Yu wá pa ku tíú na dun.»

Zwezi swìn v tian tə yoo

²⁷ Zwezi kú̀b sùrí lá, v wú: «Síún nə, à bıcan yı gurəgurə. À dān nə kú̀b wá swìn bə? À kú̀b wà̀rì à nyına Yu à lə̀rì, sə v van nə v li càn tətə wa. Ku yı máná ka tə càn tə nə, à twi, sə à d́. ²⁸ À dān wá lə̀rì à nyına Yu, sə v pa v yırı tə na dun.» Kori dān ma swìn yu nə, ku wú: «À dí yáá à bırı à dun tə, à tə wá kwen à bırı tə.» ²⁹ Laluv tə ku nə yun lá, nı kori təntə, ba dān swìn, ba wú: «Ku yı dwà nə baa.» Ba duən də swìn, ba wú: «Ku yı *malıka nə swìn v con.» ³⁰ Zwezi dān ma swìn, v bırı ba, v wú: «Ku tà à mù yırı nə, kori tə swìn. Ku yı á mù yırı nə, ku swìn. ³¹ Síún nə, máná yí, sə Yu bürı ləzoni bura. Máná yí, sə Yu duɲı luu ku tə pıú*f1* tə. ³² Yá ku nə yı à mù, máná tə wa, ba nə wá zın nə yu nə, à wá van ləzoni mama, à kə à con.»

³³ U yà swìn ku nətu tə, sə v ma bırı v tian tə yırı, v nə wá yà nətu.

³⁴ Laluv tə ma le wá, ku wú: «Yu sagı tə bırı nəba də, *Kərisə tə, v me, sə v ya lá máná mama, wuuu, ku nə ba zwè. Bèè nə pın, n dān ma swìn, də ku me, sə ba zın *Ləzwənə-Biu tə, ba kə yu nə? Ləzwənə-Biu təntə nə yı

wàà?» ³⁵ Zwezi ma le ba, v wú: «Poni tē wulə á tətəŋi wa, mánjá mancun wa. Á vələ poni tē wa, mánjá tē wa, ku nə tē wulə də aba, sə yikunu dân ká bà tē dī á yuu. Liù tē, v nə vələ yikunu wa, v yəri bwálí tē, v nə vələ.

³⁶ Mánjá ka tē wa, poni tē nə tē wulə də aba, á mɛ, sə á sè poni tē, sə ku pa á wàní á ya poni lià.» Zwezi nə swìn sùràn təntə kwa nə, v nan v yá ba, v va v sègè v tiàn bwálí don nə.

Zwifə-ba viga, sə ba kə ba waa Zwezi nə

³⁷ Zwezi fwa Yu diàn muminan zənzən *Zwifə-ba yíá yuu. Yá də ku mama ba tē viga, sə ba kə ba waa v nə. ³⁸ Ku yin nətu, sə ku pa Yu nii *sùsùnè *Ezayi sugu tē nii ma sú. U yà swìn, v wú:

«*Yuu-Tiu, wàà nə pín cígá nə sugu tē nə, nə swìn nə buri? Yuu-Tiu diàn tē yi v buri tē wàà nə?»

³⁹ Zwifə-ba yà wàri cígá ba pín Yuu-Tiu sugu tē nə. Ezayi swìn ku yoo təntə, v wú:

⁴⁰ «Yu púá ba yíá nə, v ga pa ba pubuŋa jén. Ku mù nə pín, ba yíá kúù ba na. Ba pubuŋa də wàri yoo dèñ ku lwarí. Yá ba wàri, ba lwaní pubuŋí ba twi Yu con, sə v jon ba ba yayıran tē wa.»

⁴¹ Ezayi dí yáá, v na Zwezi dun tē. Yá ku dân yi v mù Zwezi yoo nə, v swìn.

⁴² Də ku nətu mɛ, Zwifə-ba yun tiàn tē wa lià zənzən ken ba waa Zwezi nə. Yá *Farızian-ba tē yırı nə, ba yà ba ku swìn ba nii wa, sə ba dân ka dıŋí ba *jéré diè tē wa. ⁴³ Ku buri də, ba yà swə ləzoni dun, ba doni Yu dun.

Zwezi twi, sə v jon lià ba cuna wa

⁴⁴ Zwezi bubwi, v wú: «Liù tē, v nə kəni v waa à nə, ku tà à mù cici nə, v keni v waa tē. Ku yi liù tē, v nə tun nə tē nə, v kəni v waa tē wuuu. ⁴⁵ Liù tē, v nə ni nə, v ni liù tē də, v nə tun nə. ⁴⁶ À mù twi luu ku tē wa, sə à ya

poni à pa læzoni nə. Liù tə mama, v nə keni v waa à nə, v dàn ká mé yikunu wa. ⁴⁷ Də liù nə nì à sùràn tə, yá v ga ba tə nii nə twá, ku tà à mù nə bùrì v bura, sə à cùgù wá. À mù tà à twi, sə à bùrì là tə, luu nə ti, ba bura. Ku ya à twi, sə à jon là ba cuna wa. ⁴⁸ Liù tə, v nə viga nə, v ga wà à sùràn tə sè, ku mù yoo təntə nə wá bùrì ku tíú bura. Sùràn tə, à nə swìn tə, nə wá bùrì v bura luu zaŋv mánjá wa. ⁴⁹ À nyina Yu nə tun nə. U mù nə ken sùràn tə, à nə wá swìn, də tətə à nə wá kàrì à buri, à nii wa. Ku mù nə pín, à sùràn tə tà à tətə fira sùràn. ⁵⁰ Yá à yèé də, à nyina Yu nii tə, v nə pín nə, nə pín mu tə, ku nə ba zwè v con. Ku mù nə pín, ku tə à nə swìn, ku yi à swìn ndə nətə tə nə, à nyina Yu nə pín nii, sə à swìn ku.»

13

Zwezi sìn v karbia tə nəe

(Likə 22.14-18, 24-27, Marəkə 10.43-45)

¹ Də tia tə nə wà puri, sə ba dé *Pakə cànà tə, Zwezi yà dí yáá v yèé də, v mánjá yí. U yà yèé də, v mɛ, sə v yá luu ku tə, sə v pìí v va v nyina Yu con. Zwezi yà sóní v kwa là tə, ba nə wulə luu ku tə wa, yá v tə sóní ba zənzən, v ja lɛ.

² Zwezi də v karbia tə yà jèé duən nə, ba dé wodiu. *Sítana mù yà dí yáá, v kə pubuŋa Zwidasə Yisəkariyɔtə bican wa, v nə yi Simon bìú, sə v pa Zwezi duŋa ja wá. ³ Zwezi yà yèé də, v yi v nan v nyina Yu con. Yá v yi v pìí v vèli v nyina Yu con. U yèé də, v nyina Yu ken wiən tə mɛ diàn v jun wa. ⁴ U dàn nyí v zàn wodiu tə yuu, v kùrì gànù tə, v nə zua yuu wa, v tún. Ku kwa nə, v tì pùpù, v vwa v tànjá nə. ⁵ Ku kwa nə, v dàn twe níá v kə tasav wa, v ga wulə v sìn v karbia tə nəe. Yá v ja pùpù tə, ku nə vwə v tànjá nə, v ma pupugə tə. ⁶ U dàn ma sìn ba nəe tə, v va v yí Simon Piyerə. Simon Piyerə ma swìn v con, v wú: «N mù *Yuu-Tiu, n bá sìn à mù nəe tə!»

⁷ Zwezi ma le wá, v wú: «Síún nə n tə yəri ku tə, à nə fwa tə dèń. Yá n wá nì ku dèń, mánjá don wa.» ⁸ Piyerə ma swìn v con, v wú: «Abada! N bá sun à mù nəe, mama!» Zwezi le wá, v wú: «Də à nə wà n nəe tə sun, n bá ja tori à con.» ⁹ Simon Piyerə ma swìn v con, v wú: «Yuu-Tiu, ku kùb tà à nəe cici nə, n wá sun, n dān sun à jiàn tə, də à yuu tə me.» ¹⁰ Zwezi le wá, v wú: «Lìu tə, v nə swe níá, v kùb ba pià, sə ba swe v yira tə mama, də ku nə tà, v nəe ka sun. U yira tə mama ziən. U bican yi nəpon Yu yáá con. Á bican yi nəpon. Yá ku dān nə tà á mama.» ¹¹ U yà yèó lìu tə, v nə wá ja wá, v pa. Ku mù nə pın, v ma swìn də, ku tà ba mama bican nə ya nəpon Yu yáá con.

¹² Mánjá tə wa, Zwezi nə sun ba nəe tə, v zwè, v tì v gànàn tə, v zv, v ga pìl v va v jèə v bwálí nə wodiu tə bian nə. U dān ga swìn ba con, v wú: «Á yèə ku tə, à nə fwa aba, tə dèń, naaa?» ¹³ Á bonə nə, á wú: “karnyina”, nə à yèə “Yuu-Tiu.” Ku yi cígá nə, á swìn. Á yi karnyina, à ga yi Yuu-Tiu. ¹⁴ Də à mù lìu tə, à nə yi Yuu-Tiu, à nə yi karnyina, à dān nə sun á nəe, á də tətə dān me, sə á sun duən nəe. ¹⁵ Ku tə à nə fwa tə, à fwa ku, sə ku ya nyunyiga, ku pa aba, sə á də fwa ku duən yira, ndə à nə fwa ku á yira nətu. ¹⁶ Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: *Tutunbiu ba v yuu tíú dwə. Tuntunu tə, ba nə tun, də ma ba lìu tə, v nə tun wá, dwə. ¹⁷ Síún nə, á dān yèə ku yoo təntə mama. Á fwa ku tə, à nə swìn á con, yá á wá yà pupwən wa.»

(Matia 26.21-25, Marəka 14.18-21, Likə 22.21-23)

¹⁸ «Ku tà á mama yoo nə à swìn, à yèə là tə, à nə kúrí. Ku tə nə púpóní Yu sagi tə wa, nii me, sə ku sú. Ku swìn, ku wú: “Lìu tə, à mù də wa nə wulə, nə dé wodiu tə duən nə, ku tíú vəvəri v ziga à nə.”

¹⁹ Á swìn ku yoo təntə á con də, ku mánjá tə wà yí. Á pià, ku nə yí, mánjá tə wa, sə á pa cígá də, à mù nə yi lìu tə, à nə wulə, wuuu. ²⁰ Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Lìu tə, v nə sè lìu tə, à nə tun, ku tíú sè à tətə. Yá lìu nə sè nə, ku tíú sè lìu*f1* tə, v nə tun nə.»

Zwidasə wá ja Zwezi, v pa

(Matia 26.31-35, Maraka 14.27-31, Lika 22.31-34, 1 Zwan 4.7-12)

²¹ Zwezi nə swìn tə sùràn təntə kwa nə, v bican gugurə, v ga swìn yoo ku tə, v biri ba, v wú: «Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Á wa liù don wá ja nə, v pa.» ²² Karbia tə jèé, ba ywàn duən yɛ wa, də ba bwe ba tiàn, sə ba jén, ku yɪ wàà yoo nə Zwezi swìn. ²³ Karbia tə wa karbiu*f1* tə, Zwezi yà nə swə tə, yà nə jèé v dà Zwezi nə. ²⁴ Simon Piyerə dàń ma gwen wá, sə v bwe Zwezi v jén ku yɪ wàà nə, v swìn. ²⁵ Karbiu təntə ma guni v kə Zwezi con, v ga bwe wá, v wú: «*Yuu-Tiu, ku tíú nə yɪ wàà?» ²⁶ Zwezi le, v wú: «Ku tíú nə yɪ liù tə, à nə wá kuli dipen kíkav zuŋa tə wa, à li à pa wá.» Zwezi dàń ma ti dipen, v kuli zuŋa tə wa, v li v pa Zwidasə Yisəkariyɔtə nə, v nə yɪ Simon biú. ²⁷ Máná tə, Zwidasə nə jon dipen kíkav tə, də *Sitana zua v bican wa. Zwezi ma swìn v con, v wú: «Ku tə, n nə pià, sə n fwa tə, fwa ku lala!» ²⁸ Lià tə, ba yà nə jèé wodiú tə bian nə ladva tətə yà wà ku tə, Zwezi nə swìn v con, tə दें lwarí. ²⁹ Ku yɪ cígá, Zwidasə yà nə jə ba səbiu lòd tə. Ku mù nə pɪn, ba wa lià duən buŋa də, ku yɪ ndə Zwezi tun wá, sə v va v yè cànà tə zula, nə à yèé, sə v pa won zura tə nə. ³⁰ Zwidasə nə jon dipen kíkav tə, mə v ka nan də nə. Ku máná tə wa, də tia yí.

Zwezi pɪn nii nədun

(Zwan 7.33-36)

³¹ Zwidasə nə nan tə, kwa nə, Zwezi swìn, v wú: «Síún nə, *Ləzwənə-Biu*f1* tə dàń wá na dun. Yá Yu wá twá wá, v biri v dun tə. ³² Yu twá də wá, v biri v dun tə, yá v wá pa v na dun tə, tə nə wulə v mù Yu con. U wá pa à na tə dun təntə, síún síún. ³³ À bia-ba, à dàń yɪ à wulə də aba máná mancɪn wa. Ku kwa nə, á wá pià nə. Síún nə, à dàń swìn á də con, ndə à nə swìn *Zwifə-ba con də, bwálí tə, à nə vəli, á wàri lá, á vəli. ³⁴ À pɪn aba *nii yìèn nədun: Á swənə duən. Ku mɛ, sə á sóní duən, ndə à

nə sóní aba nətu. ³⁵ Də á nə swə duən, mə ku wá twá nətu, lià mama ma lwarí də, á ya à mù karbia.»

Zwezi burí də, Piyerə wá swìn də, v yəri wá

(Matia 26.31-35, Maraka 14.27-31, Likə 22.31-34, 1 Zwan 4.7-12)

³⁶ Ku kwa nə, Simon Piyerə bwe Zwezi, v wú: «*Yuu-Tiu, yèn nə n vələ?» Zwezi ma le wá, v wú: «Bwálí tə, à nə vələ, n wàrì à nə n twá, n vèli lá síún. Máná don wa nə, n wá twá à nə n va.» ³⁷ Piyerə ma swìn, v wú: «Yuu-Tiu, bèè nə pín, à ma wàrì n nə à twá, à vèli lá, síún? À ken à sírí, sə à ti n yiri.» ³⁸ Zwezi le wá, v wú: «N ken n sírí cígá mama, sə n ti à yiri? Cígá mama, à mù nə swìn ku n con: N wá swìn də, n yəri nə, nə batwa, də cabu tə wà kwi.»

14

Zwezi yi cwəŋə, ka nə vələ v nyina Yu sàń

(2 Korentə tián 4.17-5.1, Ebərə-ba 9.24, 10.19-22, Kolosə tián 3.1-4, Zwan 16.23-24)

¹ Zwezi swìn v karbia tə con, v wú: «Á dànà ká pa á bican gugurə. Á kənə á waa Yu nə, sə á kə á waa à də nə. ² Dìl dáá à nyina Yu sàń tə wa, á nə wàá tə wa á yaní. Də diè yà nə təló lá, à yà wá swìn ku á con. À dāń vèli, sə à kwen diè tə, á nə wá yà lá, à tún á nə. ³ Yá máná tə wa, à nə vèli, à kwen á bwálí, à zwè, à wá pìí à bà à ti aba, à ja va à con. Ku nətu tə dāń wá pa á də ya bwálí tə wa, à nə wulə. ⁴ Á yèó cwəŋə tə, ka nə vèli bwálí tə, à nə vələ.»

⁵ Toma ma swìn v con, v wú: «*Yuu-Tiu, nə dāń nə yəri bwálí tə, n nə vələ tətə. Nə wá fwa nətə, nə ma lwarí ku cwəŋə?» ⁶ Zwezi le wá, v wú: «À mù nə yi cwəŋə, à mù nə yi cígá tíú, à mù nə yi mu. Lìù mama wàrì nyina

Yu con, v vèli, dè v nè wà à nè twá. ⁷ Dè á nè yèé nè, á yèé à nyina Yu dè. Yá síún tètè, á yèé wá, á ní wá.»

⁸ Filipè ma swìn Zwezi con, v wú: «Yuu-Tiu, biri nèba n nyina Yu tè, ku cici me nèba.» ⁹ Zwezi ma swìn Filipè con, v wú: «Filipè, à wulè dè aba, ku dian ku me nètèn, yá n tè yèri nè, naaa? Lìù tè, v nè ní nè, v ní à nyina Yu. Bèè nè pìn, n ma swìn dè, à biri aba à nyina Yu? ¹⁰ N wà cígá pìn dè, à ya à wulè dè à nyina Yu, yá à nyina Yu dè ga wulè dè nè, naaa? Sùràn tè, à nè swìn á con, ku tà à tètè pubuṅa sùràn. À nyina Yu tè, v nè wulè dè nè, v mù nè tuṅa v tètè tutunan. ¹¹ Á me, sè á pa cígá dè, à nè swìn, à wú, à wulè dè à nyina Yu, yá à nyina Yu dè wulè dè nè. Ku nè kùù tà nètu, á me, sè á pa nè cígá, tùtùnnán tè yiri, à nè tuṅa. ¹² Cígá mama, à mù nè swìn ku á con: Lìù tè, v nè kèni v waa à nè, v dè wá fwa tùtùnnán tè, à nè fwa. U wá fwa tutunan, tè nè dwè tè. À mù dàń vèli à nyina Yu con. ¹³ Yá won tè mama, á nè wá twá dè à yiri tè, á lòrì, à wá tun ku, sè à nyina Yu wàní v na dun, à mù biú tè yiri. ¹⁴ Á nè twá dè à yiri tè, á ma lòrì won mama, à wá tun ku.»

Zwezi kàn nii dè, v wá pa Yu-Siṅu tè bà

(Zwan 16.5-15, Filipè tìán 4.6-7, 1 Zwan 2.3-5)

¹⁵ Zwezi kùù swìn, v sùrí, v wú: «Dè á nè swè nè, á wá zílí à nii yìèn tè. ¹⁶ À wá lòrì à nyina Yu, sè v pa lìù tè, v nè wá san aba, bà, v ya dè aba, mánjá mama, wuuu. ¹⁷ Ku mù nè yi Yu-*Siṅu tè, ku nè biri v cígá tè. Lìà tè, ba nè yi luu nè ti ba, ba wàri ku ba ní, ba ma wàri ku ba lwàri. Ku mù nè pìn, ba wàri ku ba sè. Ku wulè dè á mù, yá ku wá yà dè aba. Ku mù nè pìn, á mù yèé ku. ¹⁸ À bá yá aba ndè bitaran nè, à wá pìí à bà á con. ¹⁹ Mánjá mancin wa, lià tè, ba nè yi luu nè ti ba, ba kùù wàri nè ba ní. À wulè mu wa, yá á dè wá yà mu wa. Ku mù nè pìn, á mù wá na nè. ²⁰ Ku dun tè nè, á wá lwàri dè, à mù wulè dè à nyina Yu. Á mù wá yà dè nè, à dè ga wá yà

də aba. ²¹ Lìu tə, v nə tún à *nii yìèn tə v bican wa, v ga zìlí tə nii, ku tíú swə nə, cígá cígá. À nyina Yu wá sóní lìu tə, v nə swə nə. À də wá sóní wá, yá à wá buri à tiàn wá.»

²² U karbiu tə don, ba nə boŋə Zwidə, ku nə tà Zwidasə Yisəkariyətə, ma bwe wá, v wú: «*Yuu-Tiu, bèè nə pín, n ma plà, sə n buri n tiàn nəba, yá n ga bá buri n tiàn là tə nə, ba nə yi luv nə ti?» ²³ Zwezi le wá, v wú: «Lìu tə, v nə swə nə, v wá zìlí à sugu tə nii. Yá à nyina Yu wá sóní wá. À mù də à nyina Yu me dàn wá bà v con, nə ya də wá. ²⁴ Lìu tə, v nə ba nə swə, v ba à sùràn tə nii zìlí. Ku tə á nə nèn də, à swìn nətən, ku tà à tətə sugu. Ku yi ku nan à nyina Yu con, v nə tun nə.

²⁵ À swìn ku yoo təntə á con də, à tə wulə də aba. ²⁶ Lìu tə, v nə wá san aba, à nyina Yu nə wá twá də à yiri tə, v tun, ku mù nə yi Yu-Siŋu tə. Ku nə twi, ku mù nə wá kàrì aba yoo mama. Yá ku wá líí aba yìèn tə mama, à nə swìn á con.

²⁷ À yá bican sié də aba, à pín aba à tətə bican sié tə. Bican sié tə, à nə pín aba, ku tà ndə bican sié tə nə, là tə, ba nə yi luv nə ti ba, nə pín nətə. Á dànà ká pa á bican gugurə, á dànà ká pa fən ja aba. ²⁸ Á nì, də à nə swìn á con, à wú: À vîrí yá à wá pîí à bà á con. Də á nə swə nə, á pùé me, sə ka poli, à nə vələ à nyina Yu con, tə yiri. Cígá, à nyina Yu nə dwə nə. ²⁹ À swìn tə yìèn təntə á con síún nə də, tə máná tə wà yí, sə ku pa máná tə wa, tə nə yí, sə á pa cígá à sugu tə nə. ³⁰ Luv ku tə pìú*f1* tə ma biàn. Yá v ba diàn mama jə à mù yuu wa. Ku mù nə pín, à kùù bá pîí à swìn á con zənzən. ³¹ Yá ku me, sə là tə, ba nə yi luv nə ti ba, lwàrì də, à swə à nyina Yu, yá à ga tuŋa nətə tə, v nə pín nə nii, sə à tun. Á zaŋa yu nə, sə nə vîí bwálí ku tə wa.»

Zwezi də v karbia tə yi ndə diven tiú də ku nɛɛ nə

(Kolosa tián 2.6-7, Efɛzə tián 3.17-19, Zwan 13.34-35, 14.21-23, 1 Zwan 3.16-19, 4.7-12)

¹ Zwezi kúù swìn, v sùrí lá, v wú: «À mù nə yi cígá cígá diven tiú. Yá à nyina Yu tə dàń nə yi ku tíú. ² Naa mama nə wulə à yira, ka nə ba bia zɪɲa, v yàá gwəŋə ka, v li. Yá naa tə mama, ka nə zɪɲa bia, v yàá tá ka, sə ka kwen ka zɪn bia zənzən, ka sùrí lá. ³ Kàrà tə, à nə kàrì aba, ka dí yáá, ka pìrì á bɪcan tə Yu yáá con. ⁴ Á dàń mara à yira, ndə à nə marɪ á yira nətu. Tiú naa wàrì bia ka zɪɲa ka tián nə, də ka nə wà tiú tə dəkuu yira marɪ. Mə nətu á də wàrì bia á zɪɲa á tián nə, də á nə wà à yira marɪ.

⁵ À mù yi ndə diven tiú dəkuu nə, á mù dàń nə yi ku nɛɛ tə. Naa tə ka nə marɪ à yira, à də ga marɪ ka yira, ka yàá zən bia zənzən. Á wàrì won mama á fwa, də à nə tɛlé də aba. ⁶ Liú tə, v nə wà à yira marɪ, v yi ndə tiú tə naa nə, ba nə gwəŋə ba dugv. Yá ka wá kù. Ku kwa nə, ba wá pè ka dɛɛ tə wakuran tɛntə, ba kə mən wa, sə tə dó. ⁷ Də á nə marɪ à yira, yá à sùràn tə də ga wulə á bɪcanɪ wa, á lwərə ku tə mama, á nə pìà, yá á wá na ku. ⁸ Á nə zɪn bia zənzən, á ma bɪrɪ də, á ya à karbia, ku mù nə wá pa dun à nyina Yu nə.

⁹ À swə aba, ndə à nyina Yu nə sóní nə nətu. Á dàń pian à sonu tə ya á waa. ¹⁰ Də á nə zílí à *nii yìèn tə, à sonu tə wá yà á waa. Mə nətu nə à də zílí à nyina Yu nii, yá v sonu tə ga wulə à waa. ¹¹ À swìn ku nətu tə á con, sə ku pa à pupwən tə ya də aba. Yá ku wá pa á pupwən tə ya cígá cígá pupwən.

¹² Á nɛŋə, à nii yìèn nə, à nə pɪn aba: Á swənə duən, ndə à nə sóní aba nətu. ¹³ Liú mama con, sonu don kúù tɛlé ku, də nə dwə liú nə tì v mu, v ma lárí v dabara mia yuu nə. ¹⁴ Á ya à dabara, də á nə fwa ku tə, à nə pɪn nii, sə á fwa. ¹⁵ À kúù bá bon aba tutunbia. Tutunbiu yəri ku tə, v tutunyina

tə nə fwa. À pun á lwarɪ kʊ tə mama, à nyɪna Yu nə bɪrɪ nə. Kʊ mù nə pɪn, à dàń boŋə aba à dabara. ¹⁶ À mù nə kúrí aba, á mù nə wà nə kúrí. À mù nə pɪn nii aba, sə á va á zɪn bia. Á bia tə mɛ, sə ba ya lá, wuuu. Yá won tə mama, á nə twá də à yɪrɪ tə, á ma lòrɪ à nyɪna Yu con, ʊ wá pa kʊ aba. ¹⁷ À nii tə, à nə pɪn aba, kʊ yɪ, sə á sóní duən.»

Llà tə ba Zwezi də ʊ kwa làà tə swə

(Matia 10.22-33, Zwan 16.1-3, 33)

¹⁸ Zwezi kúbè swìn, ʊ sùrí lá: «Də làà tə, ba nə yɪ luɔ nə tɪ ba, nə duŋa aba, á mɛ, sə á lwarɪ də, ba dí yáá ba dún à tətə. ¹⁹ Də á yà nə yɪ làà tə, luɔ nə tɪ aba, ba yà wá sóní aba, á nə yɪ ba mù làà tə yɪrɪ. À kúrí aba, à van à lɪ ba waa, á tà ba mù waa làà. Kʊ mù nə pɪn, ba ba aba swə. ²⁰ Á lie á tìàn də sugu tə, à nə swìn á con: Tutunbiu ba ʊ tutunyɪna dwə. Də ba nə fɪfɪn nə, ba wá fɪfɪn á də. Ba nə zílí à sugu tə nii, ba wá zílí á də sugu tə nii. ²¹ Ba yəri liù tə, ʊ nə tun nə. Kʊ mù nə pɪn, ba wá fwa tə yìèn təntə mama á yɪra, à mù yɪrɪ nə. ²² Ba yuu yà bá jə cuna, də à yà nə wà twi, də à yà nə wà ba con swìn. Yá síún nə, ba kúbè wàrɪ ba swìn də, ba yəri ba cuna yoo. ²³ Liù tə, ʊ nə duŋa nə, ʊ duŋa à nyɪna Yu də. ²⁴ Də à yà nə wà tùtùnnán tun, ba tətəŋi wa, liù don nə wà tə yiri ʊ tun, ba yuu yà ba cuna jə. Síún nə, ba nɪ tùtùnnán təntə, ba ga tə duŋa nə, ba duŋa à nyɪna Yu də. ²⁵ Kʊ yɪ nətu, sə kʊ pa tə nə púpúní ba Yu sagɪ tə wa, nii sú. Kʊ púpúní, kʊ wó: “Ba duŋa nə, yá kʊ ba dèń jə.”

²⁶ À wá pa, à nyɪna Yu pa liù tə, ʊ nə wá san aba, bà á con. ʊ mù liù təntə nə yɪ Yu-**Sɪŋu* tə. ʊ yɪ ʊ nan à nyɪna Yu con. ʊ mù nə wá bɪrɪ aba cígá tə, ʊ ga wá swìn à yoo. ²⁷ Á də yɪn də nə, kʊ jɪjʊ mama. Kʊ mù nə pɪn, á də wá swìn à yoo, á bɪrɪ.»

(Zwan 15.18-25, Likə 6.22-23)

¹ Zwezi kùb swìn v sùrí lá, v wú: «À dí yáá, à swìn yìèn tǎntə á con, sə tǎ mǎnjá nə yí, á dànà ká pǐí á kə á kwa, á yá nə. ² Ba wá dɨŋɨ aba, ba lɨ *Zwifə-ba *jǎré dǐi tǎ wa. Mǎnjá don tǎtə wá bà, liù tǎ mama, v nə wǎnǐ v gu aba, v tǎ wá bún də, ku yɨ yozəŋu nə, v fwa v pa Yu nə. ³ Ba wà nə yəni, ba ga wà à nyina Yu yəni. Ku mù nə pɨn, ba wá fwa nətu. ⁴ À swìn ku nətu tǎ á con, sə ku mǎnjá nə yí, sə á pǐí á lǐí á tiàn də, à dí yáá à swìn ku á con. À wà ku yoo tǎntə swìn á con, ku jɨv tǎ mama, à yà nə tǎ wulə də aba tǎ yɨɨ.»

Yu-Sɨŋu tǎ tutuŋi yoo

(Zwan 14.16-17, 26, 1 Korentə tiàn 7.10-16, 1 Zwan 2.27)

⁵ Zwezi kùb swìn, v sùrí lá, v wú: «Sǐún nə, à pǐí à vǎlə liù tǎ con, v nə tun nə. Yá á ladua tǎtə ba nə bwe, sə v jén, à vǎlə yèn. ⁶ À nə swìn ku nətu tǎ á con, ku mù nə pɨn, á pùé cùgà zənzən. ⁷ Ku ga yɨ cígá nə, à swìn á con. À nə vǐí, ku mù nə wá san aba. Də à nə wà vǐí, liù tǎ, v nə wá bà v san aba, bá bà. Yá à nə vǐí, à wá pa v bà á con. ⁸ Mǎnjá tǎ wa, v mù liù tǎ, v nə wá san aba, nə twi. U wá bɨɨ lià tǎ, ba nə yɨ luu nə tɨ ba, cuna nə yɨ nətu, ku tǎ nə yɨ Yu cígá tǎ, də nətu, Yu nə wá bǔrǐ lià bura. ⁹ Ba wà ba waa ken à nə. Ku mù nə pɨn, ba dwé duən ba cuna tǎ yoo wa. ¹⁰ À vǎlə à nyina Yu con, yá á kùb bá pǐí á na nə. Ku mù nə pɨn, ba dwé duən Yu cígá tǎ yoo wa. ¹¹ Yu dí yáá v bǔrǐ luu ku tǎ pǐú*f1* tǎ bura. Ku mù nə pɨn, ba dwé duən Yu bura tǎ yoo wa.

¹² À tǎ jə yìèn duən zənzən, sə à swìn á con. Á dàn nə tǎ wǎrǐ tǎ á janɨ. ¹³ Mǎnjá tǎ, Yu-*Sɨŋu tǎ, ku nə bɨɨ cígá tǎ, nə twi, ku mù nə wá bɨɨ aba Yu cígá tǎ mama. Ku bá swìn ku tǎtə sǔràn. Ku ya yìèn tǎ mama, ku nə dí yáá ku nǐ, də tǎ wá bà nə ku wá swìn ku bɨɨ aba. ¹⁴ Ku wá jon ku tǎ nə ya à mù nyiən, ku swìn ku bɨɨ aba. Yá ku dàn wá pa, à na dun. ¹⁵ Won tǎ mama, à

nyina Yu nə jə, ku ya à də nyiən. Ku mù nə pɪn, à ma swìn á con də, Yu-Siŋu tə wá jon ku tə nə ya à mù nyiən, ku swìn ku bɪrɪ aba.»

Pucvni wá lwàń ku jə pupwən

(Zwan 14.18-19)

¹⁶ Zwezi kúbè swìn, v sùrí lá, v wú: «[À mù vəli à nyina Yu con.] Ku wá fwa mancɪn, də á kúbè wàrì nə á nɪ. Ku kwa nə mancɪn, də á kúbè wá pìí á na nə.»

¹⁷ Zwezi karbia tə duən dàń swìn duən con, ba wú: «Bèè nə v pìà, sə v swìn nə con də, v mù wá va v nyina Yu con? Yá ku wá fwa mancɪn, də nə kúbè wàrì wá nə nɪ. Ku kwa nə mancɪn, nə kúbè wá pìí, nə na wá?» ¹⁸ U karbia tə swìn, ba wú: «Zwezi nə swìn nə con də, mánjá mancɪn, nə ba pìí nə na wá, ku nətu tə dən ya bè? Nə yəri ku tə, v nə pìà, sə v swìn.»

¹⁹ Zwezi yà yèé də, ba pìà ba bwe wá ku dən nə. U dàń ma swìn ba con, v wú: «À swìn ku á con də, ku wá fwa mancɪn, də á kúbè wàrì nə á nɪ. Ku kwa nə mancɪn, á kúbè wá pìí, á na nə. Ku mù dən nə nə, á bwe duən, naaa?

²⁰ Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Á wá kwi, á pùé cùgù, yá là tə, ba nə yɪ luv nə tɪ, ba mù ga wulə ba jwɛ. Pucvni wà yí aba, yá á pucvni tə wá lwàń, ku jì pupwən. ²¹ Ku yɪ ndə mánjá tə, kan nə pìà v lura, ku nə ya càn ku nə pa wá nətu. Yá mánjá tə, v nə lɪrɪ bisumaa tə, ku kwa nə, v yàá sú də pupwən, v nə lɪrɪ ləzwənə, v kə luv wa tə yɪrɪ. Ku mù nə pɪn, v yàá swèé v càn tə yoo. ²² Mə ku yɪ nətu á də con. Á wulə càn wa síún, yá à wá pìí à na aba. Ku mánjá tə wa, á dàń wá yà pupwən wa. Yá liù mama ga bá wàní v cì á pupwən tə yáá nə. ²³ Ku dɪn təntə nə, á kúbè bá bwe nə yoo mama. Cígá mama, à mù nə swìn ku á con: Won tə mama, á nə wá lòrì à nyina Yu con, v wá pa ku aba, à mù yɪrɪ. ²⁴ Də zèn mama, á tə wà à yɪrɪ tə nə twá á lòrì won mama. Á lwərə, yá á wá na, sə ku pa á pupwən tə sú. ²⁵ À twá də zwansisari, à ma swìn yìèn tə tə á con. Mánjá biàn, à nə kúbè bá twá də

zwansısarı, à ma swìn á con. À dāñ wá bırı aba ku tə mama, ku nə yi à nyına Yu yoo, nəpon nəpon. ²⁶⁻²⁷ Mánjá təntə nə yí, á wá twá də à yırı tə, á ma lòrì à nyına Yu con. Ku tà à pià à swìn də, à wá lòrì à nyına Yu à pa aba. À nyına Yu tətə swə aba, á nə swə nə, á ga pa cígá də, à ya à nan v con tə yırı. ²⁸ À ya à nan à nyına Yu con, à bà luu wa. Síún nə, à kùbè naŋa luu wa, à vələ à nyına Yu con.»

²⁹ U karbia tə dāñ ma swìn v con, ba wú: «Á nəŋə, ku nə síún nə, n dāñ swìn nəpon nəpon nə con. N kùbè ba zwansısarı nə twá, n ma swìn nə con. ³⁰ Síún nə, nə dāñ yèə də, n yèə yìèn tə mama, yá n bá pià, sə ba bwe mú bwiə. Ku mù nə pın, nə ma pa cígá də, n nan Yu con.» ³¹ Zwezi ma swìn, v wú: «Síún nə, á dāñ pın cígá, naaa? ³² Á nəŋə, mánjá don biàn, ka yí ka zwè tətə. Á wá dəri á jén duən yáá nə. Á liù mama wá pià bwálí v va. Á wá yá à cici. Ku mánjá tə wa, à ga tà à cici. À nyına Yu wulə də nə. ³³ À swìn ku nətu tə á con, sə ku pa á ya bican sié wa, à mù də á mù nimaru tə yırı. Á wá dó càn luu ku tə wa. Á dāñ nə daŋa á bican, à mù dí diàn luu yuu wa.»

17

Zwezi lòrì Yu v karbia tə yırı

(Romə tìán 8.34, Ebərə-ba 4.14-16, 7.24-28)

¹ Zwezi nə swìn ku nətu tə, v zwè, v zìn v yáá, v kə yu nə, v ga swìn, v wú: «À nyına Yu, mánjá yí. Pa à mù, n biú tə na dun. Sə n biú tə də wàní v bırı n dun tə. ² N ken diàn nə cwəŋə n biú tə jun wa, sə v ya ləzwənə mama yuu wa, sə v wàní v pa mu tə, ku nə ba zwè n mù con, lià tə mama nə, n nə pın wá. ³ Mu tə, ku nə ba zwè, tə nə ya, sə ba lwarı, n mù Yu nədu tə, n nə yi cígá, də liù tə n nə tun tə, ku mù nə yi Zwezi-*Kərisə. ⁴ À pın, n na dun tia yuu yəbə. À tun n tutuŋı tə, n nə pın nə, sə à tun tə, à zwè. ⁵ À yà jèə n səpuni nə dun wa, də luu nə tə wà fwa. À nyına Yu, síún nə, n dāñ

pa, sə à píí à na à dun tǎntǎ n səpuni nə.

⁶ Ləzoni tǎ, ba nə yǐ luv nə tǐ ba, n tǐ ba wa lià, n pa nə. À pǐn, ba lwàrǐ n mù Yu. Ba yà yǐ n mù nə tǐ, ba zǐlí n sugv tǎ nii. ⁷ Ba dàń lwari də, won tǎ mama, n nə pǐn nə yǐ ku nan n con. ⁸ Sǔràn tǎ, n nə pǐn nə, à swǐn tǎ ba con, yá ba ga sè, ba jon tǎ. Ba lwari də, à cígá nan n mù con, ba ga pa cígá də, ku yǐ n mù nə tun nə.

⁹ À lòrǐ mú à pǐn ba. À ba mù lòrǐ lià tǎ, ba nə yǐ luv nə tǐ ba, yǐrǐ. Ku yǐ à lòrǐ mú lià tǎ yǐrǐ, n nə pǐn nə, ba nə yǐ n mù nyiǎn. ¹⁰ Won tǎ mama, ku nə yǐ à mù nyiǎn, ku yǐ n mù nyiǎn. Ku tǎ ga nə yǐ n mù nyiǎn, ku yǐ à də nyiǎn. Yá ba mù lià tǎntǎ, ba nə yǐ n mù nyiǎn, nə bǐrǐ à dun tǎ. ¹¹ À mù kúǔb tǎlǎ luv wa. Ba mù tǎ ga wulǎ luv wa. À mù wá bà n con. À nyǐna Yu, n ba man don ja. N pǐn nə n yǐrǐ tǎ. À twá n yǐrǐ tǎntǎ diàn tǎ nə, à cǐ n lià tǎ nə. Pa, sə ba ya nədu, ndǎ à mù də mú nə yǐ nədu nətu. ¹² Mǎńǎ tǎ, à nə yǐn də ba, à yà cǐ ba tǎ nə, n nə pǐn nə, də n yǐrǐ tǎ diàn tǎ. Lià tǎntǎ, n nə pǐn nə, à cǐgá ba nə, yá ba liù mama wà jén, də ku nə tà liù tǎ, v nə mǎ, sə v jén. Ku yǐ nətu, sə ku tǎ nə púpúnǐ Yu sagǐ tǎ wa, nii ma sú. ¹³ Sǐún nə, à biàn n mù con. À swǐn sǔràn tǎntǎ luv wa, sə ku pa, n lià tǎ na à pupwǎn tǎ. Sǎ ku mù pupwǎn tǎ sú ba, cígá cígá. ¹⁴ À swǐn n sugv tǎ, à bǐrǐ ba. Lià tǎ, ba nə yǐ luv nə tǐ ba, dún ba, ba nə tà ba lià tǎ yǐrǐ, ndǎ à nə tà ba liù tǎ nətu. ¹⁵ Ku tà à lòrǐ mú, sə n lǐ n lià tǎ luv wa. À yǐ à lòrǐ mú, sə n cǐ ba nə, ba dàn ká tu *Sitana jun wa. ¹⁶ Ndǎ nətu tǎ, à nə tà luv nə tǐ nə. Mǎ nətu ba də tà luv nə tǐ ba. ¹⁷ Twá n cígá tǎ nə, n pa, sə ba ya n mù nə tǐ ba. N sugv tǎ nə yǐ ku mù cígá tǎ. ¹⁸ Ndǎ nətu tǎ, n nə tun nə luv wa, mǎ nətu tǎntǎ nə, à də tun ba luv wa. ¹⁹ À tà ba mù yǐrǐ, à yá à tiàn à pa mú, sə ku pa, ba də ya n mù lià, cígá cígá.

²⁰ Ku tà à lià tǎ cǐcǐ yǐrǐ nə, à lòrǐ mú. À lòrǐ mú ba tǎ mama yǐrǐ, ba nə wá twá ba kàrà tǎ nə, ba ma kǎ ba waa à nə. ²¹ À fǐra nə yǐ, sə ba mama ya nədu, ndǎ n mù à nyǐna Yu də à mù, nə wulǎ də duǎn nətu. À pià, sə ba

mù də nə mù mama ya nədu, sə ku pa lià tə, ba nə yi luu nə ti ba, pa cígá də, ku yi n mù nə tun nə. ²² À mù də n mù nə yi nədu. À pɪn ba dun tə, n nə pɪn nə, sə ku pa ba də ya nədu. ²³ À wulə də ba, n də ga wulə də nə, sə ku pa ba wàní ba ya nədu, cígá cígá. Ku wá pa lià tə, ba nə yi luu nə ti ba, lwàrí də, n mù nə tun nə. Yá ba wá lwarɪ də, n mù sóní ba, ndə n nə sóní nə nətu.

²⁴ À nyina Yu, à pià cígá mama, sə à mù də lià tə, n nə pɪn nə tə, ya bwálí tə nə, à nə wá yà. Ku wá pa, ba na à dun tə. Dun tə, n nə pɪn nə, də luu tə wà fwa, n nə sóní nə, tə yiri. ²⁵ À nyina Yu tə, n nə yi cígá tíú. Lià tə, ba nə yi luu nə ti ba, ba mù yəri mú. À mù ga yèé mú. Yá lià tə, n nə pɪn nə tə, də lwarɪ də, n mù nə tun nə. ²⁶ À pɪn ba lwarɪ n yiri tə. Yá à tə wá bwé, à pa ba lwarɪ n yiri tə. À fira nə yi, sə sonu tə, n nə swə nə, tə dàń ya də ba, sə à də tətə wàní à ya də ba.»

18

Zwezi janu tə yoo

(Matia 26.36-56, Marəka 14.32-50, Likə 22.39-53)

¹ Zwezi nə swìn ku nətu tə, u zwè kwa nə, u mù də u karbia tə zàn, ba nan, ba va, ba galu nacwəŋə tə, ba nə boŋə “Sedəron.” Ku mù nacwəŋə təntə nii nə, tián kára don yà wulə lá. U mù də u karbia tə vèli, ba zu ka kwa.

² Máŋá mama, Zwezi də u karbia tə yàá vèli ba jəni ku bwálí təntə nə. Ku mù nə pɪn, Zwidasə dàń ma yèé ku bwálí. U mù Zwidasə təntə nə wá ja Zwezi u pa. ³ Zwidasə jɪn pamana púlí, də *Zwifə-ba Yu *diè lià tə nə cì ka nə tə, u ja va ku bwálí təntə nə. Ba mù lià təntə yà yi Zwifə-ba Yu *joŋwana yun tián tə, də *Farızian-ba yà nə tun ba. Pamana tə də lià duən tə yà jə sısıran mən, də cànán, də kwatara zıla.

⁴ Zwezi də yà yèə yoo tə mama, ku nə wá yí wá. U dàń ma va v yí ba nii, v bwe ba, v wú: «Wàà nə á pià?» ⁵ Ba le wá, ba wú: «Zwezi, *Nazaretə tíú tə!» Zwezi ma swìn ba con, v wú: «À mù nə!» Yá Zwidasə tə, v nə wá ja Zwezi v pa tə, yà zıga də ba. ⁶ Máná tə wa, Zwezi nə swìn ba con də, ku yí v mù tə, ba twən ba kə ba kwa, ba ga tu tia.

⁷ Zwezi kùbù bwé v bwe ba, v wú: «Wàà nə á pià?» Ba də kùbù le, ba wú: «Zwezi, Nazaretə tíú tə!» ⁸ Zwezi kùbù le ba, v wú: «À dí yáá, à swìn á con də, ku yí à mù nə. Də ku nə yí à mù nə, á pià, sə á yá bara-ba tə mù, sə ba vìí.» ⁹ Ku yin nətu, sə ku tə, v nə dí yáá v swìn, nii ma sú. U swìn, v wú: «Lìà tə, n mù à nyina Yu nə pın nə, à wà ba liù mama dugu.»

¹⁰ Simon Piyerə yà jə kwatara siú. U dàń ma van v kwatara siú tə, v cùrì, v ma za Yu jonwana yun tián nəkwia tə tutunu jizən zun, v gwəŋə. Tùtònù təntə yırı nə yí Maləkisə. ¹¹ Zwezi ma swìn Piyerə con, v wú: «Píí n turı n kwatara siú tə ku lùd wa. N buŋa də, ku wà mɛ, sə yacara tə, à nyina Yu nə pın nə yí nə, naaa?»

Ba ja Zwezi, ba va Anə con

(Zwan 11.49-50)

¹² Pamana púlí tə, də ba yuu tíú tə, də *Zwifə-ba Yu *dìè lià tə nə cì ka nə tə, Zwifə-ba yun tián nə tun tə, dàń jun Zwezi ba vwa. ¹³ Ba dí yáá, ba ja wá, ba va Anə con. Anə yà yí Kayifə tınbɛɛ. Kayifə yà ga nə yí Yu *jonwana yun tián nəkwia ku bını təntə nə. ¹⁴ Mə Kayifə təntə yà nə kwè Zwifə-ba yun tián tə, v wú: «Bɛɛ nədva nə tıga nə dwíí tə yırı, ku kúkwà ku pa aba, ku doni, ba nə wá cùgù nə dwíí tə mama.»

Piyerə swìn də, v yəri Zwezi

(Matia 26.69-70, Marəka 14.66-68, Likə 22.54-57)

¹⁵ Simon Piyerə də Zwezi karbiu don yà púə Zwezi kwa. *Zwifə-ba Yu

*jonwana yun tián nəkwiá tə yà yèé karbiu təntə. Ku mù nə pɪn, v pú Zwezi kwa, v zu Yu jonwana yun tián nəkwiá tə dəwoo wa. ¹⁶ Yá Piyerə mù yà zɪga kàrá yáá dəwoo tə mimii nii nə. Karbiu tə don tə, Yu jonwana yun tián nəkwiá tə nə yèé tə, nan v swìn kan tə con, v nə cì mimii tə nə. Karbiu təntə ga pa Piyerə zu dəwoo tə wa. ¹⁷ Tutunbua tə, v nə cì mimii tə nə, dàń ma swìn Piyerə con, v wú: «N də yà tà bæ wà tə karbia tə wa liù don, naaa?» Piyerə le, v wú: «À mù tà v karbiu!» ¹⁸ Waran yà wulə ku mánjá təntə wa. Ku mù nə pɪn, jonwana yun tián nəkwiá tètùnà tə, də Yu diè lià tə nə cì ka nə tə yà kən mən, ba zɪga tə yáá, ba ywèrì. Piyerə də yà zɪga ba con, v ywèrì mən tə.

(Matia 26.57-68, Marəka 14.53-65, Likə 22.63-71)

¹⁹ Yu jonwana yun tián nəkwiá tə bwe Zwezi v karbia tə, də v kàrà tə yoo yuu wa. ²⁰ Zwezi ma le wá, v wú: «À swìn à sùràn tə pwənə pwənə lià tə mama yía yuu. À yáà kàrì *Zwifə-ba *jéré diè tə wa, də Zwifə-ba Yu *diè tə wa, ku yɪ bwálá tə nə, Zwifə-ba mama nə yáá kun duən nə. Yá à wà yoo mama sègè, à swìn. ²¹ Bèè nə pɪn, n kúù pií n bwe nə? N dàń bwe lià tə, ba nə cugv à sùràn tə, bèyoo nə à swìn ba con. Ba mù nə yèé ku tə, à mù nə swìn.» ²² Mánjá tə, Zwezi nə swìn sùràn təntə v zwè, də Yu diè liù tə nə cì ka nə tə don, v yà nə zɪga Zwezi səpuni nə, farɪ Zwezi pɪpara nə, v ga swìn, v wú: «Bèè nə pɪn, n ma le Yu jonwana yun tián nəkwiá tə nətu?» ²³ Zwezi ma le wá, v wú: «Də ku tə, à nə swìn, tə nə yɪ yolwan, sə n buri nəba ku lwanɪ tə bwálí. Ku dàń nə kúù ya cígá nə à swìn, bèè nə pɪn, n mà nə?»

²⁴ Anə dàń ma pa, ba ja wá, ba kèn də v jiàn ɲoni tə mɛ, ba ja va jonwana yun tián nəkwiá Kayifə con.

Piyerə kúù bwé v swìn də, v yəri Zwezi

(Matia 26.71-75, Marəka 14.69-72, Likə 22.58-62)

²⁵ Ku mánǵá tǎntǎ wa, dǎ Simon Piyerǎ mù zǐga mǎn yǎá nǎ v ywǎrì. Ba ma bwe wá, ba wú: «N mù tà bǎe wà tǎ karbiu tǎ don, naaa?» U ten ku, v ga swìn, v wú: «À mù tà v karbiu!» ²⁶ *Zwifǎ-ba Yu *jonwana yun tiǎn nǎkwia tǔtǔnà tǎ tutunu don yin lá, v nǎ yi bǎe tǎ, Piyerǎ nǎ za v zun tǎ v gwǎǵǎ, dwíí tíú. Tǔtǔnǎ tǎntǎ dǎ kǔb bwe Piyerǎ, v wú: «Ku tà n mù nǎ, à nǐ tiǎn kǎrá tǎ wa dǎ wá, naaa?» ²⁷ Piyerǎ tǎ kǔb ten ku, dǎ ku tà cígá. Ku mánǵá tǎntǎ tǎtǎ wa nǎ, cabu kwi.

Ba ja Zwezi ba va Pilatǎ yǎá con

(Matǎ 27.1-2, 11-30, Marǎkǎ 15.1-15, Likǎ 23.1-25, Zwan 12.32-33)

²⁸ Ku mù tǎntǎ kwa nǎ, ba kǔb ja Zwezi ba nan Kayifǎ con, ba va yǎá tíú tǎ, piú nǎfaru tǎ nǎ lǐ v tún, bura diè wa. Ku yin juu fuǎn fuǎn. *Zwifǎ-ba yun tiǎn tǎ wà bura diè tǎ wa zwǐ ba culu tǎ yurǐ. Ba cǐgà ba tiǎn nǎ dǎ durǎn yoo, sǎ ku pa ba wǎnǐ ba dǎ *Pakǎ cǎnà tǎ. ²⁹ Ku mù nǎ pin, *Pilatǎ ma nan v yǐ ba kǎrá wa, v bwe ba, v wú: «Bǎe nǎ bǎe wà tǎ cǔgǔ, á nǎ pià, sǎ á swìn á zǐgǐ v nǎ?» ³⁰ Ba ma le wá, ba wú: «Dǎ v yà nǎ tà yolwanfwanu, nǎ yà ba ja wá, nǎ bà nǎ pa mú.» ³¹ Ku mù sugu tǎntǎ yuu wa, Pilatǎ swìn ba con, v wú: «Á tǎtǎ jonǵá wá, á twá á culu tǎ nǎ, á bǔrǐ v bura.» Zwifǎ-ba yun tiǎn le wá, ba wú: «Nǎ ba cwǎǵǎ jǎ, sǎ nǎ gu liù.» ³² Zwezi yà dí yǎá, v burǐ nǎtu tǎ, v nǎ mǎ, sǎ v ti*f1*. Ku mù nǎ pin, ku dǎn ma ya nǎtu, sǎ Zwezi sǔrǎn tǎ nii ma sú.

³³ Pilatǎ dǎn píí v zu bura diè tǎ wa, v ga bon Zwezi v bwe, v wú: «N mù nǎ yi Zwifǎ-ba piú, naaa?» ³⁴ Zwezi le wá, v wú: «Ku tǎ, n nǎ swìn tǎ, yi n tǎtǎ nǎ bǔn ku, nǎ à yǎé ku yi lià nǎ swìn à yoo n con?» ³⁵ Pilatǎ ma le, v wú: «À mù tà Zwifǎ. N mù dwíí tiǎn dǎ ba Yu jonwana yun tiǎn tǎ nǎ ken mú à jiǎn wa. Bǎe nǎ n cǔgǔ?» ³⁶ Zwezi le wá, v wú: «À mù pǎrǐ tǎ tà tia ka tǎ yuu wa. À pǎrǐ tǎ yà nǎ wulǎ tia ka tǎ yuu wa, à tǔtǔnà yà nǎ wá ta à yurǐ, sǎ ba dǎn kǎ ja nǎ, ba pa Zwifǎ-ba yun tiǎn nǎ. À pǎrǐ tǎ dǎn nǎ tà tia

ka tə yuu wa.» ³⁷ Pilatə dān ma swìn v con, v wú: «Yá n dān yí piú, naaa?» Zwezi le wá, v wú: «Mə ku nə n swìn, à yí piú. Ba liri nə, à bà luu wa, sə à swìn cígá tə à biri. Yá liú tə mama, v nə yí cígá liú, v yàá cugu à sùràn tə.»

³⁸ Pilatə ma bwe wá, v wú: «Bèè nə ya cígá tə?»

U nə bwe ku nətə tə kwa nə, v kúù píí v nan Zwifə-ba con. U swìn ba con, v wú: «À mù wà yoo mama nı v yuu wa, ku nə mɛ, sə ba gu wá, ku yiri. ³⁹ Yá ku tə nə ya á yofwamiun, buni mama *Pakə cànà tə nə yí, à yàá lı bān diè liú nədu, à dugu. Á dān pià, sə à dugu Zwifə-ba piú tə, naaa?»

⁴⁰ Ba kúù bubwi, ba wú: «Ku tà v mù! Barabasə nə nə pià, sə n dugu!» Barabasə təntə yà yí ŋwìàn, v nə gwi lià.

19

¹ Ku mù təntə kwa nə, Pilatə dān pin nii, sə ba ja Zwezi ba mà də fifiran, v yira lá. ² Pamana tə sua casuran yupuu, ba pú Zwezi yuu nə, ba ga zu wá də gasɔɔ nəstian mwin. ³ Ba dān yàá va ba yí v yira, ba swìn, ba wú: «Nə jùni mú, Zwifə-ba piú!» Yá ba farı v pıpara nə.

⁴ Pilatə kúù píí v nan, v swìn Zwifə-ba yun tián tə con, v wú: «Á cuga, à wá lı wá, à ja à nan á con kàrá wa, sə ku pa á lwarı də, à mù ba yoo mama na v yuu wa, ku nə mɛ, sə ba gu wá ku yiri.» ⁵ Zwezi nan bura diè tə wa, də casuran yupuu tə v yuu nə, də gasɔɔ nəstian mwin tə v yira nə. Pilatə ma swìn ba con, v wú: «Á nənə, bɛɛ tə nə!»

⁶ Máná tə, Yu jonwana yun tián tə, də Yu *diè lià tə nə cì ka nə tə, nı wá, ba bubwi, ba wú: «Pa, sə ba paa wá dagarv yuu wa! Pa, sə ba paa wá dagarv yuu wa!» Pilatə ma swìn ba con, v wú: «Á tətə jonə wá, á paa dagarv yuu wa. À mù ba yoo mama na v yuu wa, ku nə mɛ, sə ba gu wá ku yiri.» ⁷ Zwifə-ba yun tián píí ba le, ba wú: «Nə jə culu, yá nə culu təntə yiri nə, v mɛ, sə v ti. U jin v tiàn, v ma jì Yu-Biu.»

⁸ Máná tə, Pilatə nə nì sùràn təntə, fən kúù kwen tə zu wá. ⁹ U píí v zu

bura diè tə wa, ʋ ga swìn Zwezi con, ʋ wú: «N yɪ n nan yèn?» Yá Zwezi wà wá le. Pilatə ma pìí ʋ swìn ʋ con, ʋ wú: ¹⁰ «À mù con nə, n ba pià swìn, naaa? N yəri də, à diàn yí, sə à pa ba paa mú dagarv tə yuu wa? À diàn ma kúbù yí, sə à pa ba dugv mú, naaa?» ¹¹ Zwezi le Pilatə, ʋ wú: «N ba diàn mama jə à yuu wa, də kv nə tà diàn tə, Yu nə pun mú tə. Kv mù nə pun, liù tə, ʋ nə jun nə, ʋ pa mú, kv tíú cuna tə nə dwə tə mɛ.»

¹² Zwezi sugv təntə yurɪ, Pilatə dān pià, sə ʋ dugv wá. Zwifə-ba tə dān bubwi, ba wú: «N nə dugv bæ wà tə, də n kúbù tà *Romə-ba piú nəfarv tə dabɛɛ. Liù tə mama, ʋ nə jun ʋ tiàn ma jì piú, kv tíú tə yɪ ʋ zɪga piú nəfarv tə nə.» ¹³ Pilatə nə nì ba sùràn təntə, ʋ pun Zwezi nan kàrá wa. ʋ tətə dān ga nan, ʋ jèé ʋ bwálí tə nə, ʋ nə jəni, ʋ ma buri bura tə. Ba yà ja kv bwálí təntə, ba bonə “kapana bwálí.” *Ebərə-ba sugv də yà bonə kv “Gabata.”

¹⁴ Dun təntə nə nə, Zwifə-ba yàá wulə ba tanɪ *Pakə cànà tə, sə ba zàn tia ba dé ka. Kv mánjá tə yin ndə yɪcaʋ lugu fugə bələ nə. Pilatə dān swìn Zwifə-ba con, ʋ wú: «Á nəŋə, á piú tə nə!» ¹⁵ Ba dān bubwi, ba wú: «Á gwia wá! Á gwia wá! Pa, sə ba paa wá dagarv yuu wa!» Pilatə ma swìn ba con, ʋ wú: «À pa, sə ba paa á piú tə dagarv yuu wa, naaa?» Yu jonwana yun tiàn tə ma le, ba wú: «Nə mù ba piú don jə, də kv nə tà Romə-ba piú nəfarv tə.» ¹⁶ Pilatə dān ma dugv Zwezi, ʋ pa ba, sə pamana paa wá dagarv yuu wa. Ba ma ja wá, ba ja kèn.

Ba paa Zwezi dagarv yuu wa

(Matə 27.32-56, Marəkə 15.21-41, Likə 23.26-49)

¹⁷ Zwezi tətə nə zin ʋ dagarv tə, ʋ ja nan tiv tə wa, ʋ va ʋ yí bwálí tə, ba nə bonə “yuzunə bwálí.” *Ebərə-ba sugv də yà bonə kv bwálí təntə “Goləguta.” ¹⁸ Mə kv bwálí təntə wa nə, pamana tə paa Zwezi dagarv tə yuu, yá ba ga paa lià bələ, də ba sùrí ʋ nə dagan yuu. Ba paa liù tə don ʋ vàn tə don nə, Zwezi tətə ga wulə ba tətəŋi wa.

¹⁹ *Pilatə pɪn, ba púpúní sùràn daborubiə wa, ba kə Zwezi dagarv tə yuu wa. Ba púpúní, ba wú: «*Nazaretə Zwezi, *Zwifə-ba pìú tə.» ²⁰ Bwálí tə nə, ba nə paa Zwezi dagarv tə yuu, yà bwélé də tiv tə nii. Ku mù nə pɪn, Zwifə-ba dáá zənzən, ba nə kàrì púpúná təntə. Yá ku yà yɪ də Ebərə-ba, də Latin-ba, də *Gərekə-ba sugv nə, ba ma púpúní tə. ²¹ Zwifə-ba Yu *jɔŋwana yun tián tə ma swìn Pilatə con, ba wú: «N nə púpúní, də v ya Zwifə-ba pìú, ku wà mɛ, sə n yá ku nətv. Ku mɛ, sə n púpúní, də bæ wà tə nə wú, v yɪ Zwifə-ba pìú.» ²² Pilatə ma le ba, v wú: «Ku tə à nə púpúní, mə ku nə, à púpúní.»

²³ Pamana tə nə paa Zwezi ba zwè, ba tì v gànàn tə, ba tún púlé bantə. Ku kwa nə, ba tì púlí nədv nədv, ba pa pamanv mama nə. Ba tì v gandarv tə, ku nə tà ba gwəŋə ba nyen, ku yɪ ba zɪɣɪ ku yuu nə, ba sv ba bà ba yí ku tia con. ²⁴ Ba dān swìn duən con, ba wú: «Nə dān ká kàrí ku, nə pwárá, sə nə lwarɪ liù tə, ku nə wá ya v nyiən.» Ku nətv tə tun, sə ku pa sùràn tə, tə nə púpúní Yu sagɪ tə wa tə, nii ma sú. Ku púpúní, ku wú:

«Ba tarɪ à ganan, ba ga pwárí à gandarv tə yɪrɪ.»

Mə ku mù yoo təntə nə, pamana tə tun.

²⁵ Zwezi nuu tə, də v nuu nyánú tə, də Kəlopasə kan Mari, də Mari Madələnə yà zɪga ba bwélé dagarv tə yɪra, ba nə paa Zwezi ku yuu wa.

²⁶ Zwezi nuu tə, də v karbiu tə, v nə swə tə, yà zɪga duən səpuni nə. Zwezi nə nɪ ba, v swìn v nuu tə con, v wú: «À nuu, nəń, n biú nə!» ²⁷ Ku kwa nə, v kúù swìn v karbiu tə con, v wú: «Nəń, n nuu nə!» Yá ku nə zɪɣɪ ku mánjá təntə wa, karbiu tə jon Zwezi nuu Mari, v kə v con.

²⁸ Yìèn təntə kwa nə, Zwezi yèə də, yoo mama tun ku zwè. U dān swìn, v wú: «Nanyunɪ jə nə.» U swìn ku nətv tə, sə sùràn tə, tə nə púpúní Yu sagɪ tə wa, nii ma sú. ²⁹ Sawuru yà zɪga bwálí təntə wa, ku nii nə súé də diven nyunv. Pamana tə dān ma tì canfinsɪv, ba lə diven nyunv təntə wa, ba kə muv nii nə, ba nə boŋə “yizopə”, ba ja va, ba kə Zwezi nii nə. ³⁰ Zwezi nə

nyva diven nyvuv tǝntǝ, v swǝn, v wú: «Yoo mama tun ku zwǝ.» Ku kwa nǝ, Zwezi ken v yuu tia, mǝ v tian dǝ nǝ.

Pamanu zwǝ Zwezi sǝpuni v pórí

³¹ Ku yi diun tǝ, *Zwifǝ-ba yǝ nǝ wulǝ ba tanǝ ba *siǝ diun tǝ, ku yoo nǝ cǝ ba nǝ. Ku ya Zwifǝ-ba siǝ diun nǝfaru. Ku mù nǝ pun, Zwifǝ-ba yun tiǝn yǝ ba piǝ, sǝ tǝga tǝ ya dǝgaran tǝ yuu wa. Ba dǝn vǝli, ba lòrì *Pilatǝ, sǝ v pa ba cwǝŋǝ, sǝ ba kǝn liǝ tǝ nǝǝ, ba nǝ wulǝ dǝgaran tǝ yuu wa. Ba ga cú ku tiǝn tǝga tǝ. ³² Pamana tǝ dǝn twi, ba kǝn liǝ tǝ, ba nǝ paa ba mù dǝ Zwezi tǝ nǝǝ. Ba kǝn tǝntǝn liù tǝ nǝǝ, ba zǝn ba kǝn v don tǝ dǝ nǝǝ. ³³ Ba nǝ yí Zwezi, ba ni dǝ, v mù tǝga. Ku mù nǝ pun, ba kúù wǝ v mù nǝǝ kǝn. ³⁴ Yǝ pamana tǝ wa liù don ja cwiin, v ma pórí Zwezi sǝpuni, lala dǝ jana dǝ níǝ ga nan tǝ lwǝ tia. ³⁵ Bǝǝ tǝ, v nǝ púpúní yǝn tǝ tǝ ya v ni tǝ, v ma v biri tǝ aba, sǝ ku pa á dǝ pa cígǝ v sugu tǝ nǝ. Yǝ ku tǝ, v nǝ púpúní tǝ, yi cígǝ. Yǝ v yǝǝ dǝ ku ya cígǝ nǝ, v swǝn. ³⁶ Ku púpúní Yu sagǝ tǝ wa, ku wú:

«U yira kuu mama wǝ mǝ, sǝ ku kǝn.»

Yǝn tǝntǝ tun, sǝ ku pa sùrǝn tǝntǝ nii sú. ³⁷ Ku tǝ púpúní Yu sagǝ tǝ wa, ku wú:

«Ba wǝ ywǝnǝ, ba na liù tǝ, ba nǝ pórí tǝ.»

Ba ken Zwezi libǝri wa

(Matǝ 27.57-61, Marǝkǝ 15.42-47, Likǝ 23.50-56)

³⁸ Ku kwa nǝ, Zwuzǝfǝ tǝ, v nǝ yi Arimate tíú, zǝn v va v na *Pilatǝ. U mù Zwuzǝfǝ tǝ yǝ yi Zwezi karbiu. U yǝ sǝgǝ v tiǝn, v nǝ dǝri *Zwifǝ-ba yun tiǝn tǝ fǝn yiri. U lòrì cwǝŋǝ Pilatǝ con, sǝ v li Zwezi tǝgi tǝ. Pilatǝ dǝn ma pa wǝ cwǝŋǝ. Zwuzǝfǝ dǝn vǝli v pa ba ti Zwezi tǝgi tǝ. ³⁹ Nikodemǝ tǝ, v diun nǝ vǝli Zwezi con titun tǝ nǝ, dǝ ja turalǝ, ku nǝ yí ndǝ kilo fitwa nǝ, v ja bà. Turalǝ tǝntǝ yǝ yi mirǝ dǝ alowǝsǝ nǝ, ba guli duǝn wa, ba ma fwa ku. ⁴⁰ Ba mù bǝlǝ tǝ mǝ nǝ ti Zwezi tǝgi tǝ, ba pǝpǝni dǝ gantwǝn, ba ga kǝ

turalı v nə. Mə nətv nə Zwifə-ba yàá fwa, də ba nə pìà, ba gùrì tıgı. ⁴¹ Tìán kárá yà wulə bwálí tə wa, ba nə paa Zwezi dagarv tə yuu. Ba yà kua libəri nədun ku mù tìán kárá tə wa, ba nə tə wà liù mama ku wa ken. ⁴² Ba yà wulə ba kəni Zwifə-ba *sìə dun tə sírí. Ləbəri tə bwálí yà ga bwələ. Ku mù nə pun, Zwuzefə də Nikodemə ma tì Zwezi, ba ja va, ba kə ku wa.

20

Zwezi bwin v nan tian wa

(Matia 28.1-8, Marəkə 16.1-8, Likə 24.1-12, Tòtònán 2.23-32, 1 Korəntə tìán 15.1-28)

¹ *Zwifə-ba *sìə dun tə tıkvı nə, jıv fuən fuən, tia nə fwa gana gana máná wa, Mari Madəlenə zàn, v va libəri tə nii nə. U nə yí lá nə, v nı də, kapan tə, ku yà nə sun libəri tə nii nə, súrí ku yá libəri tə nə. ² U dən pıı v dəri, v va v yí Simon Piyerə, də karbiu tə, Zwezi yà nə swə tə, v swın ba con, v wú: «Ba lı *Yuu-Tiu v libəri tə wa, yá nə ga yəri bwálí tə, ba nə ken wá.»

³ Piyerə də karbiu təntə dən zàn, ba va libəri tə nii nə. ⁴ Ba mə bələ tə yà yı ba dəri, yá karbiu tə don tə dəri lala, v doni Piyerə. U dí yáá, v yí libəri tə nii nə. ⁵ U nə kwá tia, sə v ywán libəri tə wa, v nı gantwen tə, tə tégə tia, yá v wà zwı. ⁶ Simon Piyerə púə v kwa, v yí lá, v lə, v zu libəri tə wa. U də kúbə nı gantwen tə, tə tégə tia. ⁷ U nı gantwan tə də, ba yà nə baa Zwezi yuu nə, də tə mù pəpəni ku tégə vən nə. ⁸ Karbiu tə don tə, v nə dí yáá v yí libəri tə nii nə, də dən zua ləbəri tə wa. U də nı ku nətv, v ga sè də, ku yı cígá. ⁹ Ku máná tə wa, ba yà tə wə lwarı də, Yu sagı tə wa ku bırtı də, Zwezi mə, sə v pıı v bwin v nan tian wa. ¹⁰ Ku kwa nə, karbia tə pıı, ba va ba sən.

Zwezi bırtı v tian Mari Madəlenə nə

(Matia 28.9-10, Maraka 16.9-11)

¹¹ Ku mánjá tǎntǎ wa, Mari mù yà zǐga kàrá wa, libəri tǎ nii nə, v kwi. U nə zǐga lá v kwi nətu tǎ, v kwá tia, sə v ywǎn libəri tǎ wa. ¹² U dǎn nǐ *malıke bələ, tǎ nə zua ganpwənə, tǎ jǎə bwálí tǎ nə, Zwezi tǐgǐ tǎ yà nə tǎgǎ lá. Ka don jǎə yuu con, ka don tǎ də jǎə nəe con. ¹³ Malıke tǎ dǎn ma bwe Mari, tǎ wú: «Kan, bǎə nə pǐn, n ma kwi?» Mari pǐi v le ba, v wú: «Ba lǐ à *Yuu-Tiu tǎ, à ga yəri bwálí tǎ nə, ba nə ken wá.» ¹⁴ U nə swǐn ku nətu tǎ, v vǎvəri, sə v ywǎn v nǐ Zwezi, də v zǎn v zǐga yu nə. U yà ga wà lwari də, ku yǐ Zwezi. ¹⁵ Zwezi ma swǐn v con, v wú: «Kan, bǎə nə pǐn, n ma kwi? Wǎà nə n piǎ?» Mari yà buŋa də, ku yǐ bǎe tǎ, v nə cǐ tiǎn kàrá tǎ nə. Ku mù nə pǐn, v ma swǐn bǎe tǎ con, v wú: «Yuu tíú, də ku nə yǐ n mù nə tǐ Zwezi, sə n bǐrǐ nə bwálí tǎ, n nə ken wá, sə à va à tǐ wá.» ¹⁶ Zwezi le wá, v wú: «Mari!» Də v vǎvəri, v ga swǐn Zwezi con, v wú: «Rabuni!» Ku dǎn nə yǐ “karnyina.” ¹⁷ Zwezi ma swǐn v con, v wú: «N kúbù dǎn ká dwen à yura, à tǎ wà à nyina Yu con vǎli. Yá vǎli n yǐ à nubia tǎ, n ga swǐn ba con də, à vǎli à nyina con. Nyina tǎntǎ nə yǐ á də nyina. U mù nə yǐ à Yu, v ga yǐ á də Yu.» ¹⁸ Mari Madəlenə dǎn vǎli, v swǐn ku v bǐrǐ Zwezi karbia tǎ nə. U swǐn ba con də, v nǐ Yuu-Tiu. U ga tún tǎ tǎ mama, Zwezi nə swǐn v con, v bǐrǐ ba.

Zwezi bǐrǐ v tiǎn v karbia tǎ nə

(Matia 28.16-20, Maraka 16.14-18, Likə 24.36-49)

¹⁹ *Zwifə-ba *siǎ dǔn tǎ tǐkǔnǐ dǎdǎni nii nə, Zwezi karbia tǎ yà dəri Zwifə-ba yun tiǎn tǎ fən. Ba dǎn yà kun duən nə diè don wa, ba ga tagu ka də borbiu. Zwezi dǔà v nan ba tǎtəŋi wa, diè tǎ wa, v ga swǐn ba con, v wú: «Bıcan siǎ wá ya də aba!» ²⁰ U nə swǐn sǔrǎn tǎntǎ kwa nə, v bǐrǐ ba v jǐàn tǎ, də v səpuni tǎ. Karbia tǎ súǎ də pupwən, ba nə piǐ, ba na *Yuu-Tiu tǎ yǐrǐ. ²¹ Zwezi kúbù bwé, v swǐn ba con, v wú: «Bıcan siǎ wá ya də aba.

Nətu tə, à nyina Yu nə tun nə, mə nətu nə, à də tuŋa aba.» ²² Sùràn təntə kwa nə, v fwɪ vuɪ v kə ba yuu wa, v ga swìn ba con, v wú: «Á joŋə Yu-*Siŋu tə. ²³ Lià tə, á nə wá kwen ba cuna, á li ba mù də aba pwéré wa, Yu də wá kwen ba cuna, v li ba mù də wá pwéré wa. Yá lià tə, á nə wà ba cuna kwen, á li ba mù də aba pwéré wa, Yu də bá ba cuna kwen, v li ba mù də wá pwéré wa.»

Zwezi buri v tiàn Toma nə

(1 Piyeə 1.8-9)

²⁴ Toma tə, ba nə boŋə “yɪyɔɔ”, v də nə yin karbia fugə bələ tə wa, wà twá v yà lá, máná tə wa, Zwezi nə twi tə. ²⁵ Karbia tə duən tə dàń ma swìn Toma con, ba wú: «Nə nɪ *Yuu-Tiu.» U ma le ba, v wú: «Də à nə wà cian tə buran tə nɪ v jìàn tə wa, à nə wà à jɪfua ken v səpuni tə wa, à mù bá pa cígá á sugu tə nə.» ²⁶ Dian nana nii nə, Zwezi karbia tə kúb pìl ba kun duən nə diè təntə wa. Yá Toma də dàń yin lá. Mimiə tə yà tagu də borbiu, Zwezi ga bà v zɪga ba tətəŋi wa, v ga swìn, v wú: «Bican sié wá ya də aba!» ²⁷ Ku kwa nə, v swìn Toma con, v wú: «Kə n jɪfua yəbə, sə n ga ywàń à jìàn tə. Làrì n jun, n kə à səpuni tə nə! N dàń yá n tútùná tə nə, sə n sè cígá tə!» ²⁸ Toma ma le wá, v wú: «N mù nə ya à Yuu-Tiu də à tíú Yu!» ²⁹ Zwezi ma swìn v con, v wú: «Ku yɪ n nə nɪ nə, tə nə pɪn, n ma kə n waa à nə. Pupwən lià nə yɪ ba tə, ba nə ken ba waa à nə, də ba wà nə nɪ.»

Won tə yiri sagi ku tə nə púpúní

³⁰ Zwezi tun Yu diàn mɪmɪnan duən tə nə dáá zənzən, v karbia tə yíá yuu. Tə yoo wà púpúní sagi ku tə wa. ³¹ Yá yìèn tətə yɪ tə púpúní, sə á pa cígá də, Zwezi yɪ *Kərisə, v yɪ Yu-Biu də. Yá á dàń nə kəni á waa v nə wuuu, á wá twá də wá, á ma na mu, ku nə ba zwè Yu con.

Zwezi biri v tiàn v karbia nè Tiberiyadə munaa tə nii nə

(Matia 28.16, Likə 5.1-11)

¹ Ku kwa nə, Zwezi kùb biri v tiàn karbia tə nə, də ba wulə Tiberiyadə munaa tə nii nə. Nəṅə nətu tə, v nə biri v tiàn ba.

² Simon Piyerə yin lá, də Toma, ba nə boṅə “yıycə”, Natanayelə də yin lá, v tu nə yi Káná Galile nagwanaa tə wa, də Zebede bia tə, də Zwezi karbia bələ duən. Ba lià təntə mama yà nə wulə duən nə. ³ Simon Piyerə ma swìn ba con, v wú: «À vèli, sə à ja fələ.» Ba də ma swìn v con, ba wú: «Nə də wá twá n nə, nə va.» Ba dān vèli ba zu níá yuu bori wa. Ku tutin təntə nə, ba wà won mama jun. ⁴ Tia nə twi ka puri máná wa, Zwezi nan v zıga munaa tə nii nə. U karbia tə yà wà lwarı də, ku yi v mù. ⁵ Zwezi ma bwe ba, v wú: «À bia-ba, á ba wodiu mama jə, naaa?» Ba pıi ba le wá, ba wú: «Nə ba won mama jə!» ⁶ U dān ma swìn ba con, v wú: «Á dıla filə gègèlù tə níá yuu bori tə jızən vān tə yuu, á wá ja fələ.» Ba nə dıli filə gègèlù tə, ba kùb wàri ku ba pıi ba vaṅa ba lı, filə nə súə ku nii yırı. ⁷ Karbiu tə, Zwezi yà nə swə tə, dān ma swìn Piyerə con, v wú: «Ku yi *Yuu-Tiu!» Simon Piyerə yà yi v zıga swələ. U nə nı də, ku yi Yuu-Tiu, v ti v gānù v zu, v ga vwa v voru v təná nə. Ku kwa nə, v fan v tu níá tə wa. ⁸ Karbia tə duən tə ya ba níá tə nii ḡúná zənzən. Bwálı tə, ba yà nə wulə, də níá tə nii yà yi ndə metərə bıi nə. Ba dān twi də níá yuu bori tə. Ba nə pıi ba biān, filə gègèlù tə súə də fələ, ba dān ga vaṅa ku.

⁹ Ba nan níá tə wa. Máná tə wa, ba nə nan, ba nı cala tə nə jə mən, fili də dipen ga tégé tə yuu. ¹⁰ Zwezi swìn ba con, v wú: «Á lıa filə duən, á nə jun síún, á ja bà.» ¹¹ Simon Piyerə zua níá yuu bori tə wa, v van filə gègèlù tə, v ja nan bəbəru tə nii nə. Ku yà súə də filə kəkərən. Tə mama yin bıi də finu də batwa. Yá də tə nə dáá nətu tə mama, filə gègèlù tə wà karı.

¹² Zwezi swìn ba con, v wú: «Á biān, á dó.» Fən zua karbia tə mama, sə ba

bwe wá, ba na liù tə, v nə yɪ. Ba yà lwarɪ də, ku ya Yuu-Tiu nə. ¹³ Zwezi twən v yí lá, v tì dipen tə, də fili tə, v ma tarɪ ba.

Zwezi pǐi v kə Piyerə v tutuŋɪ wa

(Likə 24.34, 1 Piyerə 5.1-4, Zwan 20.30-31)

¹⁴ Mə nəe batwa nə, Zwezi nə bɪrɪ v tìàn v karbiə tə nə, v nə pǐi v bwin v nan tian tə wa, kwa nə.

¹⁵ Ba nə dí ba zwè kwa nə, Zwezi swìn Simon Piyerə con, v wú: «Zwunasə biú Simon, n swə nə, n doni ba duən tə, ba nə swə nə, naaa?» U ma le wá, v wú: «Cígá, *Yuu-Tiu, n yèə də, à swə mú.» Zwezi mù swìn v con, v wú: «Ywàń à pabii tə yoo.» ¹⁶ U kùb pǐi v swìn v con, nəe bələ nii nə, v wú: «Zwunasə biú Simon, n swə nə, naaa?» U də ma kùb le Zwezi, v wú: «Cígá, Yuu-Tiu, n yèə də, à swə mú.» Zwezi ma kùb swìn v con, v wú: «Ywàń à pee tə nə.» ¹⁷ Zwezi tə kùb pǐi v swìn v con, nəe batwa nii nə, v wú: «Zwunasə biú Simon, n swə nə, naaa?» Piyerə pùə cùgù də, Zwezi nə bwe wá, nəe batwa tə nii nə, də v nə swə wá. U dàń ma le Zwezi, v wú: «Yuu-Tiu, n yèə yoo mama, n yèə də, à swə mú.» Zwezi ma swìn, v wú: «Ywàń à pee tə nə. ¹⁸ Cígá mama, à mù nə swìn ku n con: Mánjá tə, n yà nə yɪ balanduru, n tətə yàá nə vwe n tànjá voru. Yá n yà ga vəli bwálí tə, n nə swə. Yá n nə twi, n bà n kwɪn, n wá zìn n vànà, liù don ga vwa n tànjá voru v pa mú. Yá v wá ja mú, v ja va bwálí tə, n nə bá pìà.»

¹⁹ Zwezi sùràn təntə yà yɪ v swìn, sə v ma bɪrɪ tian tə yiri, Piyerə nə wá tɪ, sə Yu ma na dun. Ku kwa nə, Zwezi swìn v con, v wú: «Twá à nə!»

²⁰ Piyerə dàń vəvəri, v ywàń v kwa, v na karbiu tə, Zwezi nə swə tə, də v nan ba kwa con, v biàn. Mə v mù karbiu təntə nə yà guni v kə Zwezi con, mánjá tə wa, ba yà nə wulə ba dé wodi u tə. U yà ga bwe wá, v wú: «Yuu-Tiu, wàà nə yɪ liù tə, v nə wá ja mú, v pa n duŋa tə nə?» ²¹ Piyerə nə nɪ wá, v swìn Zwezi con, v wú: «Sə v tə mù, Yuu-Tiu, bèè nə wá yí v mù?»

²² Zwezi ma le wá, v wú: «À nə swə, sə v mù ya lá wuuu, ku ja vəli mánjá tə, à nə wá pìí à bà, ku jə n bian nə, naaa? ²³ N mù twá à nə!» Ku mù sugu təntə, Zwezi nə swìn tə tàá tia mama, là tə, ba nə yɪ nubia *Kərisə yɪɪ, tətəŋi wa, ba swìn də, karbiu təntə mù bá tɪ. Zwezi ga wà Piyerə con swìn də, v mù bá tɪ. Ku yɪ v swìn v con, v wú: «Də à nə swə, sə v mù ya lá, wuuu, ku jə vəli mánjá tə, à nə wá pìí à bà, ku jə n bian nə, naaa?» ²⁴ Mə v mù karbiu təntə nə swìn yìèn təntə tə nə tun, v ga púpúní tə. Ku mù nə pɪn, nə ma yèé də ku tə, v nə púpúní, tə yɪ cígá. ²⁵ Zwezi tə tun yìèn duən, tə nə dáá zənzən. Də ba yà nə púpúní tə nədu nədu, à buŋa də, saga tə, ba nə wá púpúní, yà wàɪ luv tə tətə wa míámíán.